

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacros. Concilii Tridentini Canones Et Decreta

Gallemart, Jean

Coloniæ Agrippinæ, 1621

Decretum de Reformatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39157

¶ Ab aduentu Domini.] An incipiat à media nocte, quæ est initium diei primæ Dominicæ Aduentus, vbi consuetudo aliud non exposuerit: Affirmat Caualean. in suis decis. par. 2. decis. 12. de Contractibus, quæ in ordine est § 8. nu. 19. Negat P. Sanch. li. 7. disp. 7. nu. 2. resoluens tempus Aduentus in hac prohibitione incipere à primis vesperis Sabbati præcedentis, in Feria autem quarta Cinerum à media nocte illius feræ incipere.

¶ Ab omnibus obseruari sancta Synodus præcipit.] An contrarium faciens peccet mortaliter? Affirmant, non tamen ob id dirimi matrimonium resoluentes, Matienf. d. gl. 1. nu. 147. Cened. d. collectan. 21. nu. 1. P. Sanch. d. disp. 7. à nu. 3.

Decretum de Reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc in præsentis Sessione statuenda decernit.

CAPVT I.

Norma procedendi ad Episcopi creationem Ecclesie Dei vtilens hic datur. Idem in Cardinalium electione teneatur omnino.

¶ Si in quibuslibet Ecclesie gradibus prouidenter, scienterque curandum est, vt in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque præposterum; multò magis elaborandum est, vt in electione eius, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur. Nam totius familie Domini status, & ordo nutabit, si, quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. Vnde, etsi a aliàs sancta Synodus de promouendis ad Cathedrales, & superiores ecclesias nonnulla vtiliter decreuit; hoc tamen munus humilimodi esse censet, vt, si pro rei magnitudine expendatur, nunquam satis cautum de eo videri possit. Itaq; statuit, vt, cum primùm ecclesia vacauerit, supplicationes, ac preces publicè, priuatimque habeantur, atq; à Capitulo per ciuitatem & diocesium indicentur, quibus Clerus, populusque bonum à Deo pastorem valeat impetrare. Omnes verò, & singulos, qui ad promotionem præficien-

a Sup. de ref. sess. 6. c. 1. & sess. 7. c. 1. & 2. & sess. 22. cap. 2.

Trid.
l. 1. c. 1.
l. 2. c. 1.
l. 3. c. 1.

ciendorum, quodcumque eius, quacumque ratione, ab
de Apostolica habent, aut alioquin operam suam qua
stant, nihil in ijs pro praesenti temporum ratione inno
do, hortatur, & monet, ut in primis meminerint, nihil
ad Dei gloriam, & populorum salutem utilius posse fa
re, quam si bonos Pastores, & ecclesiae gubernandos
neos promoueri studeant; eosque alienis peccatis com
municantes mortaliter peccare, nisi, quos digniores,
ecclesiae magis utiles ipsi iudicauerint, non quidem
cibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestio
bus, sed, eorum exigentibus meritis, praefici diligenti
curauerint; & quos ex legitimo matrimonio natos,
vita, aetate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatibus
praeditos sciant, a quae iuxta sacros canones, & Tribuna
nae huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam vero
sumendo de praedictis omnibus qualitatibus graui
neoq; bonorum, & doctorum virorum testimonio, ut
vniformis ratio ubiq; ex nationum, populorum, ac
varietate potest adhiberi; mandat sancta Synodus, ut
provinciali Synodo, per Metropolitanum habenda, pro
scribatur quibusque locis, & prouincijs propria exa
nis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendae
Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbandae
magis eisdem locis utilis, atque opportuna esse videbitur
ita tamen, ut, cum deinde hoc examen, seu inquisitio
persona promouenda perfecta fuerit, & ea in instrum
tum publicum redacta, cum toto testimonio, & a
sione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctissimum
manum Pontificem omnino transmittatur: ut ipse
mus Pontifex, plena totius negotij, ac personarum
tia habita, pro gregis Domini commo de illis, si
nei per examen, seu per inquisitionem facta reper
rint, ecclesijs possit utilius prouidere. *β* Omnes vero
siones, informationes, testimonia, ac probationes,
cumque de promouendi qualitatibus, & ecclesiae
a quibuscunque, etiam in Romana Curia, habita
Cardinalem, qui relationem facturum erit in Consilio

*ac. c. in can.
liu. c. c. cum
nobis olim, de
elect. Conc.
Lat. sub Leo
no 10. de ref.
Curia in
prin. sess. 9.*

*b. s. d. n.
Pius 4. in
Bulla super
forma iura
menti profes
sionis fidei.*

& alios tres Cardinales diligenter examinentur; ac relatio ipsa Cardinalis relatoris & trium Cardinalium subscriptione roboretur: in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirmant, se, adhibita accurata diligentia, inuenisse promouendos qualitatibus à iure, & ab hac a sancta Synodo requisitis, præditos; ac certò existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse, qui ecclesijs præficiantur: ita vt relatione in vno Consistorio facta, quo maturius interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorium iudicium differatur; nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. *7 Ea verò omnia*, & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & ceteris qualitatibus alijs in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem, etiam in creatione sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalium, etiam si Diaconi sint, exigenda; quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commodè fieri poterit, prout idoneos repererit, assumet. Postremò, eadem sancta Synodus, tot grauissimis Ecclesiæ incommodis commota, non potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium, quàm vt Beatissimus Romanus Pontifex, quam sollicitudinem vniuersæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hic potissimum impendat, vt lectissimos tantùm sibi Cardinales asciscat; & bonos maxime, atq; idoneos pastores singulis ecclesijs præficiat, idque eò magis, quod ouium Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium, & sui officij immemorum Pastorum regimine peribunt, Dominus noster Iesus Christus de manibus eius sit requisiturus.

*a in distu le-
cu.*

*b Ex eccl. 33.
Et 34. Act.
20. sup. sess. 6.
de ref. c. 1.*

DECLARATIONES.

1. *Ac professione fidei ab eo facta.*] Professio fidei ab Episcopo emittenda est iuxta Bullam Pij IV.
Hoc decretum extenditur etiam ad eos, qui de Monasterijs, conventibus, domibus & alijs quibuscunq; bonis regularibus, quorumcumq; Ordinum etiam militiarum, quocunq; nomine vel titulo prouidentur.

Idem

Trid.
Lara.
in b...
cca.

Idem Pius IV. per aliam bullam, ad hanc fidei professionem
neri voluit omnes Doctores, magistros, regentes, & alios con-
que artis & facultatis professores, siue Clerici, siue laici, vel con-
que ordinis regulares sint, qui docere vel promoueri, ut supra
runt. Itaq; Ordinarij eorum locorum vbi studia vigent, negligere
hanc fidei professionem exigere, puniendi sunt.

REMISSIONES.

Vide Nauarr. in tract. de Orat. Miscel. 33. cum seqq. & M
42. Mandos. de Signatura gratia in prin. verb. Provisione
dou. Mareran. in Clypeo Militaris Ecclesie li. 3. c. 19. & 20. et
nouissimè P. Valer. Reginal. in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 1.
β. *Omnes verò inquisitiones, &c.*] Vide Flamin. de Resignat
li. 8. quæst. 5. nu. 10. cum seqq. & quæst. 6. num. 4. vbi relati
renendum in beneficijs consistorialibus; cum in eis vigeat
ratio.
γ. *Ea verò omnia, &c.*] Vide P. Azor. instit. Moral. par. 2. lib. 6.
col. 682.

CAPVT. II.

Quolibet triennio fiant Concilia prouincialia per ipsum Metro-
litanum, aut, eo impedito, Coepiscopum antiquiorem. Ad
ueniant quicumq; de iure vel consuetudine interesse debent.
Episcopi nulli Archiepiscopo subiecti eligant vicinum Metro-
tropolitanum. In reliquis vigeat eorum exem-
ptio. Synodi diocesanae quorannis
celebrentur, &c.

a c. propter
ecclesiast. c. 6
seq. 18. dist. c.
sicut olim. de
accusa. Conc.
Aurel. 3. c. 1.
Coc. Lat. sub
Leon. 10. Sess.
10. in 2. Lat.
sub Innoc. 3.
exigebatur
vbi singulis
annis Metro-
politani. visi-
taret c. 6.

Prouincialia Concilia, sicubi ommissa sunt, pro-
derandis moribus, corrigendis excessibus, con-
uersijs componendis, a alijsque, ex sacris canonibus
missis renouentur. 1. Quare Metropolitanus per se
seu, illis legitimè impeditis, 2. Coepiscopus antiquior
annum ad minus à fine presentis Concilij, & deinde
quolibet saltem triennio post octauam Pasche resurrectionis
Domini nostri Iesu Christi, seu alio commodiori tem-
te pro more prouinciæ non prætermittat 4. Synodus
prouincia sua cogere: quò Episcopi omnes, & d. alijs
iure, vel consuetudine interesse debent, exceptis ijs, qui

cum imminente periculo transfretandum esset, conuenire omnino teneantur. 5 Nec Episcopi comprouinciales prætèxu cuiuslibet consuetudinis ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inuiti compellantur. 6 Et idem Episcopi, 7. qui nulli Archiepiscopo subiiciuntur, aliquem 8 vicinum Metropolitanum 9 semel eligant, 10 in cuius Synodo prouinciali cum aliis interesse debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, obseruent, ac obseruari faciant: in reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia salua, atque integra maneant. 11 Synodi quoque diocesanae 12 quotannis celebrantur: 13 & ad quas exempti etiam omnes, qui aliàs, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur, ratione tamen parochialium, aut aliarum sæcularium Ecclesiarum, etiam annexarum, debeant 14. qui illarum curam gerunt, quicunque illi sint. Synodo interesse. Quod si in his tam Metropolitanis, quàm Episcopis, & alijs superscriptis negligentes fuerint, pœnas, sacris a canonibus sancitas, incurrant.

à Conc. Trid.
sacros. c. 8.

Trid.
sacros.
c. 8.

DECLARATIONES.

1 Quare Metropolitanis.] Metropolitanis negligentes conuocare Concilium Prouinciale, à summo Pontifice excitantur, præsentis tenore capituli.

Metropolitanus, qui ex aliqua causa Concilium hoc ad præscriptum tempus celebrare non potest, à summo Pontifice solet dispensari.

2 Cœpiscopus antiquior.] Suffraganeus antiquior, Metropolitanò impedito, debet conuocare Concilium Prouinciale, & in cæteris vice dicti Metropolitanis fungi, prout decernitur hoc ca. & non alijs Episcopus, qui non est suffraganeus, etsi sit exemptus & Apostolicæ Sedis immediate subiectus, licet in Concil. Prouinciali per Metropolitanum, dum viueret, celebrato iuxta formam huius c. elegerit dict. Metropolitanum, cuius Synodo interesset, etiam si omnibus d. Metropolitanis suffraganeis antiquior esset, ac in Concil. Prouinciali super omnes dictos suffraganeos sederet.

3 Quolibet saltem triennio.] In India ob distantiam Episcoporum comprouincialium hoc triennij tempus ad Concilium celebrandum usque ad sextam annum à sede Apostolica prorogatur.

4 Syno-

4 *Synodum in Prouincia sua.*] Ad Archiepiscop. spectat delectio celebranda Synodi prouincialis: tamen cessantibus impedimentis, & accidentibus commoditatibus necessarijs probatur Congregatio Concil. Metropolitanam Ecclesiam non esse relinquendam.

Decreta, quæ in Concilijs Prouincialibus conduntur, publicari debent in consilio Romano Pontifice: mittentes autem ad Sedem Apostolicam Diocesanas Synodos, laudandi sunt.

In Concilijs Prouincialibus attendendum est in præcedentibus Episcoporum tempus ordinationis, non autem dignitas Ecclesiarum vel earum ordo & præminentia.

Commendatarij Monasteriorum siue Abbatiarum in Concilio Prouincialibus inter Abbates sunt recipiendi. Canonici Cathedralium Ecclesiarum præferendi sunt quâdo capitulariter procedunt: extra casum Abbates titulares habentes vsu mitræ debent præferri Commendatarios, post hos, locum habent Dignitates, & præfatis dignitates collocandi sunt Procuratores Ecclesiarum Cathedralium nec tenentur venire ad Concilium Prouinciale exempti & Abbatiorum, nec ij, qui de iure vel consuetudine interesse non debent. Capitula tamen Cathedralium Ecclesiarum specialiter inuitantur ad observationem Decretorum Concilij Prouincialis omnes obsequuntur, cum Episcoporum iurisdictioni subduntur: exempti quoque sibus à iure communi, ex Concilio Tridentino. Decretis debentur Metropolitanum eligere cuius Concilio interfuerint, si quidem licet Episcopis aut Concilio Prouinciali in Episcopo potestas tribuatur, vt contra inobedientes, iuris remedijs procedant.

5 *Nec Episcopi.*] Episcopi prouinciales, non tenentur accedere ad Concilium Metropolitanum, nisi vt interfuerint Synodo prouinciali, non obediunt aliqua in contrarium consuetudine. Et ideo Episcopi communitates ex Decreto huius non tenentur personaliter accedere, nec procuratorem mittere, ad præstandum obedientiam Metropolitanam: nullaq; consuetudo etiam immemorabilis obstat.

Abbatibus Commendatarijs, Capitulorum deputati vocantur ad consultationem in Concilio Prouinciali habent. Episcopi procuratores possunt etiam decisionem habere, si Concilio Prouinciali placuerit.

6 *Item Episcopi.*] Non solum Episcopi exempti tenentur obsequi in hoc decreto, verum etiam Prælati inferiores, qui hanc electionem liberam habent, licet eorum Capitula contradicerent: quoniam tenentur ad eandem obseruantiam decretorum in Concilio Prouinciali conditorum, sicut ipsi Prælati eligentes.

7 *Qui nulli Archiepiscopo subijciuntur.*] Hoc Decretum non tenentur locum in Episcopis, qui sunt in Prouincia Romana, velata inter Capuanam prouinciam, & Pisanam, c. *Tua, de officio Episcopi.*

8 *Vicinum Metropolitanum.*] Hunc solum Episcopus, & alij Episcopi Ecclesiarum absq; consensu Capituli & cleri, in diuisis con-

centibus, & aliam electionem facientibus, eligere possunt, prout dictum est. Et notandum quod Episc. exemptus, qui Metropolitanum vicinum semel elegit, & eius provinciali Synodo interfuit, non potest ab eodem Metropolitano compelli, nec cogi ad constitutiones in ea Synodo editas observandas. Sic Congregatio censuit, & hoc ratione exemptionis, nam Concilium loquitur tantum de interessentia, in reliquis verbis servat exemptionem Metropolitanorum.

9 *Semel eligant.*] Provinciale Synodum semel eligens Episcopus exemptus, ad illam in futurum semper accedere tenetur, sub eisdem poenis, ac si exemptus non esset, similiterque eius successor Archiepiscopus nullius Diocesis potest Archiepiscopum aliquem in Metropolitanum eligere, atque eius Synodo provinciali se subijcere, non obstante contradictione cleri dicti Archiepiscopatus.

10 *in cuius Synodo Provinciali cum aliis interesse debeant.*] Capitula etiam excepta tenentur observare decreta in Synodo Provinciali facta.

11 *Synodi quoque diocesanae.*] Episcopi qui sunt in provincia Papae, tenentur suas synodos facere: si autem non faciunt, accersentur Romam ad celebrandum Concilium Provinciale.

12 *Quotannis celebrentur.*] Episcopus legitimis de causis impeditus potest celebrari facere Synodum diocesanam in suo Episcopatu per procuratorem aut Vicarium suum generalem, cum sufficienti mandato, cum hic Concilium loquatur impersonaliter. Et in constitutionibus faciendis non est requirendus consensus & approbatio cleri, sed tantum consensus Capituli, qui etiam non est necessarius sequendus, praeterquam in certis casibus à iure expressis.

Scriptum fuit Archiepiscopo Panormitano de Synodo, ut ne conueniam cum alijs Episcopis, sed vnusquisque separatim suam celebraret Synodum, ex Concil. Trident. decreto.

Licet in Pontificali Romano legatur, quod constitutiones, quae in synodis fiunt per verbum *placet*, approbati debeant, hoc tamen non procedit in synodo diocesana, in qua consensus Capituli requiritur quidem, non autem est necessarium illum sequi, nisi in quibusdam casibus à iure expressis.

13 *Ad quas exempti oēs.*] Etiam Rectores, qui nullius diocesis sunt, tenentur accedere ad synodum diocesanam illius Episcopi, qui tantquam proximior potest eas Ecclesias visitare ex decreto Concilij praesentis Sess. 9. quia cum ius habeat visitandi istos Parochos, frustra videretur visitare, nisi prius ad synodum vocati & iuncti essent de ijs ordinationibus, quas scire eos oportet, aliqui tamen dixerunt, quod *de. 9. inf.* tribuit tantum ius visitandi, quod est longè diuersum à iure cogendi ad synodum.

Ratione Parochialium obtinentes beneficium in vna Diocesi, vel ciuitate, cum tamen ipsi in alia habitent, tenentur ad synodum diocesanam illius Episcopi accedere, cui subiecti sunt, eiusque leges observare.

Trident.
de
de
de

14 Qui illarum curam gerunt.] Hoc seruandum est, etiam huc
to quod institutio, vel nominatio ad illos pertineret.

REMISSIONES.

Vide Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Concilium, pag. 74.
P. Azor. instit. Moral. p. 2. li. 3. c. 47. per totum, Fr. Emmo.
Reg. tom. 3. qu. 46. art. 2. cum seqq. nouissimè P. Valer. Reg.
praxi fori pœnit. li. 20. n. 69. vers. Quartum, Aloyf. Ricci in
decif. collect. 1153.

β Quare Metropolitanus per seipfos, seu illis legitimè impeditis, &
de Zerol. d. verbo Concilium, §. 7. P. Azor. d. c. 47. qu. 3.

γ Quolibet saltem triennio.] Vide P. Azor. d. c. 47. qu. 6. Zerol.
bo Concil. §. 2.

δ Et alij, qui de iure, vel consuetudine interesse debent.] An p
in habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem. Affirmat
d. c. 47. q. 2. Negat in Rectoribus nullius iurisdictionis, Sayr.
de offic. Ordin.

ε Nec Episcopi comprouinciales, &c.] An suffraganeus ad Me
litanum accedere teneatur extra celebrationem Concilij. Pos
lis: Negatiuè censuisse sacram congregationem testatur Zerol.
xi Episc. p. 1. verbo Suffraganei, pag. 318.

ζ Ad quos exempti etiam omnes, &c.] Vide P. Azor. d. c. 47. qu. 4.

CAPVT III.

Visitationem suae diocesis faciant Episcopi & alij superiores,
que absoluant intra biennium, certis seruandis, &
saluis saluandis.

a Concil. To. α β & c. P ^{let. 4. c. 35.}atriarcha, a Primates, Metropolitanus, &
Episcopi i propriam diocesim per se ipfos, aut
legitimè impediti fuerint, 2 per suum generalem Vicarium
Visitatorem, si quotannis totam, propter eius latitudinem
visitare non poterunt, saltem maiorem eius partem,
tamen, ut tota biennio per se, vel Visitatores suos
pleatar, visitare non prætermittant. Ad Metropolitani
ro, etiam post plenè visitatam propriam diocesim,
visitentur Cathedrales Ecclesiae, neque diocesis
comprouincialium, nisi causa cognita, & probata in
cilio Prouinciali. 3 Archidiaconi autem, Decani, &c.

Handwritten text in the left margin, partially obscured by the binding. Visible words include "conci", "cu", "dec", "m".

feriores in ijs Ecclesijs, 4 vbi haectenus visitationem exercere legitime consueverunt, debeant quidem, 5 *assumpto notario, de consensu Episcopi deinceps 6 per semetipsos tandem ibidem visitare. 7 n* Visitatores etiam, a Capitulo deputandi, vbi Capitulum ius visitandi habet, prius ab Episcopo approbentur: 8 *sed non ideo Episcopus, vel, eo impedito, eius Visitator easdem Ecclesias seorsum ab his visitare prohibeatur, cui ipsi Archidiaconi, vel alij inferiores, visitationis factae infra mensem rationem reddere, & depositiones testium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obstantibus quacunque consuetudine, etiam immemorabili, atq; exemptionibus, & priuilegijs quibuscunque. Visitatum autem omnium istarum a praecipuis* Episcopus, sanam, orthodoxamque doctrinam, expulsis haeresibus inducere; 9 *bonos mores tueri, prauos corrigere; populum cohortationibus & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere; cetera, prout locus, tempus & occasio feret, ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Quae vt facilius, feliciusq; succedant, monentur praedicti omnes, & singuli, ad quos visitatio spectat, vt paterna caritate, Christianoque zelo omnes amplectantur; ideoq; modesto contenti equitatu famularique studeant, 10 quam celerrime, debita tamen cum diligentia, visitationem b ipsam absoluere. 11 b inuicemq; caueant, ne inutilibus sumptibus cuiquam graues, onerosae sint; 12 neue ipsi, aut quisquam suorum 13 quidquam procurationis causa pro visitatione, etiam testamentoriam ad pios vsus, 14 praeter id, quod ex relictis pijs iure debetur aut alio quouis nomine, nec pecunia, nec munus, quodcumque sit, etiam qualitercunque offeratur, accipiant: non obstante quacunque consuetudine, etiam immemorabili: 15 *exceptis tantum victualibus, quae sibi, ac suis familiariter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non vltra, erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum, qui visitantur, si malint soluere, id quod erat ab ipsis antea solui, certa, pecunia taxata, consuetum; 16 an vero praedicta victualia subministrare: saluo item iure conuentionum**

D d num

a. c. r. s. d. ante
de cens. in 6.
c. Florentin
85. dist.

b Conc. bra.
caren. 2. ca. 1.
Coe. Ticinen.
vers. stusui-
mus etiam no
Episc. c. cauē-
dum, & c.
inter cetera,
10. q. 3. c. c.
cum Apostolo
de cens.

Trid.
lata.
in
1. c.

num antiquarum cum monasterijs, alijsve pijs locis ecclesijs non Parochialibus inuito, quod illarum penear. In x ijs vero locis, seu prouincijs, vbi consuetudo nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud a Visitoribus accipiatur, sed omnia gratis fiant: ibi id obstat. Quod si quisquam, quod absit, aliquid amplius pra dictis omnibus casibus accipere praesumpserit, prater dupli restitutionem, intra mensem faciendam, iam poenis iuxta constitutionem Concil. Generalis adunensis, quae incipit, a Exigit: nec non & alijs prae Synodo Prouinciali arbitrio Synodi, absque vlla gratia, & mulctetur. Patroni vero in ijs, quae ad Sacramentum administrationem spectant, nullatenus se permittant ingerere; neque visitationi ornamentorum ecclesiae, aut bonorum stabiliu, seu fabricarum precibus immisceant: nisi quatenus id eis ex institutione fundatione competat: 17 sed Episcopi ipsi hac faciant, & fabricarum redditus in vsus ecclesiae necessarios, & 19 prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

a Senti decretal. li. 3. de casib. tit. 20. cap. 2.

DECLARATIONES.

1 *Propriam diocesim.*] Hoc intelligitur habere locum in quo Ecclesiae sint exemptae, sed tunc per seipsum tantum, quibus sibi videbitur, adiunctis, exc. 4. sess. 6.

Fuit dubitatum, an liceret Episcopo in visitatione, honorifice per edicta sub excommunicationis poena ad reuelandos scirent contra Capitulares, & alios qui correctione, & emendatione indigent: Fuit resolutum die vlt. Martij 1. 38. non licere.

2 *Per suum generalem Vicarium, Visitatorem.*] Competebat etiam exempti qui visitandi essent ab Episcopis, vt possunt per timè impeditis visitari à Vicarijs, vt hic.

3 *Archidiaconi autem.*] Ordinarius vel debet dare beneficium ecclesiasticum Archidiacono de consuetudine iurisdictionem exercendi, vel permittere ei exercere iurisdictionem Archidiaconatus erat solitus. Cum autem Archidiacono prouisum fuerit de beneficio, contigeritq; Archidiaconatum ipse Archidiaconatus vel morte vacare, Archidiaconatus ipse in perpetuum potestus esse intelligitur. Interim vero dum Archidiaconatus iurisdictionem exercet, si ipse, vel eius ministri, quicquam iniuste vel pegerint, Ordinarius in eos animaduertere debet.

4 *Visitationem.*] Congregatio censuit, Archidiaconum, dummodo visitet, percipere fructus Archidiaconatus, cum sit absens pro seruitio Ecclesie, & ex prescripto Papae.

5 *Assumpto notario.*] Verba hæc, quibus dicitur, quod Archidiaconi, Suidiaconi & alij inferiores, in sua visitatione debeant assumere notarium de Episcopi consensu, locum non habent in Abbatibus secularibus.

6 *Per seipos tantum.*] Si iurisdictio istorum inferiorum versaretur solum in videndis rationibus & computis Ecclesiarum, per substitutos possent implere suum munus.

7 *Visitatores etiam.*] Hoc decretum, quo iubetur Visitatores à Capitulo deputatos, esse approbandos ab Ordinario, vendicari sibi locum, etiam ubi solum Capitulo absque Episcopo competit facultas visitandi, pro ut declarauit Congregatio die 30. April. 1587.

8 *Sed non ideo Episcopus.*] Licet Episcopus possit iterum visitare Ecclesias visitatas ab inferioribus, ut hic, non potest tamen iterum punire punitos ab eis, nec ab eis absoluitos cogere ad innocentiam suam demonstrandum.

9 *Bonos mores tueri, prauos corrigere.*] Episcopus visitando potest aliquod criminem corrigere & punire, & non solum monere & reprehendere.

10 *Quam celerimè.*] Nullum certum tempus ab Episcopo obseruandum ad visitationem est prescriptum, sed relictum est arbitrio Episcopi, quod debet esse moderatum, & discretum.

Dum ipse Episcopus visitat, debet continenter visitationem profequi, neque ad extraneos actus diuertere, sed quamprimum, legitimo impedimento cessante, ut perficiatur, incumbere.

11 *Interimque caueant.*] Per Decretum hoc §. *interimque*, quo prohibetur Episcopis, præter victualia quicquam accipiant procuratoris causa, pro visitatione, etiam testamentorum ad pios vsus, aut alio quouis nomine, non censetur sublatum Cathedralicum, quod singulis annis exigi solet ab Ordinario, tam in visitatione, quam extra. Ita censuit Congregatio Concil. die 8. Octob. 1587. Melius tamen faceret si Cathedralicum extra visitationem exigerent.

12 *Ne ipsi aut quisquam suorum.*] Non potest quicquam ab eis qui visitantur, pro decretis & ordinationibus spectantibus ad visitationem, vel etiam pro scriptura laboreve, percipere Episcopus, vel ei adiuncti.

13 *Quicquam procuratoris causa.*] Episcopus re ipsa non visitans, nihil procuratoris causa exigere potest.

14 *Præter id, quod ex relictis pijs iure debetur.*] Episcopus potest ex consuetudine exigere, veluti trigessimam, ex relictis pijs ratione visitationis testamentorum: secus verò si in testamentis nullum esset relictum pijs.

15 *Excepti tantum victualibus.*] Hæc debentur ab his, qui consue-

Trid.
lari.
ca

uerunt procuratorem præstare, & quandoque contingit à Con-
nitatibus locorum.

Exstante consuetudine, vt Episcopo Diœceseos visitan-
tis victualia ministrantur, etiam Vicario visitanti, ab Ecclesie
Rectoribus consuetudo attendenda sit.

16 *Victualia subministrare.*] Si ex consuetudine populus mi-
nistrat victualia Episcopo visitanti, potest seruari consuetudo
Ecclesie vtilis: laudabile tamen est, vt Episcopus illum non
uet. Si verò populus subministrabat ante Concilium singulis
nijs, Episcopus non debet exigere si singulis annis visitanti
pro tempore quo ante præstabat populus: quod si ipse ecclesia
gendus non est.

Episcopus exiens per villas & oppida, vt Sacramentum Con-
tionis tantum conferat, à nemine est procurandus, & in
po Chrismatum tantum conferendi causa ad loca suæ Diœcesis
cedenti laici vel Ecclesiarum Rectores, ad illius impensas
nentur.

17 *Sed Episcopi ipsi hoc faciant.*] Capitulum quoddam
quod Episcopus sine adiunctis non posset visitare corpus
Cathedralis, Sacramentum, reliquias, vestes, vasa, ornamenta
raque ad cultum diuinum destinata: nec capellas, capellanias
tationes, anniuersariorum institutiones & memorias de
aliaque pia opera, nec res aut bona dictæ fabricæ, aut Ecclesie
gregatio tamen censuit, posse sine adiunctis, de quibus scilicet
reform.

18 *Et fabricarum redditus.*] In fabricis, quæ non sunt de iure
natus à fortiori decretum hoc habet locum: nam earum reditu-
rio Episcopi in vsu Ecclesie sunt exponendi.

19 *Pro vt sibi magis expedire visum fuerit.*] Cum ex hoc
reditus fabricarum, quæ sunt de iure patronatus, expendi
pro vt Episcopo magis expedire videbitur, à fortiori hoc habet
etiam in fabricis, quæ non sunt de iure patronatus.

REMISSIONES.

Vide nouissimè P. Valer. Reginald. in praxi fori penitenti-
num. 69. vers. Quintum, latè P. Azor. instit. Moral. part.
c. 40. à principio.

8 *Patriarcha.*] Plura de Illustrissimis Patriarchis Ecclesie
eorum numero, præmiencia, origine, & dignitate conspici-
uarr. lib. 4. Vari. cap. 14. numer. 13. vers. Secunda autem de
miran. tract. de Visitat. super hunc text. verbo, Patriarcha.
mar. numer. 2. Albert. Troti. de vero, & perfecto Clerico, lib.
13. numer. 4. Cassian. in Catalog. p. 4. confid. 9. Pelag. lib. 2. de
Ecclesie, c. 17. Petr. Rebuff. in Concord. tit. de Collat. §. si quis

gloss. verbo, Patriarchales, Fulc. de Visitat. lib. 1. cap. 2. à numer. 9. Rophio. de Re Pontif lib. 2. Rub. 5. cap. 33. & 34. Selu. de Benefic. part. 1. quæst. 2. num. 28. Illescas part. 1. historix Pontificalis lib. 2. cap. 1. fol. 56. col. 1. Petr. Gregor. Syntagm. lib. 15. cap. 10. Lufit. Petr. Alphonf. de Vasconcellos in Harmonia Rubricarum ad Rubr. de Auctoritate & visu pallij. num. 10. in fine, Læli. Zech. de Republ. Ecclesiast. tit. de Illustrius Patriarchis, Segismund. de Appellat. quæst. 3. à num. 99. Pat. Henriq. in summa part. 2. lib. 10. cap. 29. nouissimè Fr. Paulin. Berti Lucent. in praxi crim. Regular. tit. 4. c. 2. num. 7.

7 Patriarchas dici quasi Patres Patrum, seu principes Episcoporum, probat cap. Cleros, vers. Patriarchæ 21. dist. Vide Polydor. Virgil. de Inuent. rerum, lib. 4. c. 12. Læli. d. tit. de statu Reuerendis. Patriarcharum, n. 2. Petr. Gregor. Syntagm. lib. 15. c. 2. n. 11. & rei benefic. cap. 10. n. 4. Pat. Henriq. d. c. 29. §. 1. & 2. Gonzal. ad reg. Cancell. gl. 41. num. 13.

8 *Metropolitanis verò, &c.*] An Archiepiscopus possit visitare prouinciam? Affirmat Cabed. p. 1. decil. 78. num. 2.

9 *Archidiaconi autem, decani, & alij inferiores, &c.*] Vide P. Azor. d. c. 40. q. 7. Flores Vari. lib. 3. quæst. 24. num. 23.

10 *Assumpto Notario*] Sacra Cardinalium congregatio ita censuit. Potest Episcopus in visitatione vti quauis persona, pro vt de iure communi potest vti in actibus iudicialibus, & iterum: Episcopus non potest arctari in visitatione, vt deferat Notarium Capituli, cum potest visitationis ad eò sibi Episcopo est concessa, vt sibi nihil in ea vendicare Capitulum possit, & ideo potest Episcopus secum ferre vel Secretarium suum, vel alium Notarium, pro vt sibi videbitur necessario conuenire, refert iisdem verbis Zerol. in praxi Episc. p. 2. verbo Visitatio. §. 10.

11 *Visitatores etiam à Capitulo visitandi*] An Capitulum superstitie adhuc Episcopo, ex præscriptione, vel priuilegio visitandi ius habeat? Affirmat P. Azor. d. c. 40. q. 8.

12 *Insuperque caueant, &c.*] Vide Nau. conf. 1. de Censibus, Zerol. p. 1. verbo Visitatio. §. 5. in fine, vers. Præterea, Stephan. Gratian. discept. forens. c. 57. num. 16. cum seqq.

13 *Exceptis tamen victualibus, &c.*] Vide latè, & eleganter Zerol. d. verbo, Visitatio. §. 6. vbi dub. 1. dicit, quod appellatione expensarum victualium comprehenduntur illæ, quæ consistunt in victu, non autem illæ, quæ concernunt alia necessaria persona, puta si vellet visitator sumere medicinam, vel aliqua extra victum. Et dub. 2. quod Visitator id, quod per victum sibi necessarium contingebat, non potest in pecunia taxare. Et dub. 3. quod subditi non teneantur ministrare equituras Visitatori. Et dub. 4. quod Secretarius, vel Scriba non potest aliquid recipere pro suis laboribus scribendo, & transcribendo, vel dando copiam ipsius visitationis. Et dub. 5. quod quando Episcopus visitat per alium, teneantur visitati ad omnia ipsius

Trid-
larat.
bi
aco

visitatoribus, ac ipsi Episcopo si visitaret. Et dub. 6. quod si Episcopus una die duas Parochias visitauerit, vnam tantum procuracionem habet. Et dubio 7. quod Episcopus, vel alius Visitator non potest recipere procuracionem ab hospitalibus, & alijs locis leprosomorum Dei, pauperum, & infirmorum, nec ab Ecclesia parochiali, quia debet gratis visitari, & super hoc editam fuisse a sacra Congregatione sequentem decisionem refert Zerol. vbi sic dicitur: si beneficia omnia eximantur ab onere procuracionis, Dominici sunt, quacunque beneficia etiam tenuia pro rata ad procuracionem teneri.

x. In ijs vero locis, seu provincijs, &c.] Vide Stephan. Gratian. de foro, q. 97. num. 19.

z. Is prater dupli restitutionem, &c.] Vide Concil. Brachar. de visitat. c. 9. fol. 28. P. Azor. inst. Moral. p. 2. l. 3. c. 42. col. 360. hoc Nauar. cons. 11. de censibus.

μ. Multetur.] Vide Spin. in Speculo testament. gloss. 4. par. num. 91.

CAPVT IV.

*Prædicationis munus frequenter obeundum: à parochianis
Parochialis adeunda est ad audiendum verbum Dei: ubi
contradicente Episcopo prædicare præsumat in
ecclesijs etiam regularium,
&c.*

*a. Conc. Carth.
4. c. 20. Conc.
Rhemens.*

*b. c. Episcopus
nulla res
est. dist. 5. p.
pr. sess. 1. de
res. c. 2. Conc.
Arelat. 4. c.
20. Conc. Lat.
sub Inn. 3. c.
10. c. inter ce-
tera de off.
ord. Conc.
Maguntia.
cum c. 25.*

Predicationis munus, a quod Episcoporum proprium est, cupiens sancta Synodus, quo frequentius possit ad fidelium salutem exerceri, Canonice super hoc editos, sub fel. rec. b. Paulo III. apertis precipientium temporum vsui accommodando, mandauit, ut ecclesia sua 2 ipsi per se, aut, si legitime impediti fuerint, 3 per eos, quos ad prædicationis munus assument, in alijs ecclesijs 4 per parochos, siue, ijs impeditis, per alios parochos 5 scilicet Episcopo Bimpensis eorum, qui eas 6 præstare vel tenentur, vel alios, deputandos in ciuitate, aut in quacunque parochia diocesis, censebunt expedire, 7 saltem omnibus diebus festis & sollempnibus diebus festis; tempore autem Ieiuniorum, & Quadragesime, & Aduentus Domini, quotidie, vel

tem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, & *sacras scripturas, diuinamq; legem annuncient, & aliàs, quotiescumque id opportunè fieri posse iudicauerint.* 9 *Moneatur Episcopus populum diligenter, & teneri vnumquemque Parochia suæ interesse, vbi commodè id fieri potest, ad audiendum verbum Dei.* 10 *Nullus autem secularis, siue 11 regularis, 12 etiam in Ecclesijs suorum Ordinum, 13 contradicente Episcopo, 14 prædicare præsumat. Et idem etiam saltem Dominicis, & alijs festiuis diebus pueros in singulis Parochijs fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab ijs, ad quos spectabit, doceri curabunt; & si opus sit, etiam per censuras ecclesiasticas compellent: non obstantibus priuilegijs, & consuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.*

DECLARATIONES.

1. *Prædicationis munus.*] Congregatio censuit, electionem, & deputationem prædicatoris ad solos Episcopos in eorum Cathedralibus Ecclesijs spectare, nulla habita ratione cuiuscunque consuetudinis etiam immemorabilis, qua talis deputatio Capitulo, vel Episcopo vna cum Capitulo, aut cuius alteri competeret. Est autem in optione Episcopi, vtrum ipse malit prædicatorem in sua Cathedrali eligere, aut deputare, quando populus illum etiam ab immemorabili tempore eligere & nominare consueuisset, vel prædictam nominationem ex immemorabili consuetudine relinquere, ita tamen, vt ipse Episcopus electionem, deputationemque prædicatoris faciendum populum, ad sustentationis gratiam aliquid erogandum, nõ compellat: siu verò populum prædicta facultate eligendi prædicatorem Episcopus vti sinat, eundem populum cogere possit ad eas impensas & eleemosynas prædicatori præstandas, quas ipse populus in hanc causam præstare solitus est. In alijs Ecclesijs ad Episcopum similiter pertinet electio, & deputatio prædicatoris impensis eorũ, qui illas præstare vel tenentur vel solent. Concilium tamen non sustulit immemorabilem consuetudinem, qua facultas nominandi prædicatorem in Ecclesijs non Cathedralibus, alteri, quam Episcopo, competeret in sua Diocesi, etiam si sit Cathedralis. *Hoc. inf. §. In optione.*

Dd 4

Ipsi

Trid-
labat.in b...
etc.

2 *Ipsi per se.*] Episcopus qui legitime impeditus, hoc officium predicandi per seipsum non præstat, per alium impensis suis præstare debet, nisi ex consuetudine hoc ad alium spectaret.

Diaconus non debet prohiberi exercere onus predicandi, nisi iustam aliquam causam.

3 *Per eos quos ad prædicationis munus assument.*] His verbis licet quod ius erigendi Prædicatorem spectat ad Episcopum, & non ad alium quempiam.

Pius V. decreuerat in Cathedrali solum Episcopum teneri ad præstandum stipendium Prædicatori, non obstante quacunque consuetudine, etiam immemorabili: at Gregor. XIII. dixit deinceps consuetudinem habendam esse consuetudinis immemorabilis & Episcopus hac ratione posse cogere.

In optione tamen Episcopi erit Prædicatorem in sua Cathedrali deputare, etiam si alias pertineret ad populum ex immemorabili consuetudine. At tunc non poterit Episcopus compellere populum ad solitam elemosynam & impensas Prædicatori præstandam. Sed si Episcopus sineret ut populus nominaret, & solitus esset elemosinas præstare. Non potest Episcopus denegare licentiam prædicandi in Parochiali, eo quod prædicetur in Cathedrali, sed permittet, iuxta formam huius Decreti, & c. 3. Sess. 5.

4 *Per Parochos.*] Onus eligendi Prædicatorem incumbit Episcopo vel Parocho, & si Curatores animarum per se voluit onus Prædicatoris obire, non debent prohiberi.

5 *Ab Episcopo.*] Vbi viget consuetudo, quod populus soluat Concionationem, ea est seruanda, nisi forsan facultas nominandi Prædicatorem vniuersitatis ab immemoriali tempore Episcopo competeret, & Episcopus talem nominationem sibi vendicaret.

Merces, quæ prædicatoribus tribui solet, nulla ex parte à parochianarijs est exigenda, atque eo minus, si populus hos sumptus præstare solebat.

Si ex publico ciuitatis ærario concionatori solent elemosine dari, ea consuetudo seruanda est.

6 *Præstare vel tenentur, vel solent.*] Etiam pro Ecclesijs Cathedralibus.

7 *Quadragesima.*] Redarguit Sedes Apostol. Episcopum, qui tempore quadragesimæ ad aliam Ecclesiam Cathedralē sibi vel alii Concionatorem non destinauerat.

Per hoc Decretum relinquitur arbitrio Episcoporum, an tempore quadragesimæ, & Aduentus quotidie vel tribus diebus in hebdomada vel minus illis tribus diebus prædicetur, cum hodie Aduentus non dicatur propriè tempus ieiunij.

8 *Sacras scripturas, diuinamq; legem annuntient.*] Non est potius punctus commatis post verbū *ieiuniorum*, quasi sacra scriptura annuntiana sit in omnibus vigilijs, per annum, & quatuor a natiuitate

temporibus, sed refertur dumtaxat ad quadragesimam, & aduentum.

9 *Moneat Episcopus.*] Ordinarius non potest per hoc Concilium mulctis & pœnis, etiam in causa notabilis negligentiae aut contumaciae, cogere populum, ad audiendam missam, & sacram concionem in Ecclesia Parochiali, nec pueros ad discendum Doctrinam Christianam, etiam si hoc fieri voluerit in oppidis, villis, aut alijs locis extra Ciuitatem.

10 *Nullus autem secularis.*] Vigore Bullae fel. rec. Pij Quinti de professione fidei facienda, regulares Concionatores non tenentur facere professionem fidei antequam praedicandi munus assument: potest tamen Ordinarius, quo tempore solet praedicandi licentiam ex Decreto Concilij Tridentini hoc cap. concedere regularibus, ab eisdem exigere hanc fidei professionem, si ita videbitur sibi expedire.

11 *Sine regularis.*] Munus praedicationis per Episcopum committi potest etiam clerico qui non sit in sacris Ordinibus constitutus, non enim alicuius Ordinis sacri videtur actus esse. Tuit tamen dictum, quod secus de laico.

12 *Etiam in Ecclesijs suorum ordinum.*] Habet etiam locum in externis Ecclesijs, habentibus proprium Praelatum, in quibus, qui obtinere vult licentiam praedicandi ab Episcopo, à Praelato eidem obtinere debet.

13 *Contradicente Episcopo.*] Per hæc verba quibus cauetur vt nullus praedicet contradicente Episcopo, Sedes Apostolica nemini praedicandi licentiam concedere solet, nisi de consensu Episcopi.

14 *Praedicare praesumat.*] Immo ab Episcopo benedictionem petere tenetur ex Decreto Concilij, Sess. 5. c. 2. quo tempore poterit Episcopus professionem fidei exigere ab eo.

Non potest Episcopus Ordinarius, ad libitum, & sine causa rationabili suspendere a praedicatione.

REMISSIONES.

Videlatè Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Praedictio, pag. 287. P. Henricq. in sum. p. 1. li. 7. cap. 28. §. 3. nouissimè P. Val. Regin. in praxi fori pœn. lib. 20. num. 69. vers. Tertium est, & lib. 18. nu. 118. cum seqq.

8 *Impensis eorum.*] Sacra Cardinalium congregatio ita censuit: Munus eligendi Praedicatorum ad Episcopum spectat, nisi in contrarium sit consuetudo ab immemoriali tempore. Et iterum: Episcopus debet sumptibus proprijs conducere in Ecclesia Cathedrali Praedictorem, non obstantibus quibuscunque consuetudinibus etiam

D d 5 iam

Trid.
Lava.
in b...
cca

iam immemorabilibus; & dum est dubium, quorum sumptibus
 ducendus concionator pro Quadragesima, debet Episcopus
 dum proprio sumptu conducere illum. Iisdem verbis referent
 praxi Episcop. p. 1. verbo Prædicatio, §. 7.

7 *Saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis.* Vide
 uadil. in sua Politica, lib. 2. cap. 18. num. 194. lit. K. ubi resolu-
 correctores ciuitatum possunt facere etiam tenente Vicario
 rali, vt saltem omnibus diebus Dominicis, & solemnibus festis
 pulo prædicetur, de quo etiam latè Fr. Emman. quest. Regular.
 q. 62. art. 19.

8 *Teneri unumquemq; Parochia sua interesse.* Vide Pat. Sacer-
 lig. tom. 1. lib. 2. cap. 26. num. 5. P. Azori. in sit Moral. p. 1. lib. 7. cap.
 7. & lib. 12. cap. 2. q. 1. vers. Deinde, Zerol. d. verbo Prædicatio,
 p. 2. verbo, Parochia, pag. 82. ubi dicit sacram Cardinalium con-
 gationem disposuisse, non posse Ordinarium multatis, & pœni-
 gere ire ad audiendum sacram concionem, & Missam in
 Parochiali.

9 *Nullus autem secularis, siue Regularis etiam in Ecclesia
 Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat.* Vide
 d. lib. 2. cap. 18. §. 8. Zerol. d. verbo Prædicatio, §. 3. Fr. Emman.
 Reg. tom. 3. q. 32. art. 5.

10 *Iidem etiam, &c.* Vide etiam Beiam Respons. casum
 3. casu 27. vers. Tandem, ubi etiam resolu-
 uendum eum, qui vel ob negligentiam, vel verecundiam
 ster, Ave Maria, Credo, & decem præcepta ad discere non
 postquam tamen sic ignorans pro vitiis elaborat, vt hæc
 sia tradat, & nec verbum vnum retinere potest, dummodo
 credat singulos articulos, quando sibi proponuntur in
 clesia, & sciat de illis, ac de præceptis Decalogi respondere
 interrogatur, & deprecatur Deum intendens latè in virtuali
 quæ in oratione Pater noster continentur, absolui tunc potest
 etiam Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Doctrina Christiana
 bi §. 3. dicit sacram Cardinalium Cong. censuisse in hæc
 dinarius non potest multatis, & pœnis, etiam in casu notabilis
 gentiæ, aut contumaciæ, cogere pueros ad discendam doctrinam
 Christianam, etiamsi hoc fieri noluerint in oppidis, villis,
 locis extra ciuitatem: nec valet, quia Concilium loco
 posse compelli per Censuras Ecclesiasticas, quia ibi loquitur
 pulsione illorum, quorum interest eam docere, & non de con-
 ne pueros seu parentum ipsorum.

CAPVT V.

Causæ criminales grauiiores contra Episcopos à solo summo Pontifice cognoscantur & terminentur. Aliquando tamen sua manu committet summus Pontifex causæ disquisitionem Metropolitanis; qui solam facti instructionem facient, & ad Sanctissimum Dominum mittent, &c. Minores criminales cognoscantur à solo Concilio prouinciali, &c.

1. **C**ausæ criminales a ß grauiiores contra Episcopos, ^a *Vide Conc. Sardinien. c. 3. c. ad abolendam, & c. excommunicamus. §. damnati vero, de haret. & c. quod iure, §. dist.* etiam hæresis, quod absit, quæ depositione, aut priuatione dignæ sunt, ^d ab ipso tantum summo Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quod si eiusmodi sit causa, quæ necessariò extra Romanam Curiam fit committenda, nemini prorsus ea committatur, ² nisi Metropolitanis, aut Episcopis, à Beatissimo Papa eligendis. Hæc vero commissio & specialis sit, & manu ipsius Sanctiss. Pontificis signata, nec vniquam plus his tribuat, quam vt solam facti instructionem sumant, processumq; conficiant: quem statim ad Romanum Pontificem transmittant; ^b reseruata eidem Sanctissimo sententia definitiva. Cætera aliàs sub fel. rec. Iulio III. super his decreta; necnon & constitutio sub Innocentio III. in Concilio generali, quæ incipit, Qualiter & quando; quam sancta Synodus in præsentem innouat; ab omnibus obseruetur. Minores vero criminales causæ Episcoporum, ³ in Concilio tantum prouinciali cognoscantur, & terminentur, ⁴ vel à deputandis per Concilium prouinciale.

DECLARATIONES.

1. *Causæ criminales.* Concilium prouinciale non potest formare hunc processum contra Episcopum ad effectum transmittendi illud ad Sanctissimum, quia vult hoc capit. vt non solum definitio, sed etiam

Trid-
larai-
ca

^b *Suprà, Sess. 13. de Reform. c. 6. 7. & 8.*

^c *Lateran. c. 8. & decret. lib. 5. tit. 2. c. 24.*

etiam cognitio sit tantum Sanctissimi. Sic Congregatio celebrata tertia Octobris, 1585.

2 *Nisi Metropolitanis.*] Potest Metropolitanus cognoscere causas civiles Episcoporum, ex sententia Congregationis.

3 *In Concilio tantum provinciali.*] In Concilio provinciali potest tractari & diffiniri causæ criminales minores, non existentibus duodecim Episcopis à Concilio requisitis : quia constat, Concilia provincialia ex minori numero Episcoporum consistere. Non est autem, quod cognoscendis causis Episcoporum requirantur duodecim Episcopi, quia illud procedit in causis maioribus, ut censetur Congregatio.

4 *Vel à deputandis.*] Non est necesse, quod sint Episcopi, quando tamen sunt per Concilium provinciale : quia facultas est generalis. Poterunt insuper deputati prædicti cognoscere & terminare causas in Concilio Provinciali dissoluto, si causæ erant coepta ab illis terminari ante dissolutionem dicti Concilij : quia in simili non est Jurisdictio Delegati. Quando verò causa non erat coepta, dicti deputati non possunt amplius illas terminare.

REMISSIONES.

¶ *Vide Flamin. de Resignat. lib. 1. q. 10. num. 40. P. Henricus lib. 13. cap. 55. §. 2. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. Gloss. 41. ubi resolutum, Concilium in præfenti intelligendum esse de Episcopis existentibus qui etiam si sit causa atrocissima hæresis, aut lese Majoritatis, minime citari possunt ad personaliter comparandum per aliquos iudices Ordinarios, vel delegatos etiam sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, nisi expressè, ac speciali commissione mandatum signata.*

¶ *Graviores.*] Quæ autem dicantur causæ graves, & graviores de apud Clar. in pract. causarum criminal. in princip. num. 3. La Jordanes lib. de maioribus Ecclesiæ causis, cap. 1. & 2. Menoch. Arbitr. casu 266.

¶ *Etiã hæresis.*] An causa hæresis in Episcopo, referatur præfati. Affirmatiuè decidit cap. Inquisitores, de hæret. in 6. resolutum in 1. Conf. 1. de foro comp. num. 3. Penna, p. 3. director. Inquisitorum mento 77. pag. mihi 557. Fr. Emman. quaest. Regul. tom. 2. q. 4. vers. Aduertendum tamen.

¶ *Ab ipso tantum Romano Pontif.*] An solus Papa possit deponere Episcopos? Affirmat Gonzal. d. Gloss. 41. num. 21.

CAPVT VI.

Datur Episcopis ampla potestas dispensandi in irregularibus & suspensionibus certis, & absoluendi sibi subditos à quibusuis casibus referuatis Sedi Apostolica, in foro conscientia, etiam à crimine hæresis.

Liceat & c. Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, 1. ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quæ oritur ex 2. homicidio & c. voluntario, & exceptis alijs deductis 3. ad forum contentiosum, 4. dispensare; & in quibuscumque casibus occultis, b etiam Sedi Apostolicæ referuatis, delinquentes, 5. quoscunque sibi subditos, & in diocesi sua per se ipsos, 6. aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, & in foro conscientia gratis absoluere, imposita pœnitentia salutaris. 7. & c. Idem & in hæresis crimine in eodem foro conscientia eis tantum & c. non eorum Vicarijs, sit permissum.

a Vide Sess. 14. c. 7. c. minor, & c. Contumaces, 50. dist. c. erga, 1. q. c. at scilicet, de iud. & c. nuper, de sent. ex cõm. b De quibus sub Alexandro, in Conc. Later. parte 14. Constituta 614.

DECLARATIONES.

1. *Liceat Episcopis.* In hoc Decreto non comprehenduntur inferiores, habentes iurisdictionem Ordinariam & quasi Episcopalem, sed Episcopi priuatim quoad alios. Attamen Episcopi illarum Regionum, in quibus Concilium Tridentinum ad huc receptum non est, non possunt vii ista facultate concessa in hoc Decreto.

Episcopo in aliquod delictorum (de quibus hoc Capitulum) prolapso, licet ad se absoluendum, proprium suum Confessarium deputare, cum eadem auctoritate quam ipse potest ex eodem hoc capite in sibi subditos exercere.

2. *Ex delicto occulto prouenientibus.* Episcopus etsi à Simonia occulta dispensare possit, nõ potest tamen Simoniacum rehabilitare ad beneficia in posterum obtinenda, nec ad ea retinenda quæ per Simoniam occultam obtinet.

3. *Homicidio voluntario.* Appellatione homicidij non venit mutilatio membri. Nec obstat Gloss. in Clemens prima, de homicid. quia procedit, quoad incurrendum irregularitatem, non quoad dispensationem.

4. *Dispensare.*] Quærebatur, an Episcopus causa huius cap. 6. habeat facultatem dispensandi cum suo Diocesano absente in alio foro: cessi legitime impedito, commoranti? Congregatio censuit, quod in foro forensis in casu huius cap. 6. potest absolui in sacramento penitentiae ab illo Episcopo, in cuius Diocesi vel Ciuitate commoratur, autem ab alio dispensari. Facit ad hoc, quod Nuncij, qui potest absolueret excommunicatos ob iniectionem manus in Clerum non possint absolueret subditos extra prouinciã. Accedit etiam quod Concilium loquatur de absolutione sacramentali in foro conforis, quæ requirit præsentiam, exemplo Confessionis, quæ non potest fieri per nuncium, vel per literas.

5. *Quoscumq; sibi subditos.*] Qui non sunt subditi Episcopi, ut aduocatus, Prætor, & similes exteri, qui tamen habitant in Ciuitate. Decreto comprehenduntur, etsi commiserint crimina in alijs locis: habita tamen hac distinctione, quod scilicet possent absolui in sacramento penitentiae à suis criminibus, non tamen dispensari per his.

6. *Aut Vicarium ad id specialiter deputandum.*] Congregatio Concilij censuit, Episcopum posse non tantum Vicario generali, sed etiam Pœnitentiario, aut Vicario ad id specialiter deputato, concedere absolutionem huius cap.

7. *Idem & in hæresis crimine.*] Episcopus aut Inquisitor solent non possunt hominem hæreticum in foro Conscientiæ, sed in foro facultas à Concilio sit ipsis tradita.

Congregatio censuit, præsentis decreto Concilij derogatum non tantum in crimine hæresis, sed in omnibus casibus comprehensis, in dicta Bulla Pij V.

Item quærentibus, an idem decretum locum habeat in casibus post Concilium Tridentinum ex noua lege Sedi Apostolicæ promulgatis? S. D. N. Gregorius XIII. audita relatione Congregationis respondit non habere locum.

In delictis occultis in materia clausuræ, per constitutionem in hoc censetur huic Decreto derogatum.

REMISSIONES.

Vide Hugolin. de Irregular. cap. 33. §. 1. cum seqq. & c. 62. P. de Censuris, to. 5. disp. 7. à num. 20. Sayr. eod. tract. lib. 2. cap. 1. per totum, P. Hentiq; in sum. lib. 7. cap. 13. §. 2. lit. V. & lib. 14. cap. 1. seqq. P. Sanch. in præcepta Decalogi, lib. 2. cap. 11. P. Valer. de praxi fori pœnit. lib. 3. o. tract. 2. tit. 3. à num. 91. P. Egid. de Censuris Sacram. & Censur. tom. 2. disp. 18. dub. 14. Nicol. Garc. de Benefic. c. 11. n. 12. cum seqq. & p. 11. c. 10. n. 112. cum seqq. nouissime Laurent. Grassis, tom. 2. consil. tit. de homicidio, Conf. 2. num. 14. cum seqq. Valer. Regin. in praxi fori pœnit. lib. 5. à num. 1.

¶ *Episcopis.* An etiam Abbatibus, aut alijs Prælatibus habentibus propriam diocesim, & in ea iurisdictionem quasi Episcopalem? Negant Cened. in Collect. ad sextum Collect. 4. num. 5. Arag. 2. 2. q. 88. an. 11. col. 7. concl. 4. Tolet. in sum. lib. 1. cap. 83. num. 5. ad finem, P. Soar. to. 4. de Pœnit. disp. 30. sect. 2. num. 6. Pet. Ledesim. tom. 2. sum. tract. 3. cap. 6. post concl. 20. diffic. 1. Nicol. Garc. d. p. 7. cap. 11. à n. 12. Affirmant P. Henric. in sum. p. 1. lib. 6. cap. 16. §. 1. Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 1. q. 24. art. 13. & 16. & q. 61. art. 9. Flores Vari. lib. 3. q. 24. n. 18. Sayr. in Clavi reg. lib. 6. cap. 11. num. 83. in fine, Auila de Censur. p. 7. disp. 10. dub. 6. P. Sanch. in Præcepta Decalogi, lib. 2. cap. 11. numer. 5.

7 An competat ea potestas Episcopis electis, & confirmatis, nondum tamen consecratis? Affirmant Cened. d. Collect. 4. num. 3. P. Soar. de Censur. tom. 3. disp. 41. sect. 2. num. 7. P. Sanch. de Matrim. lib. 3. disp. 2. num. 11. Nouissimè D. Gutier. Canon. lib. 3. de Matrim. cap. 49. à num. 16.

8 An possit Episcopus eam facultatem dispensandi delegare alteri vices suas illi committendo? Affirmant P. Soar. d. tom. 3. disp. 41. sect. 2. num. 8. P. Valer. Regin. in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 2. num. 29. vers. Secundum. D. Gutier. d. tract. de Matrim. c. 49. num. 21. contra Henric. in summ. lib. 14. de Irreg. cap. 14. num. 7. & in Comment. lit. O.

9 An illa facultas dispensandi competat Capitulo Sede vacante? Affirmant Cened. d. num. 3. P. Henric. d. cap. 16. §. 1. Fr. Emman. d. q. 61. art. 9. P. Soar. tom. 4. de Pœnit. disp. 30. sect. 2. num. 4. Lud. Beia respons. casuum conscientie, p. 4. casu 37. Marc. Anton. Genuens. in praxi Archiep. Neapol. ca. 66. num. 22. P. Sanch. d. disp. 2. n. 10. Nicol. Garc. de Benef. p. 5. cap. 7. num. 41. & cap. 11. num. 21. P. Valer. Regin. d. tom. 29. vers. Quartum, Sayr. decis. 31. de tempor. Ordin. quem refert Aloyf. Ricci. in Collect. decis. 3. Collect. 721. vers. Tertio dubitatur.

10 An competat Archiepiscopo dum visitat? Affirmant P. Henric. lib. 4. c. 18. num. 3. Sayr. in Clavi regia, lib. 6. cap. 11. num. 79. Auila de Censuris, p. 2. cap. 7. dis. 1. dub. 10. concl. 3. & p. 7. dis. 10. dub. 6. notab. 2. circa primam conclusionem, P. Sanch. in præcepta Decalogi, lib. 2. cap. 11. n. 6. & lib. 4. cap. 38. num. 13. & 14.

11 An competat superioribus, seu conuentualibus Religionum exemptarum, circa Religiososeis subditos? Affirmant, dicentes hoc expresse concessisse Pium V. in quodam Breui. cuius verba refert Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 1. q. 61. art. 9. & Fr. Ioann. de la Cruz, de iura Relig. li. 1. ca. 6. dub. 16. Ludou. Beia in respons. casuum conscientie, p. 4. casu 37. in princip. P. Henric. in sum. lib. 6. c. 16. §. 8. & li. 7. cap. 25. §. 2. & lib. 14. cap. fin. §. 5. ad finem, P. Sanch. de Matrim. lib. 3. disp. 2. num. 13. & d. cap. 11. nu. 7. P. Moli. de iustit. tract. 3. disp. 61. nu. 4. & 5. & disp. 70. in fine, Sayr. de Censuris, lib. 7. cap. 7. num. 23. Nouissimè

Trid-
lari.

in ordin-
ca.

uissimè Jacob de Grassis, tom. 2. Consil. sub tit. de Homicid. Cap. num. 23. cum seqq. Negant Pet. de Ledesm. vbi sup. diff. 7. Anton. Genuens. in praxi Archiep. Curia Neap. cap. 66. num. 9. col. Garc. d. cap. 11. num. 20. P. Valer. Reginald. d. num. 20. Quantum est. Vbi declarat, si à suo Prælato ei in illum facere iijciatur.

θ *In irregularitatibus omnibus.*] An habeat locum, siue debeat sit proprium, siue alienum? Affirmat P. Valer. Reginald. d. num. 1. sine, vbi resoluit, posse Episcopum dispensare in bigamia quam contraxit quis cognoscendo uxorem suam, quam ignorans adulterium commisisse, & postea re comperta vult factum ad ordinari. Item in irregularitate ex defectu natalium, vti in Canonibus bona fide susceptis possit ministrare is, qui ob crimen occisionis matris coniugata habebatur legitimus.

4 *Ex delicto occulto.*] An occultum dicatur quod non est probatum, etiamsi ab aliquibus sciatur? Affirmant Nauar. in Man. cap. 250. al. 255. Lud. Lop. tom. 2. p. 2. cap. 8. Maiol. de Irregular. lib. 31. num. 4. P. Henric. lib. 14. cap. 20. §. 4. Anton. Roch. de verbo Occultis, Veg. in summa, p. 1. cap. 49. casu 16. Pat. Paul. tol. respons. Mo. lib. 6. quæst. 44. num. 2. Toler. in sum. lib. 1. num. 5. Viual. in Candel. aureo, tit. de Irregular. num. 315. Genues. cap. 66. nu. 2. P. Azou. instit. Moral. p. 1. lib. 3. cap. 10. quæst. 9. in praxi Episcop. p. 2. verbo Irregularitas, §. 1. Auil. de Censur. cap. 7. disp. 1. dub. 12. concl. 2. & p. 7. disput. 10. dub. 6. P. Soar. disp. 50. sc. & 2. num. 2. & tom. 5. de Censur. disp. 41. sect. 2. num. 1. Molin. de Iustit. tract. 3. disput. 79. num. 8. vers. 2. Fr. Emman. Regul. tom. 1. quæst. 24. art. 11. P. Sanch. de Matrimon. lib. 2. num. 11. & lib. 8. disp. 34. num. 35. & in præcepta Decalogi, lib. 1. num. 19. cum seqq. P. Valer. Reginald. d. tract. 2. num. 30. Negantes occultum dici, quod non potest probari, quia ita censetur congregatio, Nic. Garc. de Benef. p. 7. cap. 11. à num. 46. Lud. Grassis, lib. 1. decif. cap. 13. n. 45. & to. 2. Consil. tit. de Homicid. 2. num. 20.

× *Ex homicidio.*] An sub hoc verbo comprehendatur voluntaria? Negant Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 1. quæst. 24. & in addit. Bul. x ad §. 13. num. 6. Emma. Saa verbo Irregularitas de Irreg. ex deform. illic. in fine, P. Henric. lib. 13. cap. 57. §. 1. lib. 14. cap. 19. §. 1. lit. I. Toler. in sum. lib. 1. cap. 88. vers. 6. & num. 3. P. Soar. tom. 5. disp. 44. sect. 2. num. 4. Genues. d. cap. 66. §. 9. P. Molin. d. disp. 79. sub num. 8. Nicol. Garc. d. cap. 11. num. 30. P. Sanch. in præcepta Decalogi, lib. 1. cap. 10. num. 49. P. Valer. Reginald. d. lib. 30. tract. 2. num. 91. P. Ægid. de sacram. & Censur. disp. 28. dub. 8.

λ *Voluntario.*] Vide Fr. Emman. in explicat. Bullæ Creatæ mihi 136. Et quod dicatur homicidium voluntarium, quod cap.

in proposito. Vide Cou. in Clem. si furiosus, p. 2. in initio, & § 1. num. 2. Nau. in Man. cap. 27. num. 240. Veg. in *Espejo de Curas*, cap. 12. num. 32. Ludou. Lop. tom. 2. p. 2. cap. 28. in princ. & c. 30. Marc. Anton. Genuens. d. cap. 66. num. 7. Toler. in sum. lib. 1. cap. 77. & 79. Hugol. de Censur. cap. 33. de irreg. Auil. eod. tract. p. 7. disp. 3. dub. 7. & disp. 6. sect. 1. dub. 1. Fr. Emman. in sum. tom. 1. cap. 176. cum duobus seqq. Anton. Roch. de Visir. verbo Homicidio voluntario, P. Mosin. tract. 3. disp. 33. & 39. P. Soar. de Censur. tom. 3. disp. 44. sect. 1. & dif. 45. sect. 2. Sayr. eod. tract. lib. 7. cap. 7. num. 5. cum seqq. Valq. tom. 2. disp. 10. num. 39.

¶ An procedat in homicida, qui ex industria occidit aliquem? Affirmat Zerol. in praxi Episc. p. 1. verbo Priuatio, § 2. & verbo, Vicarius, § 16. dub. 3.

¶ An Episcopus possit in homicidio voluntario iusto dispensare? Affirmat Salzed. in praxi ca. 14. lit. C. Veg. in sum. p. 1. cap. 36. casu 6. & cap. 127. casu 27. & p. 2. cap. 15. casu 40. & in *Espejo de Curas*, ca. 11. n. 287. & cap. 12. num. 323. Hugolin. de Irregularit. d. cap. 33. § 1. nu. 1. & cap. 44. § 2. n. 4. & cap. 62. § 2. num. 5. Auil. de Censur. p. 7. disp. 6. sect. 5. dub. 1. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Irregularitas, § 8. P. Henric. lib. 14. cap. 9. § 3. & cap. 19. § 4. lit. K. Guier. Canon. lib. 2. cap. 6. nu. 170. Plac. de Delictis, cap. 11. num. 11. Pet. Ledesm. in sum. p. 2. tract. 3. cap. 13. concl. 51. Viuald. in Candelabro aureo, tit. de Irregular. a nu. 327. Fr. Emman. in sum. tom. 1. cap. 173. num. 4. & quest. Reg. tom. 1. q. 24. art. 8. & 9. dub. tom. 2. q. 105. art. 2. Negat Garc. p. 7. col. 2. num. 39.

¶ *Ad forum contentiosum.* An si delictum deductum sit ad forum contentiosum, non tamen probatum, quia reus fuit absolutus, possit Episc. dispensare? Affirmant, ex ea ratione, quia adhuc manet occultum, & non fuit deductum cum effectu, ex quo non fuit probatum. Viuald. in Candelabro aureo, tit. de Excommunicat. num. 42. Jacob de Graffis, lib. 1. decif. cap. 13, num. 42. & tom. 2. Consil. li. 5. tit. de Homicid. Cons. 2. n. 20. Veg. in sum. p. 2. cap. 15. casu 2. Sayr. de Censur. lib. 7. cap. 7. num. 12. P. Soar. eod. tract. disp. 41. sect. 2. num. 6. P. Moha. de Iustit. tract. 3. disp. 79. num. 8. vers. 2. & 3. Auil. de Censuris, p. 7. disp. 1. dub. 1. concl. 3. Anton. Genuens. d. cap. 66. num. 5. & 6. P. Sanch. de Matrimon. lib. 2. disp. 37. num. 12. & lib. 8. disput. 34. num. 57.

¶ Vnum si delictum deductum sit ad forum contentiosum, & iam iudicio finito punitum, possit Episcopus dispensare in eo? Affirmant Auila de Censuris, p. 7. disput. 10. dub. 7. P. Sanch. d. cap. 11. num. 21. vers. Sed quid, P. Valer. Regim. d. lib. 30. tract. 2. num. 29. vers. Sextum est, P. Henric. lib. 14. de Irregul. cap. 7. num. 1. Negant Guier. Canon. lib. 1. cap. 8. ad fin. Fr. Emman. tom. 1. sum. cap. 168. in fine, in edit.

¶ *Casibus occultis.* Qui sunt, vide apud P. Henric. lib. 14. ca. 20. § 4.

Trid
larat.

ad ordinem
ca.

Fr. Emman. in explic. Bullæ Cruciatæ, fol. 136. P. Sanch. de Matr.

lib. 8. disp. 34. num. 55. cum seqq. e Quoscunq; sibi subditos.] An comprehendat vagabundos, lib. 8. disp. 34. num. 55. cum seqq. in cuius diœcesi reperiuntur, P. Soar. tom. 4. de Pœn. disp. 90. lib. 3. P. Sanch. in præcepta Decalogi, lib. 2. c. 11. n. 8. & nu. 9. dicit quod etiam comprehendit peregrinos, scholasticos, & mercatores pariter in diœcesim habentes, & n. 17. in fine, resolvit verba Concilii quod cunq; sibi subditos in diœcesi sua esse intelligenda, ut nullatenus restrictionem Episcopi limitent, sed tantum velint, ut Episcopus possit absolvere quoscunq; sibi subditos, & quomodocunq; sibi subditos, nempe, vel quia sunt Ordinarij subditi, utpote, qui sibi dicitur, vel quia subduntur quoad solum pœnitentiæ forum, quod in sua diœcesi inveniuntur tanquam advenæ, & peregrini, quo etiam vide Zerol. in praxi Episc. p. 1. verbo Vicarius, s. 18. Nicolaum Garc. de Benefic. p. 11. c. 10. n. 1. 9.

6 In diœcesi sua.] Posse Episcopum exercere dispensandi potestatem in irregularitatibus, & suspensionibus erga subditos suos extra diœcesim, & verba illa, in diœcesi sua, referri ad posteriorem partem huius text. in quo conceditur Episcopis facultas absolvendi irregularitatis, resolvunt P. Soar. tom. 3. de Censuris, disp. 41. sect. 2. n. 10. & in fine, Pat. Sanch. d. cap. 11. num. 12. Contra verò P. Henricus lib. 2. ca. 20. §. 5. Avil. de Censuris, part. 7. disp. 10. dub. 6. Fr. Emman. tom. 2. ca. 69. num. 1. in fine, dixerunt Episcopum non posse dispensare in suspensione extra suam diœcesim, virtute illius Decreti, quod revertentes eam limitationem non apponi in priori illa parte. Pat. Sanch. fol. 99. paulò ante secundam partem tractatus hæreticis, tom. 1. lib. 8. Ordinarij dicit eam dispensationem esse pro solo consistoriali foro.

7 Si ipsemet Episcopus in hæresim occultam, aut in alios casus, a quibus potest ipse suos subditos absolvere, aut cum eis dispensare, posse eam facultatem suo Confessario committere, & absolvat, vel cum eò dispenset, docent P. Soar. d. disp. 41. sect. 2. n. 15. P. Sanch. de Matrimon. lib. 8. disputat. 3. num. 3. & in præcepta Decalogi, lib. 2. cap. 11. num. 11. Nicol. Garc. de Benefic. part. 11. num. 139.

v Aut Vicarium.] Vide Pat. Sanch. de Matrimon. lib. 8. disp. 11. num. 13.

φ In foro conscientie.] Quòd absolutio prodest tantum quantum in foro conscientie, & quòd ab excommunicatione potest Episcopus absolvere extra Confessionem Sacramentalem vigore huius Decreti, tenent Fr. Emman. Regular. tom. 1. qu. 20. art. 7. & quæst. 1. tenent Henric. in sum. lib. 7. cap. 13. §. 2. Jacob de Grassis, lib. 1. cap. 19. §. 31. Marc. Anton. Genuenl. in praxi Archiepiscopali. Cuneo. lit. capit. 69. numer. 18. P. Soar. de Relig. tom. 2. tract. 6. lib. 6. cap. 1.

Concilium
cum declar.
et remiss.

num. 4. P. Sanch. de Matrim. lib. 8. disp. 34. num. 29. Auila de Censuris, p. 1. cap. 7. disp. 3. dub. 13.

¶ *Idem, & in hæresis crimine*] Si hæreticus occultus à secreta hæresis, vel apostofia sit in foro conscientie legitimè absolutus, quòd non videtur manere irregularis, asserunt Viuald. in Appendice ad Candelæ aurem, cap. 1. num. 13. P. Henriq. in sum. lib. 14. cap. 4. §. 6. Auila de Censuris, p. 7. disput. 4. dub. 2. Nicol. Garc. de Benefic. pag. 11. cap. 10. num. 85. Contra resoluunt Perez l. 3. in tract. de hæretic. p. 1. propositionem, pag. 99. tit. 4. lib. 8. Ordinat. Fr. Emman. in addition. ad Bullam Cruciatæ, §. 13. numer. 12. P. Soar. tom. 5. disput. 43. sect. 1. numer. 4.

¶ An irregularitate orta ex hæresi occulta, & non deducta ad forum contentiosum, dispensare possit Episcopus virtute huius capituli? Affirmant Hugolin. de Irregular. cap. 36. in principio, numer. 5. Pat. Sanch. in præcepta Decalogi, lib. 2. cap. 25. à num. 15.

¶ Fr. Emman. in Additi. ad Bullam Cruciatæ, §. 9. numer. 69. docet, quòd facultas data Episcopis hoc cap. 8. circa absolutionem ab hæresi, intelligitur solum, quando ipse hæreticus solus absque eo; quod ab alio audiuerit, committit occultè crimen hæresis, manifestando illam aliquo actu exteriori, quamuis nemo eum audiat. Et quòd illa facultas non extenditur ad hæresim occultam, quando ad eum complex, nam alias, inquit, esset destruere machinam sancti Officij, &c. Et quòd Concilium non dat facultatem absoluedi ab obligatione denunciandi complicem, quem habet, alias est excommunicatus per edictum sancti Officij, cuius excommunicatio stat semper, de quo etiam Nicol. Garc. de Beneficij, p. 11. cap. 7. numer. 142.

¶ Vtrum facultas concessa Episcopis in hoc capite sit per Bullam Cœnz reuocata, quoad absolutionem ab hæresi, & cæteris casibus Bullæ Cœnz? Eam facultatem non esse reuocatam tuentur Nauar. in Manual. cap. 27. numer. 260. in fine, & Conf. 11. quæst. 1. subtil. de Præiudic. in 2. edit. Vela de Pœnis delictor. cap. 14. vers. Item verò Canonico, Llamas in Methodo curat. part. 3. cap. 1. §. 6. vlt. in fine; Emman. Saa verbo Episcopus, numer. 37. Angles in Florib. Theolog. part. 1. tit. de Confess. quæst. 4. artic. 5. diffic. 6. Veg. tom. 2. sum. cap. 125. casu 11. Cordub. in summa, quæst. 8. puncto 1. Viuald. in Candel. p. 1. tract. de Absolut. num. 15. & p. 2. in expositione Bullæ Cœnz, num. 14. Fr. Emman. in summa, tom. 1. cap. 131. num. 3. in 2. edit. & in explicat. Bullæ Cruciatæ, §. 9. numer. 70 & quæst. Regular. tom. 1. q. 20. artic. 10. Gutier. Canon. in posteriori edit. lib. 1. cap. 13. ad finem, Anton. Gom. in Bullam Cruciatæ claus. 10. numer. 44. in fine, P. Henriq. in summa, lib. 6. cap. 14. num. 7. Petr. de Ledesm. in sum. p. 2. tract. 1. cap. 6. post 20. conclus. difficult. 7. Bannes, 2. 2. q. 11. artic. 4. dub. 2. post 2. conclus. argument. 3. vers. Et si quis obieciat, & in Arag. art. 3. Col. 10. vers. Sed dubium est quisnam possit. P. Soar. tom. 5. de

Ec 2

Trid
laur
in b
aca

5. de Censuris, disput. 27. sect. 3. num. 5. Prædictam tamen facultatem reuocatum esse tenent Maiol. de Irreg. lib. 5. c. 46. numer. 6. & uel uent, Tol. in summa in Bulla Cœnæ Excomm. 14. in fine. V. palinodiam recantans in editione nouiori anno Domini 1600. Candelabro, p. 1. tit. 11. de Absolut. num. 13. Hugolin. de castib. tit. 1. seruatis, p. 2. cap. 2. §. 4. super uerf. Etiam prætextu quorundam que facultatum, numer. 3. Param. de Origine Inquisit. lib. 3. q. 1. num. 191. P. Molin. de Iust. tr. 3. disp. 64. num. 8. & tract. 5. de Iust. numer. 2. Nic. Gare. de Benef. p. 11. cap. 10. numer. 115. Sayr. de Iust. sent. excomm. quem refert Aloys. Ricci. in Collect. decif. p. 4. lect. 821. uerf. Tertio. Et secundum hanc opinionem in superiorenalis Inquisitionis Prætorio Romano sæpe pronuntiatum est statum Penna in Direct. Inquisit. p. 3. q. 92. comment. 141. uerf. præ declarasse Gregor. XII. refert Fusc. de Visit. lib. 2. cap. 31. uerf. cap. 23. num. 4. & audiuisset a religioso docto, & fide digno declarasse Clem. VIII. dicit P. Azor. instit. Moral. p. 1. lib. 8. cap. 19. q. 10. q. 10. & ita censuisse sacram. Cardinalium Congregationis astitit P. Soar. tom. 4. disp. 30. sect. 2. num. 11. *¶* Non eorum Vicarijs.] Vide Fr. Emman in explicat. Bullæ ciaræ, fol. 116 & in addit. p. 2. fol. 124. & quest. Regul. tom. 1. q. 11. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. uerbo Vicarius, uerf. Primum dicitur pag. 337. & p. 2. uerbo Hæretici, uerf. 4. P. Sanch. lib. 2. de Matrim. disp. 40. num. 17. & in præcepta Decalogi, lib. 2. cap. 11. num. 21. seqq. nouissimè Gutier. d. tract. de Matrim. cap. 49. num. 21. hic text. Vicarios non excluderet, illis uideri datam potestatem soluit Steph. Gratian. discept. forens. cap. 83. num. 12. Gutier. d. de Matrim. cap. 59. num. 11.

CAPVT VII.

Administrentur sacramenta, eorumque uia frequentius multiplicetur etiam lingua vernacula: Missa quoque mysterium populo diligenter inculcetur explanatione eius quod agitur.

VT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta uiori cum reuerentia, atque animi deuotione cedat; præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus non solum, cum hæc per se ipsos erunt populo ministranda, prius illorum vim, & usum pro suscipiendis captu explicent, sed etiam idem à singulis parochis

prudenterque etiam lingua vernacula, si opus sit, & commodè fieri poterit, seruari studeant, iuxta formam à sancta Synodo in Catechesi singulis Sacramentis præscribendam; quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon vt inter Missarum solemnias, aut diuinorum celebrationem sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua singulis diebus festis, vel sollempnibus explanent; eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus quæſtionibus, inferere, atque eos in lege Domini erudire studeant.

a Suprà, ſeſſ. 22. de Sacrificio Miſſæ, cap. 2.

REMISSIONES.

Vide Fr. Petrum Ledesm. in sum. p. 1. in fine, tract. de la doctrina Christiana, Fr. Ioannes Gonzal. el tratado del perfecto Christiano fol. 219. verso, vbi Concilium in præſenti citat.

CAPVT VIII.

Publicè peccantibus iniungenda publica penitentia, nisi Episcopo arbitrio aliter fuerit visum: Penitentiarij in Cathedralibus collocandi cum quorundam obseruatione.

Apostolus monet, b & publicè peccantes palam esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, vnde alios scandalo offensos, commotosque fuisse non sit dubitandum; huic condignam pro modo culpæ penitentiam & publicè iniungi oportet; vt quos exemplo suo ad malos mores prouocauit, suæ emendationis testimonio ad rectam reuocet vitam. Episcopus tamen publicè hoc penitentia genus in aliud secretum poterit commutare, quando ita magis indicauerit expedire. 1 In omnibus etiam Cathedralibus Ecclesijs, vbi id commodè fieri poterit, 2 y d Penitentiarius aliquis, 3 cum vnione præbendæ, 4 proxime vacaturæ, 5 ab Episcopo instituatur, qui Magister

b 1. Tim. 7. c. sed illud, q. d. diff. c. si peccauerit, varf. 1190, 2. q. 1.

c. e. penitentia, & c. in capite, cum seq. 50. diff.

Trid.
labai.
q. dimi
cca

ster sit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel in Canonico, & e annorum quadraginta, seu alias quibus pro loci qualitate reperitur; qui dum Confessione Ecclesia audiet, interim præsens in choro censetur.

DECLARATIONES.

1 *In omnibus etiam Cathedralibus Ecclesiis.*] Officium penitentiariæ in Cathedrali potest per solum Episcopum constitui, ad quod quoque pertinet electio personæ, quoties opus fuerit extrinsecali officio, nec requiritur alius Capituli consensus: cuius autem præbendæ vniendæ, ab his fieri debet, ad quos antea spectabat.

2 *Pœnitentiarius aliquis.*] Si officij Pœnitentiarij & vniendæ vacatio contingat in mense Apostolico, vel alias præbendæ reservata, vel affecta, electio personæ Pœnitentiarij huiusmodi teneat ad Sanctissimum, pro vt bis, re diligenter discussa, etiam procuratoribus Episcoporum, quorum intererit, & eorum nis allegationibus perpenis, censuit Congregatio peccatorum Sanctissimam.

Vniõnes factæ auctoritate Sedis Apostolicæ in casu huiusmodi fauorem Pœnitentiarij, dicuntur saltem ex verisimili metu præbendæ in hoc Decreto ad effectum, vt tales vniõnes eadem exceptione regulæ reuocatoriæ vniõnum.

3 *Cum vniõne præbendæ.*] Præbendæ pro pœnitentiario à Capitulo, Sede vacante, assignari validè non possunt, sed ab Episcopo præstandum est.

Porro, quæ sit in Ecclesia, in præbendam pœnitentialem eligi potest, sed præbenda Canonialis.

In Ecclesia, vbi hæc præbenda pœnitentialis nondum constituta à Sede Apostolica fuit deputatus Pœnitentiarius, cum allegari non stipendij 70. scutorum à Capitulo in perpetuum peribiturum. At si non esset præbenda, & fructus omnes existerent in distributionibus quotidianis, tunc distributiones habebantur pro præbenda.

Pœnitentiarius à Capitulo Sede vacante instituitur acquirere quodius ad Canonicatus, & præbendas eiusdem Ecclesie vacante durante dicta Sede vacante, de quibus auctoritate Apostolica prouisus, etiam si Canonicatus, & præbenda primò vacata essent ad Pœnitentiarium.

4 *Proximè vacatura.*] Non tamen in mense Papæ. Præbendam pœnitentialem, non potest eligi in mense vacante præbendam pœnitentialem. An autem præferatur prouisus huiusmodi. *Suprà, c. 1. Sess. 5.*

In Ecclesijs, in quibus ex consuetudine optantur præbendæ, si ea, quæ post Concilium primò vacauit, non fuit in pœnitentialem erecta, potest optari postea vacans: sed si ante optationem Episcopus e-rexit, erectio præualet, nec poterit postea optari.

§ *Ab Episcopo instituitur.* Solo scilicet, absq; consensu Capituli, & etiam ab eodem eligatur, & licet vacaret sedes Episcopalis, Capitulum nihil potest, etiamposito quod eo tempore Pœnitentiarius moreretur. *Suprà hoc c. 5. Cum vnione.*

§ *Dum Confessiones in Ecclesia audiet.* Si pœnitentiarius ex vi huius decreti deputatus, renueret Confessiones audire, puniri debet ab Episcopo, & cogi vt officium sibi iniunctum exequatur.

Pœnitentiarius habendus est pro præfente in choro, dum audit Confessiones in Ecclesia, siue sit in Confessionario siue extra. Illo autem tempore, quo residet in Confessionario, nec audit Confessiones, alijs in choro diuina celebrantibus, aut recitat officium priuatis, & non celebrauerit missam, non est censendus esse præfens in choro.

Non potest Pœnitentiarius Canonicus cogi ad maiorem residentiam, quam alij Canonici, qui per tres menses abesse possunt, dummodo non adsit tempore, quo frequentius pœnitentes accedunt. Et diebus festis solemnibus, veluti tempore ieiuniorum quadragesimæ, & Aduentus, quatuor anni temporum, Resurrectionis, Ascensionis, &c. Pœnitentiarius non potest absolueret quemquam à casibus, quos Episcopus sibi expressè reseruauerit, nisi ipsemet Episcopus hanc illi speciatim dederit facultatem. Nec sufficit quæcunq; præsumptio.

Abulensium Causa proposita Congregationi sacra.

Illustissimi, & Reuerendissimi Domini: statutum est per Decretum sacri Concilij Tridentini, *Cap. 8. Sess. 24. de Reform.* quòd in Cathedralibus Ecclesijs, in quibus commode fieri potest, sit vnus Pœnitentiarius. Prætendit autem Pœnitentiarius, non teneri se nisi ad reseruatos, cum tamen videatur etiam teneri ad non reseruatos, quia Concilium generaliter, & indistinctè loquitur, ideo generaliter, & indistinctè est intelligendum: & tanto magis id procedit, quia deputatio talis Pœnitentiarij redderetur frustratoria, si tantum ad reseruatos restringenda esset. Nullus enim ad confitendum ad illum accederet, ne detegeretur eo ipso, in casibus reseruatis deliquisse, quòd pœnitens ad pedes talis Pœnitentiarij accederet, vnde multi se abstinerent illi confiteri, & sic inuenta ad vnum finem, optarentur contrarium.

Secundò dubitatur, An Pœnitentiarius teneatur ante & post meridiem statutis horis in sede sibi in Ecclesia pro audien-dis confessionibus

Trid-
larat.
ca

nibus specialiter deputata assistere? Ipse enim asserit, esse sufficere, quod in choro, sine alibi in eadem Ecclesia sit, ubi equum confiteri potest illum perquirere, cum tamen videatur tenentur sedendum in sede, saltem per aliquod tempus, nam ideo a recessu chori, & altaris liberatur: cum etiam, quia iam ad hanc materiam in honorem Ecclesiam, propter deuotionem corporum sanctorum Secundi primi Episcopi dictae Ecclesiae, ac Vincentij, Sabinae, Christinae sororum, Patronorum dictae Ciuitatis, magna conuentio confluat. ideoque iustum videretur, si propter Ecclesiam eorum & auctoritatem Pœnitentiarius in sua sede ad id deputatus fideat, ut nimirum omnes illum videant, nec eum perquirere cogantur, maxime cum verecundia affecti plures perquirere illius culare posse videantur. Et arguendo etiam à simili, videtur quod miles secularis certis horis, & locis, tenetur vigiliam & assiduum personalem facere, nec in alia assistendo satisfacit, propter quod teneatur in loco sibi deputato assistere. Nec obstat dicere, quod idem seruatur in Ecclesijs Cathedralibus Vrbs, in quibus non tenentur assistunt in sua sede.

Tertio dubitatur, An debeat tenere in manu virgam seu baculum, tempore quo sedet in dicta sede? quod videtur affirmari dicendum, cum quia idem seruatur in alijs Cathedralibus Vrbs, tum quia per illam demonstratur, & plena auctoritas, & potestas fori pœnitentialis concessa ipsi tantum. Ideo supplicatur pro sententia super his casibus tribus declaratione.

Responsio Congregationis sacrae ad propositam Causam.

Libellus, qui erit cum his literis, declarabit Ampliudine tribus dubitationes, quae de Pœnitentiarij in ista Ecclesia in officio exortae, & Sacrae Congregationi Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum propositae fuerunt. Congregatio ad primam respondendum censuit, Pœnitentiarium teneri integras Constitutiones audire, non autem solos casus reseruos. Ad secundum, debet eundem Pœnitentiarium pro fructu peccata confiteri volentium assistere certis horis opportunis, in loco, & Sede, pro Episcopo ad quem hoc spectat, arbitrari. Quo viso ad tertiam respondit, nouas consuetudines non induendas. Romae, die 1. Aprilis 1587.

Qui tempore Paschae peccata sua fuerit confessus pœnitentiario deputato, satisfacit praecepto Ecclesiae contentum in capit. *Omnis viriisque sexus, extra de Penitent. & Remiss.* Illi enim decidit Illustrissimi Domini Cardinal. Anno Domini 1587. Februarii 16.

REMISSIONES.

Vide Medin. tract. 2. de Pœnit. qu. 40. v. 1. Alia est pœnitentia, Pat. Ægid. de Sacram. tom. 2. disp. 10. nu. 75.

Publicè peccantes]Vide Nau. in Man. c. 8. nu. 10. P. Ægid. d. dispu. 10. num. 74.

Pœnitentiarius aliquis, &c.]Vide Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gl. 9. §. 1. nu. 48. vbi adducit sequentem sacre Cardinalium congregationis decisionem. Si officij Pœnitentiarj & vnitæ præbendæ vacatio contingit in mensæ post. vel alias præbendæ esset reseruata, vel affecta, an electio personæ Pœnitentiarj huiusmodi pertineat ad Episcopum, vel ad Sanctissimum? Bis re diligenter discussa, citatis etiam procuratoribus Episcoporum, quorum interest, & eorum bonis allegationibus perpenfis, censuit pertinere ad Sanctissimum.

Canon cum Pœnitentiarum non posse optare, tenet Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 34. num. 78. cum seqq. vbi dicit sacre Cardinal. congregationem in hæc verba censuisse: Non potest optari præbendæ, nec dimisso officio potest optare aliam præbendam, cuius officio fuit perpetuò vnitus vnicus Canonicatus, & certa præbendæ.

Amorum quadraginta.]Vide Pat. Valeria. Reginald. in praxi fori pœnit. li. 30. tract. 3. nu. 164. in fin.

CAPITULUM IX.

Ecclesia secularis quæ nullius sunt diœcesis, ab Episcopo proximiori visitentur, aut alio, qui hic ponitur, modo.

Quæ alias sub fel. rec. Paulo III. 4 & nuper sub Beatissimo Domino nostro Pio IV. in hoc eodè Concilio de adhibenda ab Ordinarijs diligentia 1 in beneficijs, 2 etiam exemptorum, 3 visitatione constituta sunt; eadem etiam 3 in ecclesijs secularibus obseruentur, quæ in nullius diœcesi esse dicuntur; vt ab Episcopo, 4 & cuius Cathedralis ecclesia est proximior, si id constet, alioquin ab eo, qui semel in Concil. Prouinciali à Prælato loci illius 5 electus fuerit, tanquam Sedis Apostol. delegato, 6 visitentur: non obstantibus priuilegijs, & consuetudinibus quibuscumque, etiam immemorabilibus.

a Sup. sess. 6. de resor. c. 4. & sess. 7. de res. c. 8. & sess. 22. de res. cap. 2.

Trid-
lari-
ca

DECLARATIONES.

1 *Beneficiorum etiam exemptorum.*] Beneficia nullius Diocesis tunc debent ab Episcopo viciniore, & id ab eodem facienda sunt, si in capite; non in membris. Proinde Collegiata nullius Diocesis visitari debent à viciniore Episcopo, tanquam Sedis Apostolicæ legato: Archipresbyteratum etiam qui nullius Diocesis est, viciniore Episcopo visitari oportet.

2 *Visitatione.*] Visitator vigore huius Capituli in Concilio Provinciali eligendus est à Prelato illius loci, qui visitandus est, non ab alio.

3 *In ijs Ecclesijs secularibus.*] Hoc Decretum habet locum tantum in ijs secularibus, non regularibus, etiam si ijs subessent beneficia secularia, ut solent esse in Abbatibus, quia illa beneficia secularia non visitari.

Abbatibus Regularibus possunt Parochiales suas visitare, & etiam inferiores una cum viciniore Episcopo cumulatim. S. D. N. Gregorius XIII. quoad parochiales, quibus inferuntur per presbyteros regulares non Regulares, licet sint unitæ ac dependentes à regularibus, ideo hoc Decreto comprehensæ, dedit Sanctitas sua pro illa Breve propter abusus, Episcopo Sarfanatensi, salvis iuribus vniuersæ partis, contra Abbatem de balneo Camaldulensium.

Sola beneficia secularia exempta, non autem Regularia, etiam ius Decreti ab Ordinarijs visitari possunt. Itemque personæ Regularium non inferuentes.

4 *Cuius Cathedralis Ecclesia est proximior.*] Ab ipsa Cathedrali Ecclesia distantia est mensuranda.

Ad Episcopum spectat, ut concedat literas dimissorias ijs, qui nullius Diocesis, quando non constat, quod sint infra fines Diocesis, item in visitatione poterit monere & cogere, prout in c. 2. ut plebem committam unusquisque Superior salutariis iuris bis pascat.

Item Episcopus viciniore poterit in visitatione eius, qui est in Diocesis, illum, si non residet, vel indiscretas licentias non tantum di suis subditis concedat, monere & corrigere. Ad ipsum autem Episcopum tanquam viciniorem non spectat Sacramentum Confirmationis his qui nullius Diocesis sunt, ministrare, cum possint accedere ad quem maluerint Catholicum Episcopum: salvo tamen iuri Episcopi, si aliunde id sibi comperit, iuxta quod nonnulli Ecclesiam visitabit, sed etiam Prelatum illius, alioque in illa Diocesi.

Pro (si id constet) caue ne legas (si id possit) retinendum est prius, & reiiciendum posterius.

5 *Electus fuerit.*] Et talis electio ligat successores, ut si per aliquem est.

R. E. M. I. S. S.

REMISSIONES.

Vide supr. sess. 6. de Reform. cap. 4. & sess. 7. de Reform. cap. 8. & sess. 21. de Reform. cap. 8. Pat. Azor. institut. moral. par. 2. li. 3. cap. 40. prope finem, Aloy. Ricci. in collect. de eis. p. 4. collect. 1153. § Etiam exemptorum visitatione.] Vide Fr. Emman. qu. Regulat. tom. 1. q. 36. art. 3. 7 Cuius Cathedralis Ecclesia est proximior.] Sacra Cardinalium congregatio sic censuit: Beneficia nullius diœcesis debent visitari à viciniori Episcopo, & id ab eodem faciendum est non solum in capite, sed etiam in membris. Collegiati nullius diœcesis visitari debent à viciniiori Episcopo, refert Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo, Visitatio §. 11. 8 Visitentur.] An procedat in Prælati inferioribus habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem? Negat Flor. Vari. lib. 3. quæst. 24. num. 24.

CAPUT X.

Subditi Episcoporum nulla appellatione suspendere possunt executionem visitationis.

Episcopi, ut aptius, quem regunt, populum possint in officio, atque obedientia continere, in omnibus ijs, 1 qua ad visitationem, ac morum correctionem subditorum spectant, ius & potestatem habeant, etiam *Stranquam Apostolica Sedis delegati*, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta Canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione, ac diœcesis suæ utilitate necessaria videbuntur. 27 a Nec in his, ubi ^{a sup. sess. 20. de ref. c. 1. & sess. 13. de ref. cap. 1.} de visitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, aut villa inhibitiō, 3 d e appellatio, seu querela, etiam ad eandem Apostolicam, interposita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerint, 4 quoquo modo impediatur, aut suspendatur.

DECLARATIONES.

1 Qua ad visitationem ac morum correctionem.] Ea quæ ad visitationem, & morum correctionem quoad subditos spectant, nō possunt per appellationem impediti vel suspendi vilo modo, Con-

Trid. larat. etc.

Congregatio Concilij censuit, Episcopum solum, visitando se non tantum monere: sed etiam aliquod crimen corrigere. *in c. statuit sess. 23.* dicatur debere duos Capitulares assumere. *in c. statuit sess. 23.* fit, cum procedendum est ad poenam ad dictam punitionem nocentem: sed si ad eam poenam, quæ magis emendationem non respiciat, contra non recitantes horas, contra non incedentes bitu honesto, & similia; id solus efficere potest, quia decretum Concilij corrigere & emendare Episcopo visitanti permittit. Ad hoc meo quod non potest Episcopo prætextu, quod sit Sedes Apostolicæ Delegatus, declinare iurisdictionem Metropolitanam in causis, in quibus ante Concilium hic, tanquam Ordinarius, potest eodem iure, eademque potestate.

2. *Nec in ijs ubi de visitatione.*] Congregatio censuit hoc habendum, quando non fuit processum judicialiter, sine compilato proposito processu.

Episcopus visitans non potest allegari, quod sit suspectus, si fuerit visitare ad correctionem, (etiam non compilato processu) imponere poenam ordinariam. Fuit etiam dictum quod licet in quo casu datur appellatio de iure, ita etiam poterit allegari in quocumque casu: nam decretum istud non habebit locum in ratione nempe quando non compilato processu & ad poenam ordinariam Episcopus procedet.

3. *Appellatio.*] Interposita appellatio ad Metropolitanam Episcopo vigore huius Decreti tanquam Delegato Apostolico, licet deolvat causam, non tamen visitationem seu executionem suspendit. Casu autem quo locus sit appellationi, & facta fuerit appellatio, & danda copia, iuxta præscriptionem *cap. 3. sess. 13. cap. 2. huius sess.* quia hoc decretum non sustulit appellacionem de iure, sed suspensionem tantum, licet Episcopus id faciat, tanquam si Apostolica Delegatus. Quoad dandam autem copiam ad hoc tenet, Congregatio censuit servanda esse Decreta Concil. *sess. 13. cap. 2. & cap. 20. huius sess.*

4. *Quoquomodo impediatur, aut suspendatur.*] In causis visitationis correctionis appellari potest post diffinitivam, ita tamen, ut appellatio non suspendat executionem, prout sanctum est supra. Quod Episcopus compilato processu, formato iudicio, servatis servandis prout iuris fuerit, procedat, veluti in causa blasphemie, adulationis, aut restitutionis fructuum beneficiorum, aut ob non recitatum vinum officium, & similia, non habent locum hæc Decreta.

REMISSIONES.

Vide Thom. Valasc. tom. 1. Allegationum iuris allegat. 70. cum sequentibus.

§ *Tanquam Sedis Apostol. delegati*] An in dubio videantur procedere vnde delegat? Vide Menoch. de Præsump. li. 2. qu. 17. n. 4. Nauarr. cons. 32. de sentent. excomm. nu. 8. Mascard. de Probat. concl. 945. nu. 13. Cened. ad Decret. collect. 157. n. 1.

7 *Nec in huiusmodi visitatione, &c.*] Doctores statim citandi dicunt, quod procedit, quando iudex superior non iustificata appellatione, nec visis actis processibus, inferiorem inhibere contendit: sed si postquam appellatio iustificata fuerit ex processibus iam ad tribunal appellationis delato, inhibitio concessa fuerit, erit obtemperanda; nec poterit inferior iudex ad suæ sententiæ executionem procedere. Aliter quidem superiorum iudicium auctoritas, & potestas non vulgarem iacturam pateretur, dareturque causa inferioribus iudicibus, ut prohibito iudicarent, & auxilium appellationis multis causis nihil proficeret, aliaque incommoda multa sequerentur, quæ à mente S. Concilij aliena sunt, vide Sayr. in Clavi Regia lib. 8. c. 2. num. 13. Soar. de Paz in praxi tom. 2. part. 5. cap. vnic. num. 14. & vide quid Fr. Emma. qu. Regul. tom. 2. quæst. 6. ar. 2. optimè Curi. Philip. p. 1. §. 7. n. 10. ibi: *El Obispo en casos de visitación de sus subditos puede proceder, ordenar, castigar, y executar sin embargo de appellación, inhibición, ni querrela alguna, por remitirse a su prudencia como delegado de la Sede Apostolica.*

8 *Appellatio*] Quod intelligatur de suspensiva, & non devolutiva: tenet Thom. Valat. tom. 7. Alleg. 70. nu. 5. in fine, dicit aliter explicando Gonzalus Mendez de Cabedo l. 7. diuers. argum. c. 19. 2. nu. 8. Sed sacra Cardinalium congregatio ita censuit. Si in visitatione appellatio contigerit ab Episcopo suffraganeo, etiam tanquam Sedis Apostol. delegato, debet appellari ad Metropolitanum quoad devolutivam, non quoad suspensivam, refert Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verbo Visitatio §. 3.

9 *An Episcopus possit in Visitacione recusari tanquam suspectus?* Vide supra sess. 7. c. 8. de Reform. Et libet hic inserere tenorem cuiusdam epistolæ, quam S. D. N. Paulus V. transmisit ad Episcopum Portucaleensem. Venerabilis Frater salutem & Apostolicam benedictionem. Fratemitatis tuæ nomine nobis nuper expositum fuit, quod Visitaciones, quæ in tua diocesi in vim Decretorum Concil. Trid. & alias legitime sunt, sæpius impediuntur, eo quia visitati Prælatum, seu alium legitime visitantem suspectum allegant, in magni diuini cultus præsertim & fabricæ Ecclesiarum præiudicium. Quamobrem nos huiusmodi abusum tollere volentes, supplicationibus tuo nomine super hoc humiliter portectis inclinatis, de consilio venerabilium fratrum nostrorum sacre Roman. Ecclesiæ Cardinal. sacri Concil. Trident. interpretum Apost. auctoritate tamen præsentium declaramus, Episcopum, vel alium, cui id legitime competit, visitantem non posse vi suspectum recusati, non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apost. ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque

Trid.
larat.
ca.

cumque. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatorum
29. Octobr. 1610. Pontificatus nostri anno 6. S. Cobellinius. Ven-
bili Fratri Gondizaluo Episc. Portucalensi.

CAPVT XI.

*Ob honorarios titulos & priuilegia particularia nihil est de-
rum iuri Episcoporum quantum ad omnia,
nisi, &c.*

*in Supr. sess. 6. de
sup. 3.*

Quoniam priuilegia, a & exemptiones, quæ
titulis plerisque conceduntur, hodie perturbato-
nem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptio-
occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur; de-
nit sancta Synodus, vt si quando iustis, grauibus, &
re necessarijs suadentibus causis, aliquos honorarijs
titulis Protonotariatus; Acolytatus, Comitum Palatinorum
Capellani Regij, aut alijs huiusmodi in Romana Curia
vel extra, insignibus decorandos esse placuerit, & non
alios, cuiusque monasterio oblatos, vel quomodocumque
addictos, aut sub nomine seruientium militijs, seu mo-
nasterijs, hospitalibus, Collegijs, aut quocumque
alio titulo assumi, **I** nihil ex iis Priuilegijs detractum
ordinarijs intelligatur, quo minus ij, quibus ea tam con-
cessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsi Or-
dinarijs, tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, plene
omnibus, & quo ad Capellanos Regios, iuxta consuetu-
tionem Innocentij III. quæ incipit, *b* Cum Capellani
subiecti existant: **Y** exceptis tamen ijs, qui prædictis locis
aut militijs actu seruiunt, & intra eorum septa, ac domos
resident, sub que eorum obedientia viuunt, siue iis, qui
legitimè, & secundum regulam earundem militiarum
professionem fecerint, de qua Ordinatio constare debet
at, non obstantibus priuilegijs quibuscumque, **3** de
iam religionis S. Ioannis Hierosolymitani, & aliarum militiarum
rum. Quæ verò priuilegia residentibus in Curia Romana
na vigore Eugeniæ Constitutionis, aut familiarum
Cardinalium competere solent; ea in iis, qui beneficijs
eccle-

*b. c. cum ca-
pellis, extr. de
priuil. Decret.
2. l. 5. ti. 33.
c. 16.
Vide post finem
huius libri.*

*c. c. diuina; de
priuil. in ex-
trauag. com.*

ecclesiastica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minimè intelligantur, sed Ordinarii iurisdictioni, subiecti permaneant: non obstantibus quibuscumq; inhibitionibus.

DECLARATIONES.

1 Nihil ex ijs privilegijs detractum esse Ordinariis.] Hoc capit. non habet locum in civilibus causis, sed ijs quæ hic exprimentur in decreto.

2 *Aus militis actu seruiunt.*] Fratres S. Ioannis Hierosolymitani non possunt dare dimissorias Clericis inseruientibus, in eorum Ecclesijs, ad eum finem vt possint ordinari.

3 *Etiã Religionis Sancti Ioannis Hierosolymitani.*] Non inseruiens actu militis, nec inseruiens in eius domo, nec sub illius obedientia, si non probauerit se in ea legitimam professionem emisisse, non debet eius privilegio gaudere, super quo videatur constitutio Gregorij Papæ XIII.

Equites Hierosolymitani habentes indulgentias à Sanctissimo Domino nostro, debent literas Apostolicas expedire, & eas Episcopo Ordinario præsentare, aliter tenetur dictus Ordinarius contra eos & eorum Clericos procedere, prout habetur *Sess. 6. c. 3. Sess. 14. c. 4. & præmissi cap.*

REMISSIONES.

1 Vide Fr. Emman. qu. Regular. tom. 2. qu. 108. art. 3. Flamin. de Resign. li. 3. qu. 11. n. 5. Zerol. in præxi Episc. p. 2. verbo Referendarij, vbi resoluit, quòd hi, qui sunt de numero sunt exempti, alij vero non, quia hodie sunt quasi innumerabiles.

2 *Ne non alios cuiuscumq; monasterio oblatos, &c.*] Quòd oblato, vel alij quicumque dicentur Ecclesiastici, & Ecclesiasticis gaudebunt privilegijs, si in totum se, & sua religioni tradant, & ad monasterium se transferant, & in eo inseruiant, resoluunt Cou. in cap. alma, p. 2. §. 2. num. 8. Card. Thusc. in O. concl. 16. nume 15. Fr. Emman. qu. Regular. tom. 2. qu. 123. art. 1. D. Marta de Iurisdic. p. 4. casu 113. num. 37.

3 *Exceptis tamen ijs, &c.*] Vide Fr. Emman. d. tom. 2. q. 62. art. 14. & qu. 64. art. 4. & qu. 67. art. 3.

4 *Etiã religionis S. Ioannis Hierosolymitani.*] Vide Fr. Emman. qu. Regular. tom. 1. q. 63. art. 17.

CAPVT

CAPVT. XII.

Qualitas habere volentium dignitates cum cura animarum
chidiaconi, & ceterorum adspirantium ad dignitates in Ca-
dralibus: commendantur quidam ad dignitates praeter
uanda residentia, & personaliter obeunda officia.

Quaedam ordinanda per synodum
prouincialem.

Cum dignitates, in ecclesijs praesertim Catho-
licis, ad conseruandam augendamque eccle-
siam disciplinam fuerint institutae, vt, qui eas obtinent
pietate praecellent, alijsque exemplo essent, atque
scopos opera & officio iuuarent: merito, qui ad
cantur, tales esse debent, qui suo muneri respondeant

a Sess. 22. c. 2. sint. *a* Nemo igitur deinceps ad dignitates qualescun-
quibus animarum cura subest, promoueatur, nisi e-
tatem xxv. suae aetatis annum attigerit, & in Clericali
ne versatus, doctrina ad suum munus exequenda
cessaria, ac morum integritate commendetur, iuxta

stitutionem Alexandri III. in Concilio Lateranen-
si mulgatam, quae incipit, *b* cum in cunctis. *i.* & *Archiepiscopi*
etiam, qui *c* oculi dicuntur Episcopi, sint in
ecclesijs, vbi fieri poterit, Magistri in Theologia, *scilicet*
doctores, *2* aut Licentiati in iure Canonico. *3* *Ad* *canon-*
tem dignitates, vel personatus, quibus animarum cura
la subest, *4* Clerici alioquin idonei, *5* *de* *sec.* *de* *sec.*
non minores, asciscantur. *6* *de* *sec.* Prouisi etiam de
quibuscumque, curam animarum habentibus, *7*
tur a die adeptae possessionis, *7* *de* *sec.* *ad* *minus* *mens-*
mens, *d* *in* *manibus* *ipsius* *Episcopi*, *u* *vel*, *eo* *in* *pede*, *et*
generalis *eius* *Vicario*, *seu* *Officiali*, *Orthodoxo* *et*
publicam *facere* *professionem*, & *in* *Romanae* *Ecclesiae*
obedientia *se* *permanuros* *spondeant*, *ac* *iurent*.
autem *de* *canonicatibus* *et* *dignitatibus*, *10* *de* *in*
thedralibus, *non* *solum* *coram* *Episcopo*, *seu* *eius* *Offi-*
sed *etiam* *in* *Capitulo* *idem* *facere* *teneantur*: *ab*

b c. cii in cum
Eliu, de elect.
Clem. 1. ep. 1.
ad Iacobum,
Anaclet. ep.
1. c. Diaconi,
93. dist. 6. c.
ad hac.
c de off. Ar-
chid. li. 1. de
cret. li. 6. c. 7.
ab Innoc. 3. in
1. decretal. li.
23. c. ad hac
nos, & alii.
d. 4. Tel. c. 25.
et 26. etiam
sic provide-
batur, infr. in
bulla S. D. N.
Tij 4. super
forma iura
menti profes-
sionis fides.

prædicti omnes præmissi, ut supra, 11 &c. fructus non faciat
 suos, 12 ꝑꝑ nec illis possessio suffragetur. a 13 ꝑꝑ Neminem etiã de-
 inceps ad dignitatem, 14 canonicatum, aut portionem reci-
 piant, nisi qui 15 eo Ordine sacro 16 aut sit initiatus, quem illa
 dignitas, præbenda, aut portio requirit; 17 aut in tali etate,
 ut infra tempus à iure, & ab hac sancta Synodo statutum,
 18 initiari valeat. In omnibus verò ecclesijs Cathedralibus
 19 omnes canonicatus, 20 ac portiones 21 habeant annexum Or-
 dinem Presbyterij, diaconatus, vel subdiaconatus. 22 Epi-
 scopus autem cum consilio Capituli designet, ac distribuatur,
 pro ut viderit expedire, 23 quibus quisque Ordo ex sacris
 annexus in posterum esse debeat; *et ita tamen, ut dimidia
 saltem pars Presbyteri sint, cæteri vero Diaconi, aut Sub-
 diaconi: ubi vero consuetudo laudabilior habet, ut plu-
 res, vel omnes sint Presbyteri, omnino obseruetur. Hor-
 tatur etiam sancta Synodus, ut in prouincijs, ubi id com-
 mode fieri potest, 24 dignitates omnes, & saltem dimidia
 pars Canonicatum, in Cathedralibus Ecclesijs, & Col-
 legiatis insignibus 25 conferantur tantum Magistris, 26 vel
 Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure
 Canonico. 27 ꝑꝑ Præterea obtinentibus 28 in eisdem Cathe-
 dralibus, 29 aut Collegiatis 30 dignitates, Canonicatus, præ-
 bendas, 31 aut portiones, 32 non liceat vigore cuiuslibet sta-
 tuti, ꝑꝑ &c. aut consuetudinis, 32 ꝑꝑ &c. ultra tres menses, 33 ab
 eisdem ecclesijs 33 quolibet anno abesse: 34 saluis nihilominus ca-
 tum ecclesiarum constitutionibus, quæ longius seruitij
 tempus requirunt: 35 alioquin primo anno priuetur vnus-
 quisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præ-
 bendæ, 36 ac residentia fecit suos; quod si iterum eadem fue-
 rit vnus negligentia, ꝑꝑ &c. priuetur omnibus fructibus, quos
 eodem anno lucratus fuerit: crescente verò contumacia,
 contra eos, iuxta c sacrotum Canonum constitutiones, 37 ꝑꝑ
 procedatur. d 37 ꝑꝑ &c. Distributiones verò, 38 ꝑꝑ qui statis
 horis interfuerint, 39 recipiant: reliqui, quauis collusione, aut
 remissione exclusi, 40 his careant, iuxta Bonifacij VIII. de-
 cretum, quod incipit, Consuetudinē: quod sancta Syno-
 dus ꝑꝑ in vsum reuocat: 41 non obstantibus quibuscūq; statutis,
 & con-*

ac. licet cano.
 &c. c. ex eo,
 de elect. in 6.
 sup. sess. 7. de
 ref. ca. 12.

b. Sup. sess. 22.
 de ref. ca. 1.

c. sess. 22. c. 32
 d. Sexti decr.
 li. 3. de cler. n. 10
 ref. c. 1. sexti
 decr. li. 1.
 de consuet.
 c. 1. Vide post
 finem huius
 libri.

Ff

Trid.
 labat.
 in
 ecc.

adess. az. c. li.
cet, & c. ex-
tirpanda, c.
qui vero, de
prab. c. quin
nonnulli, de
cler. non res.

b Conc. Tu-
ron. s. c. 8. Cō-
cil. Agathen-
can. 75. qui
incipit, Epi-
scopus, c. Epi-
scopum, 34.
dist. toto u. de
vi & bon.
cler. extra. in
4. & in Clem.

& consuetudinibus, a μμμ & c. Omnes verò diuina per se, & per substitutos, 42 compellantur obire officia: & 43 Episcopi celebranti, 44 aut alia Pontificalia exercenti, adistere, & seruire, πππ atq; in choro, ad psallendum instituto, hymnis & Canticis Dei nomen reuerenter, distinctè, deuotè laudare. Vestitu in super decenti tam in ecclesia, quam extra, assidue vtantur, b ab illicitisq; venationibus, & ijs, pijs, choreis, tabernis, lusibusq; abstineant, atque eorum integritate polleant, vt merito Ecclesiæ Senatui possit. 45 *Cætera quæ ad debitum in diuinis officijs, seu men spectant, deq; congrua in his canendi, seu moderandi ratione, de certa lege in choro conueniendi, & pœnendi, simulq; de omnibus ecclesiæ ministris, quæ ad faciæ erunt, & si qua huiusmodi; Synodus prouincialis pro cuiusq; prouinciæ utilitate, & moribus, certam formulam præscribet.* 46 *Interea verò Episcopus noster, quam 47 cum duobus Canonicis, quorum vnus ab Episcopo, alter à Capitulo eligatur, in ijs, quæ expedire videntur, poterit prouidere.*

DECLARATIONES.

- 1 *Archidiaconi.]* Archidiaconis, qui non habent curam animarum vel iurisdictionem, non præcipitur hoc Decreto, vt sint Doctores Licentiatu, sed hoc debet intelligi de illis Archidiaconis, qui Archidiaconatus officium exercent, non autem de alijs.
- 2 *Aut Licentiatu in iure Canonico.]* Qui verè careat curam animarum, & omni prorsus iurisdictione, non comprehenduntur hoc Decreto, quoad qualitatem Doctoratus vel Licentiatu per hoc Decreto requisitam sup. § *Archidiaconi.*
- 3 *Ad ceteras autem dignitates.]* Nullo Concilij Decreto statutum est, vt qui Decanatum consequi volet, is necessariò sit Magister, Doctor, siue Licentiatu in Theologia, aut iure Canonico, & tantum graduatis non est inducendum ex necessitate, nec per Concilium prouinciale id statui potest sine Sedis Apostolicæ auctoritate.
- 4 *Clerici alioquin idonei.]* Qui iam Sacerdos est, & prouides per hanc Apostolicam in forma dignum, de Canonicaru, super interuentu seu idoneitate scientiæ examinandus est ab Ordinario, & de quo

enque alio, vt ordine sacro, illi Canonicali requirito. *Infrà, hoc c.*
 5. *Conferantur tantum.*

5. *Et 22. annis non minores.*] Etas 22. annorum sufficit ad acquirendum Canonatum, cui vnita est Parochialis, sed eadem etas non requiritur in Canonicatibus Collegiarum Ecclesiarum magis nunc, quam ante Concilium, videlicet 14. annorum.

De consensu Ordinarij dispensatur super etate resignatarij, attendita fide vite, & morum probitate, eodem consensu, & eadem de causa, etiam quod non promoueat. *Hic locus alium declarat, Sess. 22. de Reform. c. 4.*

6. *Prouisi autem de beneficijs.*] Comprehen duntur etiam Canonici, & alæ dignitates, & personæ existentes in Cathedrali ante Concilium.

7. *Admissi intra duos menses.*] Hæc longissima est dilatio, itaque triennalis possessio non prodest eis, qui non emiserunt professionem fidei, quoad fructus percipiendos, si infra dictam professionem non emiserint. Eadem sacra Congregatio censuit illa verba, *nec illis possessio suffragetur*, intelligenda esse quoad fructus percipiendos, & faciendos suos, ideoque omissionem professionis fidei non priuare Canonico ceteris effectibus Possessionis & Iuribus, proindeque eum omnino vocem in Capitulo habere, &c.

8. *Sua fidei professionem publicam facere.*] Per seipsum, debet beneficiarius profiteri publicè, & si abiens est, accedere debet ad Ecclesiam.

Admittendam professionem fidei, omnes docentes artes liberales tenentur, qui antequam ad docendam admittantur, possunt arbitrio Episcopi prohiberi, donec de eorum moribus in formationem susceperit. Idem est dicendum de ijs, quibus per aliquam Vniuersitatem Testimonium conceditur, & hoc non solum est conforme Bullæ Pij IV. sed etiam Decreto Pij V.

Capienda est informatio & faciendus processus summarè super fide Catholica istarum, antequam admittantur ad professionem fidei, quantum Episcopo sufficere videbitur.

Congregatio censuit, in locis ijs, in quibus sunt Gymnasia publica, Bullam Pij V. videri has pœnas non imposuisse Ordinarijs, si patiamur quemquam quoquo modo docere literas, priusquam fidei professionem faciat.

9. *De Canonicatibus.*] Canonicatus Ecclesiæ Collegiatæ in Romana ciuitate dignior est Canonatu Cathedrali alienius ciuitatis.

10. *In Ecclesijs Cathedralibus non solum coram Episcopo, sed etiam in Capitulo. &c.*] Congregatio censuit id non extendi ad Canonicos in Collegiatis.

11. *Fructus non faciant suos.*] Per omissionem professionis fidei amittuntur tantum fructus præbendarum, non autem distributiones quotidianæ, quas inseruendo quis acquisiuit ratione ministerij & operæ;

Trid.
 labat.
 cca

operz, & de quibus distributionibus potest testari, & adhibere sponere.

12 *Nec illis possessio suffragetur.*] Comprehenduntur etiam Reges: & computandi sunt duo menses à die electionis, vel quotiuntur ad participationem massæ Capitularis.

13 *Neminem etiam deinceps.*] Decretum hoc Concil. Tridentini, locum habet etiam in Collegiatis Ecclesijs.

14 *Canonicatum aut portionem.*] Qui iam est Canonicus, & minori ætate constitutus, non est cogendus ad susceptionem Canonici, nisi postquam pervenerit ad legitimam ætatem.

15 *Et Ordine Sacro.*] Monitus ad suscipiendum Ordinem, & eius dignitas aut portio requirit, si non receperit, auctoritate Decreti privati poterit renuntiari, iuxta alias statuta in Concilio Constantiensi, sess. 24. de dispens.

16 *Aut sit initiatus.*] Vacante præbenda presbyterali, potest scopus illam conferre illi, qui Diaconalem aut Subdiaconalem nem & ætatem habet pro his obtinendis.

17 *Aut in tali ætate.*] Obtinens præbendam in Cathedralibus, si eius ætas patitur, statim cogendus est suscipere, & illum non exercere, qui est illi præbendæ annexus.

Si neque ante Concilium, neque post Concilium Tridentinum ullus Ordo, siue Diaconalis, siue Presbyteralis, Canonicatus fuerit, & Parochialis Ecclesia legitimè & perpetuè Canonici, non unita sit tanquam principali accessorium, attendenda natura Canonici, non autem Ecclesiæ Parochialis, & realis, cui collatio facta est, sit in ætate 22. annorum, quæ in Canonice collatione requiritur. *Supr. hoc c. 9. Et 22. annis.*

Obtinens Canonicatum per resignationem, in ætate minima constitutus: nulla facta mentione de impedimento ætatis, quaquam illum retinere potest, sed infra sex menses resignatur, mittitur, nulla tamen sibi reservata pensione.

18 *Initiari valeat.*] Qui non poterit initiari ob defectum Canonici privati poterit Canonicatû & fructibus iam perceptis.

19 *Omnes Canonicatus.*] Præbendis Canonicalibus Sacri Ordinis iungatur.

Qui ante confirmationem Concil. Trident. duos Canonicatus legitimè obtinuerunt, ex hoc Decreto non prohibentur etiam utrumque Canonicatum retinere.

Inseruentes Parochialibus possunt percipere aliquos fructus Canonice, seu beneficijs, quæ possident in Cathedralibus, quidem omnes, si modo nullæ præbendæ distinctæ fuerint, & omnes percipiunt de communi, nec detur aliquid eis, qui non tunc diuinis horis: at quando salvo debito seruitio Parochialium, possunt etiam inseruire Cathedrali, tunc non possunt percipere, nisi tenuis inseruiert.

Si Canonici ecclesias Parochiales infra fines Diocesis habentes, quarum collatio ad Abbatem regularem spectat, nolint in eis resistere, cura hæc Abbati collatori quidem incumbit inquirere, an ex legitima Sedis Apostolicæ dispensatione utrumque possideant, cum alias iure obtinere non potuissent, sed amplius hoc incumbit Episcopo.

20 *De portionibus.* Licet portiones habere debeant annexum Ordinem Sacrum, dimidiæ tamen portiones huic Ordini non sunt subiectæ.

21 *Annexum ordinem.* Cum intellexisset Congregatio Concilij, Vicarium Patavinum in annexione Sacrorum Ordinum, quam fecerat Canonicis illius Ecclesiæ, inclusisse dignitates, censuit rescribendum his verbis: *Cum Concilium non meminerit dignitatum, quando de illa annexione disposuit, & idem voluerit, saltem dimidiam partem, presbyteralem esse, convocet iterum Capitulum, ac de eius confilio subtrahat dignitates, & earum loco designet, & distribuatur quibus alijs Canonicatibus debeat esse Sacrorum Ordo annexus.*

Congregatio Cardinalium hoc decreto de ætate non comprehendit Canonatum iuris patronatus laicorum ante Concilium fundatum, in cuius foundationis limine fuerit appositum pactum, quod descendentes à fundatore possent dictum Canonatum obtinere, licet non sint sacerdotes, nec in sacris ordinibus constituti, sed tantum simplices clerici donec deveniant ad ordinem sacerdotalem.

22 *Episcopus* Episcopus cogere non potest, ut omnes Canonici efficiantur Sacerdotes: sed sufficit si dimidia eorum pars presbyteri sint, inter quos præcipue debet esse maior pars: ceteri verò, Diaconi vel Subdiaconi: ut Concilium decrevit. Non obstat huic Decreto statutum alicuius Ecclesiæ, utputà quod tertia pars sint Acolyti: nec consuetudo immemorabilis. Ergo ligat hoc Decretum in posterum, postquam Ordines fuerint distributi, & tunc qui eos obtinere voluerint, possunt compelli ad illos Ordines suscipiendos & exercendos, quos eorum Canonatus habere annexos fuerit iudicatum, iuxta formam præsentis Decreti. Si verò aliquis inhabilis & non idoneus reperitur ad Ordines Sacros suscipiendos ex ijs, qui ante distributionem ordinum fuerint recepti, carebit voce in Capitulo, *pro vs sss. 22. c. 4. quamdiu eorum ætas non patitur, &c.*

Proutis de Canonatu habente annexum Ordinem Sacrum, si est completæ ætatis, ut possit infra annum Ordinem requisitum suscipere, non habet vocem in Capitulo, iuxta hoc Decretum & Clementinam, *Ut ij qui de aetate, & qualitate.* sed non perdit partem aliquam distributionum, nec verò habet vocem in Capitulo, licet sit alias in Sacris, si nimirum non habet Ordinem requisitum, iuxta dispositionem dictæ Clementinæ, quæ necessariò videatur.

Episcopus in ordinatione faciendâ qui Canonici, Presbyteri, qui Diaconi, qui Subdiaconi esse debeant ex vigore huius c. tenentur lo-

Trid.
laxat.
c. 22.

sum adhibere consilium Capituli, non autem consensum recedens qui aut habere, quia potest eis iniuris, quod magis expedire iudicauerit, perficere ac prouidere.

23 *Quibus quisque Ordo*] Episcopus cum consilio Capituli agnoscere debet, quibus Canonicatibus quisque Sacerdos Ordo debet annexus, non quibusuis Canonicis, quia Concilium hic mandauit, ut quos Ordines annexi Canonicatibus ipsis, non autem personis obtinentibus.

24 *Dignitates omnes*] Principalis dignitas in Ecclesia Collegiata exempta, cui ordinaria iurisdictio, cum omnibus iuribus Episcopalis competat, non necessario debet conferri Doctori, vel Licentiatum, cum id nusquam per Conc. Trid. caueatur, & hoc non potest sed solum hortetur, ut *supradictum est c. 2. sess. 23. Supr. hoc c. 2. de* *teras autem.*

25 *Conferantur tantum Magistris*] Congregatio censuit, ut si Subdiaconi aut Diaconi vel Presbyteri fuerint, petuntque in Cathedralibus Ecclesiis Canonicatus, & eundem Ordinem Sacrorum, ipsi habent, requirunt, sibi *in forma dignum* collatos, oportet, ut examina, quod ad exploiandam literaturam pertinet: eos prius Sacros Ordines non dum susceperunt, examinandos esse, adhibeant elementa doctrinae, quae ex praescripto Concilii Trid. fuerint illi Sacro Ordini, qui Canonicatui, quem consequi volunt, annexus.

26 *Vel Doctoribus*] Congregatio Concilij censuit, ut in Cathedralibus Doctoribus in Capitulo, necessarium unum ex illis in Vicarium eligendum; alioquin deputationem ad Metropolitanum de beneficiis simplex, & sine cura animarum, & extra Collegiatam Ecclesiam, nec personalem residentiam, ob aliam causam requiritur, non teneatur in eo residere: tamen ad inferuendum alium, qui sit ab Ordinario approbatus.

Non fuit mens Pij V. in Bulla de residentia edita 8. Inij. 1547. quod beneficiarios simplices in eis residere. Bulla recepta non habuit. *Beneficiarios simplices.*

28 *In eisdem Cathedralibus*] Ad hanc residentiam in Cathedralibus & Collegiatis Ecclesiis tenentur etiam Abbates Regularium, si eis dignitates obtinuerint.

29 *De Collegiatis*] Intelligitur de omnibus Collegiatis etiam insignibus, nisi tamen non insignes Collegiate essent rurales, quae destituta, & in quibus nunquam antea supra hominum mensuram solitum esset residere, aut ad id tenues reditus essent, ut Collegiatis aliunde non habentes unde viuerent, alere non possint: & hinc excludendum immemorabilem consuetudinem, quod aliqui Collegiatis residerint, aut resideant. *Infr. hoc cap. 5. Eos qui.*

Ad hanc residentiam tenentur etiam Abbates, & alij (oppositi)

Ecclesiarum Collegiatarum, licet habeant iurisdictionem in Canonicos, & ad hoc possunt cogi ab Episcopo, sub cuius Diocesi sunt. 30 Dignitates: Canonici, prabenda.] Hoc Decreto cautetur, ne obtinentes in Ecclesijs Metropolitanis Cathedralibus & Collegiatis dignitates, Canonicos, siue portiones, possint vigore alicuius statuti siue consuetudinis, recreationis causa, ab eisdem Ecclesijs abesse.

Abulensium Causa, Congregationi sacra proposita.

Illustrissimi & Reuerendissimi Domini: Decanus & Capitulum Ecclesie Abulensis prætendunt, in vim cuiusdam statuti, non obstante Decreto supradicto, posse ex dicta recreationis causa abesse à seruitio & residentia eorum Ecclesie per quatuor menses, & interim non solum præbendarum grossam, verum etiam quotidianas distributiones (ac si diuini interessent) lucrari. Verum Reuerendissimus Dominus Episcopus, videns ex huiusmodi prætensione cultus diuini augmentum lædi, eamque esse contra dispositionem Concilii Tridentini, recurrit ad Sacram Congregationem, supplicans duo declarari. Vnum est: An dictum decretum Sess. 24. de Reform. cap. 12. sustulerit quascunque consuetudines, & statuta, quæ longius tempus trium mensium indulgeant. Secundum: An in dictis tribus mensibus, quibus possunt recreationis causa abesse à residentia, lucrètur quascunque distributiones quotidianas, quocunque nomine nuncupentur, & ex quacunque causa dentur & distribuuntur.

Et qualitercunque declaratio super præmissis facienda sit per Sacram Congregationem, supplicatur rescribi D. Episcopo, vt illa in dicta Ecclesia obseruetur, honorq; diuini officij retineatur.

Responsio Congregationis sacre.

Reuerendissime Domine: Vidit sacra Congregatio Concilii Tridentini Interpretum, libellum, qui cum his erit litteris, censuitque, donec & quousque Rota decreuerit confirmationem statuti Ecclesie Abulensis, validam & legitimam esse secundum Decretum Concilii præfati Sess. 24. de Reform. c. 12. de absentia trium mensium, non obstante quacunque contraria consuetudine, etiam immemorabili. Interea verò absentes non lucrari distributiones quotidianas, quod ideo ad Amplitudinem Tuam perscripsi, vt cum illi nota fuerit Congregationis sententia, eam obseruandam curet. Romæ die 3. Augusti, 1586.

Ita est, Antonius Cardinalis Caraffa.

Episcopus residens in sua Capituli Sede, solutus est à residentia Decanatus, Canonici, & ceterorum beneficiorum: illaque reti-

Trident.
labat.
...
...

nere & fructus percipere potest, exceptis quotidianis distributionibus & alijs, si quæ forte sint, quas absentes alia de causa non percipiunt. Canonici ad continuam residentiam tenentur in Cathedralibus, nisi in alijs beneficijs quæ sunt perpetua, & habeant aliquam servitium, in Choro resident. *31. Non licet vigore cuiuslibet statuti.*] Intellige hoc de statu non sit confirmatum à Sede Apostolica: licet autem per statuta ecclesiarum, concedatur Canonici per tres menses abesse, si tamen per consuetudinem non fuit observatum, attendenda est magis consuetudo contraria, quam statutum.

Eos qui obtinent in Cathedralibus & Collegiatis insignitates & Canonicatus, immemorabilis consuetudo non est residentia: ita S. D. N. Greg. XIII. ex sententia Congregationis Sacrosancti Concilii declaravit. In Collegiatis autem non insignibus immemorabilis consuetudo excusare poterit, si Ecclesie sunt rurales profinitate, aut in quibus antea supra hominum memoriam sollicitudine esset non resident, aut in quibus adeo tenues redditus habent, ut non possint alere non possint, non habentes aliunde, quomodo non *Sup. hoc e. §. De Collegiatis &c.* Ecclesia Collegiata iam dicta ob incursum Turcarum & aeris intempetiam, ad alium viciniorum locum est transferenda; ne residentia deseratur.

32. Ultra tres menses.] Etiam continuos. Intersententia, de qua in Decreto, debet esse in omnibus diebus & horis officij divini, quam tribus mensibus singulorum annorum; nisi Ecclesie collectiones longius servitij tempus requirant. Licet autem Canonici sint abesse à suis Ecclesijs per tres menses, non possunt tamen eodem tempore recedere, ne Ecclesia destituatur suo debito servitio, sed tantum ea pars Canonicorum, quæ videbitur arbitrio Episcopi & Capituli posse abesse. Ne licet ultra tres menses abesse, prætextu immemorabilis consuetudinis, nisi ex causa inimicorum, si post obtentum Canonicatum inimicitia supervenerint, nisi in Parochiali Ecclesia resideret, qui fructus præbende faceret. Ille dicitur abesse (etiam si steterit in loco) qui absuerit à servitio ultra tres menses. Fuit verò dispensatum cum multis in Polonia, aliquod tempus ex varijs causis & rationabilibus.

Non potest Episcopus facere, ut, quibusdam propter gravitates ruralesque inimicitias recusantibus in suis Parochialibus residentibus voluntibus resignare, de Rectore provideatur, neque unitatis simplicia beneficia & oratoria dividere & illis conferre, cum præbendis detractis redditus Parochialium sufficiant, ad honestè sustentandam Rectorem.

Illis tribus mensibus à iure concessis non est assignanda cessantia sententia, quæ quis vult abesse cum licentia sui Prælati, imperatoris, archiepiscopi vel Præsidentis in choro, & frui quibusdam novis distributionibus.

ibus, per Episcopum impositis, prout fruuntur in dictis tribus mensibus omnibus fructibus suarum præbendarum; cum pro præsentibus & interesseonibus habeantur de iure. Nemo tamen potest sui dictis distributionibus, quando istæ distributiones sunt distinctæ à præbendis.

Congregatio Concilij censuit eum, qui cum fideiussione est deceptor, ut non possit discedere ab Vrbe, non posse cogi ad residendum.

33 *Qualibet anno abesse.*] Archiepiscopus Ianuensis provideat, ne duo menses, quos habent vacantes Canonici sui Capituli, incurant in Natalem aut Pascha Domini, aut alias maximas solemnitates.

Decretum hoc sic intelligendum est, ut nulli Canonici possint abesse ab Ecclesiæ suæ seruitio ultra tres menses singulis annis, nihilque eis prodest, quod in ciuitate maneant, nisi Ecclesiæ debitis honoris inserviant, & omnes in contrarium consuetudines per hoc Decretum sunt sublata. Attamen Episcopus potest ob legitimam causam dare licentiam Canonicis, ut à suis Canonicatibus per quatuor menses abesse possint.

Residens in Decanatu vnus Ecclesiæ, non amittit fructus aliorum Canonicatum, quos in alijs Ecclesijs obtinet, ex sententia Congregationis, exceptis distributionibus, & alijs, quæ absentes non solent percipere. *Hoc sapius resolutum.* An dignitates Canonici, vel portionarij Canonicatus, & alij officiales possint abesse à seruitio Ecclesiæ sine licentia Episcopi? Congregatio Concilij censuit, non requiri licentiam Episcopi, quando obtinentes dignitates, Canonici, portionarij abesse volunt, tempore Conc. Trident. ipsis permisso.

De alijs, qui non sunt beneficiati, & inserviunt in Ecclesiâ, Concilium nihil disposuit, sed æqualiter seruandum, quod Concilium mandat circa regimen debitum in diuinis officijs hoc capitulum.

34 *Saluis nihilominus.*] An liceat Canonicis regularibus & portionarijs secularibus ab eadem Ecclesiâ abesse per tres menses, stante, quod per eorum statuta & consuetudines absunt per quadraginta dies cum licentia? Congregatio in secularibus censuit, negatiuè ex hoc textu: in regularibus verò censuit, non comprehendi sub hoc Decreto, verum, si causa sit rationalis, & adsit licentia Prioris, poterunt abesse.

Indultum Leonis decimi tribuens Præposito & Canonicis S. Mariz della Scala, vacationem duorum mensium contra foundationem Ecclesiæ, non intelligitur sublatum per hoc cap. quia Concilium reuocat tantum institutiones, quæ concedunt absentiam ultra tres menses.

Quando tempus faciendi itineris periculosum est, propter nimios
Ff 5 calo-

Trident.
labat.
1. dicitur
ccc.

calores & similia, concedi potest dilatio petenti ad proficiendum ad residentiam sui beneficii, & interim dum abest ab eo, quod fructus beneficii habenda est eadem ratio, ac si semper resideret, et tunc enim habetur pro residente.

Quando non stat per aliquem, quo minus in suo beneficio resideat, nullum ob non residentiam detrimentum sentire debet. *Id sepe resolutum est.*

Licentia, ut quis possit abesse causa studiorum à seruitio sue ecclesie, vel seruitio sui Canoniciatus non suffragatur ultra quinquaginta dies à die quo studere cepit. *Sapienter hoc dicitur.*

An obtinentes Dignitates in Cathedralibus seu Collegiatis, seu Præbendam, quæ tamen distincta est certa dismembratione, interim dum effectum illius non expectant, non teneantur residere?

Congregatio censuit, quod habentes plures canonice dignitate pares, residere tenentur ubi pluribus inferum potest.

Obtinens autem Canoniatum & Monasterium in commendam, sed ab animarum cura liberum, in Canoniatu residere tenetur.

Episcopo Vlixbonensi scribatur N. residentem in Canoniatu ecclesie Vlixbonæ cogendum non esse ut resideat in monasterio Ordinis Cisterciensis, quod obtinet in commendam, ab animarum cura liberam.

Habens duos Archidiaconatus dignitate pares, residere tenetur in eo in quo sibi placuit: sed si alter est dignior, in eo residere tenetur.

Habens dignitatem in Collegiata, quæ unita sit Cathedrali Collegiata si destructa, potest talis, si non recipiatur in Collegiata alibi, ubi habet beneficium residere, & dignitatis sue fructus percipere, exceptis distributionibus, & ijs si quæ forte sunt, quæ abest iusta de causa non percipiunt.

Parochus, qui habet parochiam, intra cuius limites abitur habitat parochiani, tenetur in ea residere.

35 *Alioquin primo anno.* Absens per annum à Dignitate, Canoniatu seu præbenda, distributionibus est priuatus, & priuatus dimidia parte fructuum: si vero perseverauerit in absentia, priuatus est non modò fructibus, sed etiam beneficio.

36 *Ac residentia fecit suos.* Non tamen si in alio Canoniatu, vel Ecclesie collegiatae alterius Diocesis resideret.

37 *Distributiones vero, qui statis horis interfuerint recipiant.* Canonici, vel alij officiales chori habentes in Cathedralibus vel Collegiatis capellanias in titulum, tempore, quo in dictis capellanias cantant, distributiones recipere non debent, prout S. D. N. ex secessione congregationis declarauit: nisi quando sic iussi essent à suo superi-

re, ut eo tempore celebrarent, quem tamen admoneri voluit, ut ab huiusmodi iussu abstinere in posterum.

Inseruitur in Ecclesijs siue Parochialibus, & habentes legitima beneficia in Ecclesijs Cathedralibus, vel alias seruitoria, quæ residentiam requirunt, quorum omnes fructus consistunt in distributionibus quotidianis, possunt omnes percipere, si modò nullæ præbendæ distinctæ fuerint, & omnes de communi percipiant, nec detur aliquid eis, qui diuinis horis non interfint: at quando saluo debito seruitio parochialium, poterunt etiam inseruire Cathedrali, tunc non possunt percipere nisi quatenus inseruiunt.

Absentes pro utilitate Ecclesiæ distributiones quotidianas non amittunt.

Senio confectis, si alias residere soliti sint, distributiones debentur, ac infirmis, etiam ex propria culpa & peccato cum præcedenti occasione, nimis enim rigor esset. Nec superior huiusmodi rigidam inquisitionem facere debet, addendo afflictionem afflictis, quandoquidem multæ essent annexæ causæ etiam non turpes. Deventur quoque detentis in carceribus, non tamen ob propriam culpam.

Non possunt Canonici videlicet illi duo associantes suum Prelatum, quandoque volentem audire Missam in Cathedrali Ecclesia, vel in alia Ecclesia ciuitatis, participes fieri distributionum quotidianarum, quæ non nisi præsentibus, & inseruientibus debentur.

Vacationes omnes vnus, aut plurium mensium, quibus absentes distributiones quotidianas percipere solent, sublatae sunt: nisi absentes abessent ex causis à iure permissis, & nisi dictæ vacationes concessæ essent in fundatione: quæ etiam intelligantur sublatae, si canonicatum fructus omnes sint distributiones quotidianæ.

Non licet Episcopo aliquo prætextu distributiones quotidianas donare, relinquere aut quouis collatione remittere alicui, qui vel ab Ecclesiæ seruitio abfuerit, vel alio quouis modo distributiones legitime debeat amittere: Nec fas sit cuiquam eas capere, & si acciperent, suas ne faciat, sed eas restituere omnino cogatur, distribuendas fabricæ Ecclesiæ, quatenus indiget, aut alteri pro loco, Episcopi arbitrari.

Illi qui licentia legitime obtenta studiorum causa absunt, distributiones omnes quotidianas percipere debent, exceptis incertis & quotidianis illis prouentibus, qui tantum inter eos diuidi solent quotidie, qui sacris horis interfint & inseruiunt.

Congregatio censuit, distributiones quotidianas lucrari eum, qui indebitè coniectus in carcerem fuerit, & fructus præbendæ siue massæ grossæ tam diu debent, quam diu per sententiam non fuerit declaratum iuste illum in carcere detineri.

Trid-
larat.
a oblati
ca

38 *Qui statis horis interfuerint.*] Congregatio Concilij intelligitur
tas horas, id est, omnes horas quibus diuina celebrantur, sicut
in d. Clementina. *Vt ij, qui, ibid. Card. Zab. num. 12. dicant, de*
posse fieri distributionem per certas horas.

Non valet statutum quo disponitur, vt in vna hora vel duabus
teressentes, lucrentur massam grossam siue prabendam, amissa
distributionibus quotidianis.

Congregatio censuit, Canonicatus & dignitates obtinentes
ri interesse omnibus horis, nisi irritante aliqua speciali constitutio
ne, quae non est sublata per Concilium Tridentinum. Distin
nes vero quotidianae ceteris quoque horis ex fructibus benefici
rum seu prabendarum proportionabiliter sunt assignandae et
gligantur.

Censuit Congregatio, facultatem Capitularibus sese in
substituendi in seruitio Ecclesiae, ab Episcopo debere concedi
men cautione adhibita, vt non eodem tempore eidem sequantur
obstructi. *Infrà, hoc e. s. si factum.*

39 *Recipiant.*] Habeantur tanquam praesentes in choro, quae
marum curam exercent, quae illi Ecclesiae imminet, dum tamen
in actu administrandi Sacramenta vel alia exercendi, quae spectant
ad ipsam curam.

Non potest declinari, quin tertia pars praebendae conuenienter
distributiones quotidianas ex Decreto Concilij *Suprà, Sess. 22. de*
ratione curae animarum, quae imminet Canonicatu, quae praebenda
da non est diuisibilis.

Mota fuit difficultas de statu & consuetudine Ecclesiae Collegi
tae Canonico regularium, quo tam ipsi Canonici, quam personae
nati, qui sunt seculares, ab eadem Ecclesia singulis annis cum
tia Prioris & Capituli per quatuor dies abesse possunt, quibus
cum fructibus grossae, etiam distributiones quotidianas accipiunt
perinde ac si diuinis interessent: Sacra autem Congregatio in
tionarijs, secularibus absq; difficultate censuit, amittendas esse
distributiones quotidianas, vt pote quae debeantur tantum illis, qui
stant & interfunt facientes officium. Ideoq; dicunt esse salarium
unum, quod laborantibus debetur: de regularibus vero ecclesiam
los non comprehendit hoc Decreto, & quia habent seruitium
num, si Prior eis concedat licentiam cum rationabili causa, ut
uit posse abesse & percipere.

40 *Hic careant.*] Hoc intellige nisi residentes in Parochialibus
los redditus ex praebenda haberent, sed omnes fructus in distribu
nibus essent, tunc habentur pro praesentibus & interuentibus, quae
casu nihil ultra seruitium perciperent.

Qui fuerunt olim Canonici reseruantes in resignationibus do
mos Canonicas, easque Laicis locantes, cogendi sunt locare, tamen
tamen mercede) dictas domos Canonicis residentibus, ita ut

præferantur quibuscunque alijs in locatione, cessantibus quibusuis privilegij inquilinatus.

41 *Non obstantibus quibuscumq; statutis & consuetudinibus.*] Non obstat quod illæ consuetudines non inseruendo essent immemorabiles in Ecclesijs Cathedralibus & Collegiatis insignibus. At tamen hoc Decretum fundationes, & confirmationes Apostolicas non sustulit.

Congregatio censuit, Canonicos abeuntes sub matutinum, etsi id ex consuetudine immemoriabili faciant, non excusari, si nullam aliam causam allegant præter hanc. Quod si per seipsos id facere debent, non sunt augendæ illis, ut perunt, distributiones.

Si factum est aliquod statutum, quo Canonici possint inseruire per substitutos, vel saltem vnus pro alio, non habeatur eius ratio, quia est contra Concilium.

Congregatio Concilij censuit, posse aliquem in vna Ecclesia ex privilegio vel consuetudine fungi duplici officio, ut si sit thesaurarius & Canonicus, & propterea duplices lucrari distributiones, quas obtinet diuerso iure, cum inter Dignitates suppleat numerum Canonicorum, nec eger substituto.

42 *Compellantur obire officia.*] Ad omnes septem horas Canonicas isti tenentur, & ad faciendum principium, & officium Hebdomadarij, si tamen alij non sunt Canonici.

43 *Episcopo celebranti.*] Comitantes Episcopum non lucrantur distributiones quotidianas, nisi Canonicatus consisterent in distributionibus quotidianis, & tunc amittunt eam partem, quæ deseruentibus accrescit.

An Capellanæ in Ecclesia Cathedrali existentes, quarum redditus ex varijs defunctorum redditibus cum onere Missas aliquot, & diuina officia pro animarum salute celebrandi, inter se tantum distribuunt Capellani præsentés, qui onera prædicta per seipsos, & per alios presbyteros quoscunque persolunt, reliquis Capellanis, qui præsentés non sunt, nihil percipientibus, personalem residentiam requirant; ita ut, qui eas obtinent, ad residentiam præcisè, etiam per priuationem cogi possint, non obstante consuetudine contraria? Multi quidem ex Illustrissimis tenebant, non posse cogi præcisè. Nihilominus fuit decifum, posse cogi præcisè ad residendum.

Episcopo Missam priuatam celebranti etiam in Cathedrali non tenentur Canonici assistere. At in modo assistendi, & inseruendi Episcopo celebranti, seruanda est consuetudo Ecclesiæ. Canonicatus ergo & Dignitates obtinentes in Cathedrali, omnes Episcopo pontificali exercenti assistere debent, nisi aliqui legitime absint, etiam si titulo vacationis: & reuuentes Episcopus puniat.

In conferendo Ordines seruandum est *Cap. 8. Sess. 23.* Episcopo exer-

Trid-
arai-
a obli-
ca

exercenti pontificalia extra Cathedralē Ecclesiam, in ciuitate tamen, & non in Diocesi, tenentur assistere & inferuare, solent assistere, & inferuare exercenti Pontificalia in Cathedrali.

Pro nominatione existentium in pontificalibus tam in ciuitate quam in vespertis, congregatio censuit, seruandam esse consuetudinem illius Ecclesie: de qua nisi constet, seruandum esse id, quod describitur in Pontificali, etiam non obstante quacunque consuetudine.

44 *Aut alia Pontificalia exercenti.*] Congregatio censuit, Canonicos accedere debere ad cubiculum Episcopi, quoties ipse non presens, sed pontificaliter cum cappa, in diebus festiuis, & solemnioribus voluit descendere, vt assistat, vel horis diuinis, vel Missa. Sacerdos multoq; magis si ipsemet sit celebraturus, in reditu vero vel in ingressu domus Episcopi, Episcopo praecedente ipsiq; sequente, imitari debere: in diebus autem feriatis, quando priuatum tantum in Ecclesia celebraturus, aut aliquid aliud acturus, debet etiam nullo ex Canonicis accedere ad ostium Ecclesie & Episcopo praecedente, id ipsumq; in reditu obseruandum.

Præcepit congregatio seruandam esse consuetudinem illam, quae est in Ecclesia Cathedrali Seguntinensi, in qua Capitulum per magistrum ceremoniarum deputat aliquos qui adsint proprio Episcopo pontificaliter celebranti: sunt tamen principales dignitates, & Magister ceremoniarum à Pontificali obseruatione non tenentur. Ipsi autem Episcopo celebranti priuatum in Ecclesia, etiam Cathedrali, non debent aliqui Canonici assistere: secus si ipse pontificaliter concionaretur aut celebraret, tam in Ecclesia Cathedrali quam in ipsa ciuitate aut suburbij. Est etiam dubitatum à Capitulo in eadem Ecclesia Seguntinensi: an omnes assistentes debent esse sed Dignitates & Canonici, an verò sufficiant illi, quos capitulum nominauerat ex Dignitatibus, Canonicis & præbendis, iuxta consuetudinem supradictam immemorabilem? Et præsupposita consuetudine, quod Decanus Seguntinensis Ecclesie ex statuto synodicali dictae Ecclesie factò, auctoritate Apostolica sit praesens chori, cui incumbit regimen chori, & correctio, & punitionum quantum in eo & perturbantium officia diuina, & quod illi, quam Praesidens chori sit inter Dignitates, & Canonicos tantum, Diaconus verò inter dimidios, ex consuetudine autem non tenentur, qui debeant esse praedicti assistentes & ministri, quatenus est an in hoc casu videretur seruanda esse consuetudo Ecclesie, rationabilis esse putabatur, & iuri conformis, qua Dignitates deputantur distributis inter omnes officibus suo ordine, liberatione personarum & impedimentorum? Pro hoc dubio congregatio censuit, Episcopo solemniter Missam aut Vesperas celebrantem, si plura Dignitatem obtinentem, pluri indurum debere iudicari.

presbyterii assistentis inseruire, & ipso legitime impedito secundam Dignitatem debere vice alterius fungi.

Illustissimi & Reuerendissimi Domini: Dignitates & portio-
narij Ecclesie Abulensis noluerunt Reuerendissimum D. Episcopum
associare, eo quod preterderent se non esse comprehensos in Decre-
to 12. Sess. 24. ideoque totum id onus Canonicis imposuerunt, qua-
re pro parte Canonicorum dictae Ecclesie Abulensis humiliter sup-
plicatum est, vt Domini Cardinales dignarentur curare obseruari
quod alias fuit declaratum in vna Burgensi, vt scilicet in dicto Decreto
alloiandi D. Episcopum Abulensem comprehendantur omnes Di-
gnitates & Portionarij dictae Ecclesie, cum etiam sint de Capitulo,
& non deceat membra à capite diiungere. Ad hanc dubitationem
Congregatio Cardinalium Sacri Concilij Tridentini Interpretum
respondit; Dignitates item & Portionarios Ecclesie, & que ac Cano-
nicos debere Episcopum associare: idque Congregatio ipsa vult om-
nino obseruari die 25. Maij 1586.

Ad ipsum verò Episcopum pertinet vt associationis horam in-
tinet, ne diuina extra suas horas fiant, aut ciues scandalizen-
tur. Et simul ac Episcopus fuerit in choro, horæ diuinæ inchoen-
tur.

Itaque Episcopo rei diuinæ peragenda causa ad Ecclesiam veni-
enti cum cappa Pontificali, comitantibus Canonicis, vnus ex dig-
nioribus de Capitulo in porta primaria Ecclesie porrigat asperfori-
um cum osculo: cum verò priuatim adit Ecclesiam, tunc ex suis fa-
miliaribus vnus aquam ad aspergendum, vt est consuetudo, Episco-
po porrigat.

Item quando ex consuetudine Episcopus dicit submisse respon-
sionem in processionibus solemnibus vbi Diaconus & subdiaconus
librum tenent, ea consuetudo est omnino seruanda. Est quoque iudi-
candum vt attendatur consuetudo Ecclesie Abulensis, quæ est quod
Dignitates & Canonici assistentes induant se, & non relinquunt so-
lum Episcopum accedere ad chorum.

Episcopo consecranti oleum & chrisma, adsint aliqui præsentés,
& honorent Episcopum Pontificalia exercentem. Quæ situm fuit
an celebrenti Canonico Diaconus & Subdiaconus ministrare debe-
ant? Responsum fuit à sacra Congregatione, hoc in prouinciali Sy-
nodo statuendum esse, interim verò nihil innovandum, vltra Conci-
lium, quia Concilium nihil determinat.

45. *Cætera quæ ad debitum in diuinis officiis.* Improbatur illa consue-
tudo qua dicebatur non posse aliquem in sua Ecclesia campanas pul-
sare, antequam campanæ Cathedralis Ecclesie pulsentur: siquidem
perinde omnes possunt (horis tamen debitis) suas campanas pulsare.
Pauit improbatum non posse alios missas in suis Ecclesijs celebrare,
deceat fuerit decantatum. Præfatam missæ maioris in Cathedrali
Simi-

Trid.
abul.

1686

Similiter non posse regulares extra sua claustra per Ecclesiam
 etum processiones facere.

De certa lege in choro conueniendi & permanendi, Punctum
 bet esse Clericus in sacris constitutus, secundum decretum
 Provincialis Compost. &c. reuisi per S.D.N. sub Dato Romae
 S. Petrum, die 17. Octob. 1568. Anno 2. vel alia veriori data.

Quoad residentiam verò obseruetur decretum Concilij
 dentia nouem mensium, & si aliquod statutum in contrarium
 etum, sit irritum & nullum, ac liti & causæ committæ in Roma
 libi, cedatur quo ad hoc cap.

Quoad remissionem quæ fit in die Cœnæ Domini, seu
 portionibus alijs accrescentibus, ob non residentiam, non
 etia reuocatur.

Præsupposita immemoriabili consuetudine, quæ allegata
 parte Capituli, quod deputatio punctatoris pertinet ad
 lum, nihil innouetur, aliàs remaneat in dispositione iuris
 nis.

46 *Interea verò Episcopus.* Canonici & beneficiati debent
 tam, & copiam authenticam omnium beneficiorum ad
 nonicatus & beneficia: Pertinet autem ad eos cum Capitulo
 reponere, & seruare possint in Archiuis.

47 *Cum duobus Canonicis.* Episcopus tenetur consilium
 tere, non autem sequi: consensus enim Capituli non est
 us. Episcopus non potest cogere aliquem in beneficio
 fidere. Item non potest cogere obtinentem Capellaniam,
 met celebret, licet in eius fundatione disponatur, quod
 res celebrent, nam illis oneribus Missarum rectè per substitutum
 tisfit.

Episcopus obtinentes beneficia simplicia cogere non potest
 sonale aliquod seruitium suis beneficijs impendere, cum ex
 fimat totus Ecclesie consuetudine non nisi ad officium reuocari
 teneantur. Hæc autem declaratio non sufficit pro illis, in
 beneficiorum fundatione posita est clausula hæc, sc. quod per
 non per substitutum teneantur seruire.

REMISSIONES.

Vide P. Valer. Reginald. in praxi fori pœnitent. lib. 30. tit.
 num. 164. Pet. Ledesin. in iumm. p. 1. tract. 7. c. 1. concil.
 fin. pag. 163.

§ *Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Episcopi, sunt in
 clesijs, ubi fieri potest, Magistri in Theologia, &c.* Vide Geoz.
 2. Canccl. G. Ioff. 4. num. 68.

Ad ceteras autem dignitates, vel personatus, &c. Sacra Cardinalium congregatio sic censuit: Dignitates etiam in Ecclesijs Collegiatis comprehenduntur, refert & hanc opinionem sequitur Nico. Garci. de Benefic. p. 7. ca. 4. num. 59. & 62. cum seqq. Contrarium tamen, imò hoc decretum non habere locum in Collegiatis Ecclesijs, tenent Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Beneficia, §. 1. vers. Ad dignitates, & verbo Canonica, §. 9. Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 1. q. 11. art. 2. & in addit. ad Bullam compositionis, num. 4. ubi ait Christophorum Velam Archiep. Burgensem contulisse dignitatem scholasticæ Collegiatae Ecclesiæ de Aguilar de Campo cuidam scholari qui non habebat maiorem ætatem 17. annorum, & cum litigaretur super hoc fuisse iudicatum, collationem esse canonicam & iuridicam.

Et 22. annis non minores. Sacra Cardinalium congregatio censuit hos 22. annos esse completos in hunc modum: Congregatio Concilij censuit requiri ætatem viginti duorum annorum completam, refert Garci. d. cap. 4. num. 70. & hanc opinionem sequuntur Mandol. tract. de ætate minorum, ca. 5. num. 10. P. Molin. de iustit. tract. 2. d. sp. 573. circa princip. Veg. in sum. p. 1. cap. 96. casu vii. P. Lessi. de iustit. lib. 2. cap. 34. num. 108. dicens illam formulam, vt non sit minor 22. annis, insinuare annos 22. debere esse completos. Contra tamen tenent P. Henriq. lib. 14. cap. 8. §. 10. in fine, Emman. Saa verbo Beneficium, num. 31. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo, Beneficia, §. 1. vers. Ad dignitates, P. Azori. instit. moral. part. 2. lib. 6. ca. 5. quæst. 1.

Ad dignitatem tamen principalem in Collegiata regulariter requiritur ætatem 25. annorum inceptorum, cum regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori, resoluit Garci. d. cap. 4. num. 65.

Si aliqua parochialis Ecclesia esset vnita alicui Canonicali Ecclesiæ Cathedralis, accessorie sufficere prædictos 22. annos censet Gonzal. ad reg. 8. Cancell. Gloss. 9. num. 4.

Præmissam de beneficiis quibuscumq. &c. De Professione Fidei mittenda vide Fr. Emman. in sum. tom. 1. cap. 19. num. 7. Fusc. de vltim. lib. 1. cap. 5. num. 15. & lib. 2. cap. 3. num. 4. Per Ledesm. in sum. part. 2. tract. 1. cap. 4. conclus. 10. Sayr. decis. 1. cum seqq. sub titul. de Constitut. Flamin. de Resignat. lib. 8. q. 9. à num. 121. & lib. 10. quæst. 5. Nicol. Garci. de Beneficij. p. 3. cap. 3. per totum; Aloyf. Ricci. in Collect. decis. par. 3. Collect. 579. nouissime Pat. Sanch. in præcep. Decalogi, libro 2. cap. 3. à principio, Zerol. in praxi Episcopali, part. 2. verbo Fidei professio.

Nec prædicta Fidei professio in manibus Episcopi facienda excommunicatis exemptis, ratione suæ exemptionis, resoluunt Nauar. Conf. sub tit. de iureiur. in 2. edit. Petrus Ledesm. d. cap. 4. post conclus. 10. difficul. 3. Sayr. decis. 1. sub tit. de Constit. Aloyf. Ricci. d. Collect. 579. vers. Amplia. P. Sanch. d. cap. 5. num. 2. & censuisse

Trid.
abai.

1. d. d. d.
2. d. d.

facram Cardinalium congregacionem testatur Garc. d. cap. 3. numer. 27.

¶ Nec excusari Prælatos Regulares, imò intra bimestre ad possessionem suæ præfecturæ, hanc professionem facere debent, tenet Emman. Saa verbo Fides, in fine? Frat. Emman. in sum. tom. 100. numer. 7. in 2. edit. & quæst. Regul. tom. 2. quæst. p. 1. cul. 1. P. Sanch. d. capit. 5. numer. 3. Sayr. decif. sub tit. de off. stit.

× Nec excusari Canonicos Regulares Ecclesiarum Cathedralium, si hanc professionem non faciunt, si fuerint Regulares, & computandi sunt mensēs à die electionis, vel quoad mittantur ad participandam massæ capitularis, refert Garc. d. cap. 3. num. 16.

λ Nec excusari Doctores, Magistros, Regentes, & alios studii artis ac facultatis, tenet P. Sanch. d. cap. 5. num. 4.

μ Nec excusari etiam denuo emittere eos, qui eam iam emiserunt in deptione alterius Parochialis, vel Canonici, & rebus Cardinalium congregacionis decisionem adducens Garc. d. cap. 3. & 18.

ν *Prouisi, &c.*] Huiusmodi Fidei professionem non possunt procuratorem, resoluunt Stephan. Gratian. discept. forens. 166. num. 22. Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 74. ubi affirmat, quod Cardinalium congregacione decisiones euasit. Contrarium tenet Nauar. Conf. 4. num. 2. sub tit. de Summa Trinit. in 1. edit. d. 11. num. 2. sub tit. de Iureiur. in 2. edit. Pet. Ledesm. d. cap. 4. p. 1. concl. difficult. & P. Azori. instit. moral. p. 2. lib. 7. cap. 2. quæst. 1. Sanch. d. cap. 5. num. 7. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verbo Fidei professio.

ο *Intra duos menses.*] Quòd non obligat illum, per quem hanc professionem accepit, resoluit Garc. d. cap. 3. num. 17.

π Quòd Clericus parochialem adeptus omittens per seipsum hanc Fidei professionem facere, non peccat, nec subiacet spoliatio Concilij in præsentem, resoluit Sayr. decif. 3. sub tit. de Curat.

ρ Quòd curatus, qui Fidei professionem intra duos menses non fecit, potest moram purgare, docet Sayr. decif. 4. sub tit. de Curat. stit.

σ Illum, qui non fecerit professionem intra duos menses, non tenetur am postea emittere, cum hic terminus non ponatur ad hanc obligationem, sed ad differendam executionem, docet Garc. d. cap. 3. num. 29.

τ *In manibus ipsius Episcopi.*] Quòd sede Episc. vacante per hunc beneficio curato debet facere professionem coram Ordinario, & non coram capitulo, tenet Garc. d. cap. 3. num. 18.

gationem censuisse, Ordinarium non posse condonare fructus suos ob non factam professionem Fidei.

ββ Quod hæc Lex non est personalis, sed conventionalis, reseruat P. Azor. instit. moral. part. 2. libro 7. cap. 2. quæst. 1. verbi. Quæst. ob professionem, Petrus Ledesma in sum. part. 2. tract. 1. cap. 4. conclus. 10. diffic. 1. Garci. d. cap. 3. numer. 35. Sed hoc decretum se personale, ac proinde, etiam si pœn. in ipso iure itrogat, non obstat in foro conscientie, tenent Nauar. Conf. 3. num. 1. sub tit. de ma Trinit. in 1. edit. & Conf. 12. num. 1. sub tit. de Iureiur. in 1. edit. Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 2. quæst. 72. artic. 3. P. Sanch. d. 2. num. 10.

γγ Nec illius possessio suffragetur. Vide SAYS. decis. 6. de verborum significat. & sacra Cardinalium congregatio ita censuit. Necessissima possessio prodest ei, qui non emisit professionem Fidei ad fructus percipiendos, quoadiu dictam professionem non tenuit, referunt Flamin. de Resignatio. lib. 10. quæst. 9. numer. 121. col. Garci de Benefic. part. 3. cap. 3. num. 34. resoluunt Fr. Emman. in sum. tom. 1. c. 119. numer. 7. P. Sanch. in præcepta Decalogi. cap. 5. numer. 11. & 12. P. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 1. §. 26.

δδ Neminem etiam deinceps, &c. Vide Flamin. de Resignatio. lib. 10. quæst. 9. num. 10. Non habere locum in Collegiatis Ecclesijs tenent Conf. 3. sub tit. de temporib. Ordinari. in 1. edit. Zerol. in præcepta p. 1. verbo Beneficia. §. 5. pag. 46.

εε Ita tamen, ut dimidia saltem pars, &c. Vide Zerol. in præcepta p. 1. verbo Capitulum, num. 10. pag. 84. & verbo, Canonica auctoritas. pag. 94.

ζζ Præterea obtinentibus in eisdem Cathedralibus, &c. Vide Flamin. de Benefic. p. 3. cap. 2. num. 180. cum multis sequentibus numer. 181. resoluunt, quod sub hoc cap. comprehenduntur eorum principes, & Capitula Ecclesiarum Collegiarum. Vide Zerol. Conf. 2. de Clericis non resid. & de Orat. milici. 39. numer. 6. Flamin. de Resign. lib. 10. quæst. 10. numer. 62. P. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 1. §. 16.

ηη Aut portiones. Vide P. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 1. §. 275.

θθ Aut consuetudinis. Quod non tollit consuetudinem immemorabilem, ex eo quia immemorabilis consuetudo nunquam potest sublati, nisi expressa mentio de ea in lege, vel constituto fiat. tenent Flores Var. lib. 2. quæst. 10. num. 44. Fr. Emman. nucl. quæst. Regular. tom. 1. quæst. 9. artic. 5. ad finem, Gratian. reg. 3. Cancell. Gloss. 33. num. 2. Sed in proposito contrarium tenent se sacram Congregationem Cardinalium refert Garci. loco citato.

notialis consuetudo non excusat à Residentia in Curia

tudines per hoc decretum esse sublatas, refert Garcid. cap. 2. no. 323.

ww Priuetur omnibus fructibus.] Quod Capitulum non potest concedere, ut absens lucratur distributiones quotidianas, potest tamen illas, quæ iam accreuerant, interesse tibus remittere, refert Stephan. Gracian. discept. forens. cap. 166. numer. 31. cum fructibus.

gg Litem non dici legitimam causam absentis, & lucratus ea durante, nisi in tribus casibus, docet Aloyf. Ricci. in lect. decif. part. 4. Collect. 1233. Primus est. Si veteretur fructibus ipsius beneficii, adducit Sayr. decif. 17. de Clericis non residentibus. Secundus, nisi sit criminalis, & talem criminalitatem teneat, propter quam Clericus prohibeatur residere, refert delecta a Farin. decif. 168. Tertius, nisi litigetur contra Capitulum, quod denegerit dare fructus Canonico, numerat Aloyf. Ricci. in xime.

oo Distributiones verò, &c.] Doctores infra citandi potestatem cumulant, in quibus absens a diuinis lucratur distributiones, cum alijs interisset, & presens esset.

rr Primus casus est. Absens a loco beneficii tempore percipiendi fructus præcipuos & principales percipiat, non tamen habet quotidianas distributiones, nisi consuetudine obtentum sit, etiam ex iusta causa dari, resoluunt Cou. Vari. lib. 3. cap. 13. num. 8. in no. Rip. de peste, cap. 1. num. 145. Alexand. Monet. de Distributionibus. part. 2. quæst. 5. num. 76.

uu Secundus casus. Qui ex morbi impedimento non potest personaliter adesse diuinis officijs, licet percipit distributiones quotidianas in absentia, constituunt Duenh. reg. 206. vers. Lina. Hojed. de Benefic. part. 1. cap. 17. numer. 15. Fulse. de Benefic. libro 1. cap. 15. numer. 25. vers. Et infirmo, & cap. 20. numer. 25. de Benefic. part. 4. quæst. 6. numer. 9. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 1. numer. 140. Spia. in Speculo testam. Gloss. 9. princip. numer. 1. net. part. 2. quæst. 6. numer. 7. Procedere etiam si quis propinqua in morbum inieiderit, referunt Fulse. d. cap. 20. numer. 25. tict. d. cap. 1. numer. 138. Fra. Emmanuel in sum. part. 1. cap. 1. numer. 6. vers. De aqua se inficere, Monet. d. quæst. 6. à numer. 11. in praxi Episcop. p. 1. verbo Distributiones, §. 3. vers. Sertio dicitur. Procedere quoque dicunt Doctores statim citandi, si infirmus non erat solitus residere, & interesse diuinis officijs, dum absens, tunc infirmitas illius non iudicatur pro presentia, & licet absentia, cum eo casu ipsa infirmitas non præstiterit causam absentis, tunc quidē clericus infirmus non lucrabitur huiusmodi distributionibus, resoluunt Nau. de Horis Can. c. 11. à n. 9. in finalib. versis. d. num. 8. vers. Sex. d. Corser. sing. 152. incip. An quilibet infirmus

Emman. d. c. 33. n. 6. Monet. d. part. 2. q. 6. nu. 21. Cald. Pereira de Re-
nou. q. 5. num. 23. verſ. Vnde ſi Canonicus, P. Hentiq. lib. 13. cap. 13. nu.
4. in fine Gloſſ. lit. Y. Spin. d. Gloſſ. 9. nu. 30. verſ. Sed tenendo, Guier.
d. cap. 1. nu. 138. vbi nu. 139. aſſerit, tunc deſeruit inſimum conſe qui
debet distribuiones, quando præſens eſt in loco, vbi eſt Eccleſia.
Quod Clericus cuius intereſt aliò ſe conferre acquirere ſanctiſſi-
cauſa, vt præ ad balnea, vel ad celeberrimum aliquem medicum, vel
etiam, vt cæli ſibi officentis inclementiam effugiat, lucratur distri-
butiones interim in abſentia, reſoluit Alexand. Monet. de Distribu-
tionibus. p. 2. quæſt. 6. num. 10. Quod etiam Clericus, qui tanquam
morboſus, ſeu infectus morbo aliquo contagioſo, veluti lepra, peſte,
& huiusmodi, à ciuitate abeſſe iubetur, lucratur distribuiones quo-
tidianas, reſtat Monet. d. q. 6. num. 11.

¶ Tertius caſus. Senex Beneficiarius non reſidens Diuini
Officij habet distribuiones, quando ſenio ita conſectus eſt, vt non
poſſit commodè perſonaliter Eccleſiæ deſeruire, referunt Hoied.
d. cap. 17. numer. 17. Menoch. caſu 60. numer. 10. Monet. p. 2. q.
7. num. 5.

¶ Quartus caſus. Non eſt priuandus quotidianis distribuioni-
bus ille, qui obſes datus eſt ab Eccleſia, & ſic detentus, aut etiam re-
preſentiarum cauſa captus fuit, ac detinetur, firmat Monet. p. 2. q. 5. nu.
16. cum ſeqq.

¶ Quintus caſus. Beneficiarius abſens ab Officijs Diuiniſ pro-
pter aliquam neceſſitatem, vel cauſam euidenter vtilem ipſi Eccle-
ſiæ, quòd ex conſuetudine percipiat quotidianas distribuiones, re-
ſtat Couar. lib. 3. Vari. cap. 13. num. 8. verſ. Oct. no. Paris. Conſil.
32. à num. 13. vol. 4. Duenb. Reg. 206. verſ. Limita ſexto, Hoied. de
Benefic. p. 1. cap. 17. nu. 19. & p. 2. cap. 10. num. 16. Læli. Zechi. de Rep.
Eccleſ. c. 24. n. 6. verſ. Quando, Nauar. Conſ. 10. à n. 4. ſub tit. de Cle-
ricis nõ reſid. Gut. Can. l. 1. c. 1. n. 144. Mon. p. 2. q. 11. à n. 11. & à n. 36. 46.

¶ Sextus caſus. Inquiſitores hæreticæ præuatiſ habentur in o-
mnibus ſuis beneficijs, dignitatibus, & præbendis præſentibus,
& reſidentibus, & percipiunt integros fructus ſuarum præbendarũ,
ſimul cum distribuionibus quotidianis, ex priuilegio ſpeciali fau-
ore Fidei eis conſeſſo à Paulo III. & Pio V. Pontificibus maximis,
reſeruat Roi de priuileg. Inquiſit. num. 420. & ſing. 69. Spin. in
Speculo reſtam. Gloſſ. 3. priacip. num. 78. vbi dicit quòd hoc priui-
legium non ſolum competit Inquiſitoribus habentibus beneficia
ſimplicia, aut dignitates, ſed etiam habentibus beneficia curata,
etius contrarium verius eſſe reſoluit Ceual. Communium contra
Commun. quæſt. 385. num. 12.

¶ Septimus caſus. Excommunicatus Clericus pro cauſa Eccleſiæ,
& deſenſione ſuorum iurium lucratur (eſi Diuini� non interſit) fru-
ctus, & distribuiones beneficij, firmat Guttier. Canon. li. 1. cap. 1. nu.
142 & 147. inferens, num. 150. eas pari ratione lucrari Prouiſores, &
Offi-

Gg 4

Trid-
arai-
a dicitur
ad

Officiales generales à Capitulo Sede Episcopali vacante deponantur si excommunicentur ob causam officij, cuius est iurisdictionis, non exercent. Quod inique excommunicatus distributiones quotidianas exigere potest, cum eo tempore, quo excommunicatus iusta in eum lata fuit, praesens erat in loco beneficii sui, et solitus Divinis Officijs ante impedimentum excommunicatus adesse, docent Couar. lib. 3. Variat. cap. 13. num. 8. vers. Ceterum Pet. Nauar. lib. 2. de Restitut. cap. 2. num. 238. Fr. Emma. d. 33. num. 6. Perez. li. 1. vers. Aduertendum tamen est, pag. 171. et 172. 8. Ordin. Surd. de Aliment. tit. 1. quest. 82. num. 15. vers. Alii. Guttier. d. cap. 1. num. 137. Monet. p. 2. quest. 15. à num. 32. in fine. riq. lib. 13. cap. 13. num. 4. in fine. Sayr. de Censur. lib. 2. cap. 3. num. 1. Quod iniuste etiam suspensus, siue ab officio, siue à beneficio cuperat distributiones quotidianas, resoluit Monet. p. 2. quest. 15. num. 42. Quod etiam iniuste, & ab que causa legitima rem inclusus, & detentus, etiam semora quacunque constituta in contrarium, percipere debeat distributiones quotidianas, si stantur Couar. d. cap. 13. num. 8. vers. Undecimò. Nauar. d. cap. 1. princip. sub. tit. de Clericis non resid. L. 1. Zech. de Repub. Ecclesiast. cap. 24. num. 6. vers. Sextò debentur, Cenall. Commun. tra Commun. quest. 585. num. 15. Zerol. in praxi Episc. p. 2. quest. 1. Distributiones, §. 8. debentur, Monet. p. 2. quest. 15. num. 30. Quod in interdita Ecclesia, vel polluta, beneficiatus, qui consuevit residere, & non dedit causam interdictionis, consequatur distributiones quotidianas, affirmant Scrutin. Sacerd. p. 1. tract. 12. de Interdicto, pag. 290. in fine, Monet. p. 2. quest. 15. numer. 29. Quod etiam iniuste, vel nulliter interdictus ab ingressu Ecclesiae recuperare distributiones quotidianas constituto de iniustitia, vel nulliter, resoluit Monet. part. 2. quest. 15. à numer. 46. & part. 3. quest. 1. numer. 46.

¶ Octauus casus. Auditores Rotæ Romanæ consequuntur distributiones, & distributiones suarum præbendarum in absentia, ac nulliter residerent, ex Bulla Clem. VII. incipi. Conuenit, tradit. L. 1. de Repub. Ecclesiast. p. 11. num. 2.

¶ Nonus casus. Collector generalis Camera Apostolicæ, Solicitores, Aduocati, Procuratores Fiscales, & Notarij in causis quibusdam, & iurium præfatæ Camera, eorum officio durante, percipiunt distributiones quotidianas in absentia ex Bulla Sixti V. data in monte Quirinali sub annulo Piscatoris die octauo Maii sui Pontificatus anno sexto.

¶ Decimus casus. Canonicus, vel Archidiaconus in Ecclesia, iura, vel redditus suæ præbendæ, percipiunt distributiones quotidianas, cum visitando prædicta iura, & ca seruiat Ecclesiae in re vtili, tradit Monet. part. 2. quest. 15. numer. 63.

¶ Undecimus casus. Beneficiati, qui adunt Concilio Generali, lucentur distributiones quotidianas, resoluunt Rebuff. in praxi p. 3. tit. de Dispens. de non resid. nu. 34. Salzed. ad Bernard. c. 52. lit. C. vers. Quartus casus.

¶ Duodecimus casus. Qui tanquam Theologus, vel Canonista Concilio interest nomine sui Capituli ab eo missus, lucentur distributiones quotidianas, tenet Monet. p. 2. qu. 11. nu. 91.

¶ Tertiusdecimus casus. Examinatores beneficiorum à Synodo Diocesana electi, si causa examinis absint à choro, lucentur distributiones quotidianas, decidisse sacra Cardin. congreg. refert Lzli. Zechi. de Repub. Ecclesiast. tit. de Beneficiatis, nu. 13. ad finem. Constitutum tamen resoluunt Monet. p. 2. qu. 11. nu. 61.

Quæ statuta, & consuetudines, circa percipiendas quotidianas distributiones in absentia apud Doctores valere reperiantur.

¶ Valere statutum, vel consuetudinem, qua cauetur seruitium quadraginta annorum Ecclesiæ præstitum liberare Beneficiatum à residentia, lucenturque distributiones quotidianas in absentia, quamuis ipse non interit diuinis, resoluunt Cened. p. 3. collect. 17. in fine, Monet. p. 2. qu. 7. nu. 21. & qu. 12. num. 61. & qu. 13. num. 47. ubi refertur sacra Cardin. congregat. in hæc verba decidisse: Licet statuta sint sublata, per quæ absentibus dantur distributiones, nihilominus Greg. XIII. senibus, & benemeritis miseris mandauit statutum Com. ostellanum tolerari, per quod debentur distributiones non seruitibus, qui per quadraginta annos iam seruiuerunt, dubius pertransit Stephan. Gratian. discept. forens. c. 298. num. 19.

¶ Valere etiam consuetudinem, vt quis in absentia percipiat distributiones quotidianas, quando huiusmodi consuetudo inducta esset sciente, & patiente, vel tolerante Papa, affirmant Cou. li. 3. Vari. c. 19. n. 5. in fin. Duch. Reg. 206. vers. Limita quintò, Hoied. d. ca. 17. nu. 17. Monet. d. p. 2. qu. 12. à nu. 45.

¶ Validam esse consuetudinem, vt distributiones quotidianæ diuisantur inter eos, qui intersunt Officio Diuino certis horis, licet non intersint omnibus, affirmant Duch. d. reg. 206. vers. Limita 2. Hoied. p. 1. cap. 17. num. 11. Monet. p. 2. quæst. 12. num. 42. vers. Limitatur.

¶ Validam etiam esse consuetudinem, vel constitutionem, qua cauetur, quod Clerici recedentes à choro, dum Diuinum Officium canunt, lucentur distributiones, si id fieri contingat ob celebrandam Missam, vel Sacramentalem Confessionem, resoluunt Monet. p. 2. qu. 12. nu. 48. vers. Inferitur, & à nu. 52. cum seqq.

¶ *Statu horis.* Sacra Cardin. congreg. censuit, intelligi statas horas, id est, omnes horas, quibus Diuina celebrantur, refert Garzi. d. cap. 2.

Trid
ari.

ca. 17.
nu. 17.

c. 2. n. 488. Et Canonicos non posse iuvari aliqua consuetudine teneantur omnibus septem horis inferuire, resoluit Theod. l. beus inter disceptationes forenses Stephan. Grat. cap. 298. n. 1. vbi num. 21. asserit celebrantes tempore recitationis horarum non debent percipere distributiones illius horæ, et si permittuntur id facerent. Et nu. 22. dicit quod à presentia in choro certus ille, qui exercet curam animarum imminetent Cathedralium tamen est in actu administrandi Sacramenta.

λλλ *In usum reuocet.* Vide Nauar. conf. s. de Clericis non P. Azor. inst. Moral. p. 2. li. 7. c. 7. col. 832.

μμμ *Omnes verò Diuina per se, & non per substitutos, &c.* Sacra Cardinal. Congreg. ita censuit: Si factum est aliquod statutu quod Canonici possint inferuire per substitutos, vel alternatim pro alio, non habeatur eius ratio, quia est contra Concilium Zerol. in praxi Episcop. par. 2. verbo Canonici, §. 5. Garc. l. num. 498.

ννν *Sacra Card. congreg. ita censuit: Canonici cogendi sunt personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex instituta consuetudine illius Ecclesie debent, &c.* Refert Nicolaus de Beneficijs p. 3. c. 2. nu. 495.

ξξξ *Obtinentes dignitates, Canonicatus, vel portiones in Ecclesia præsertim Cathedralibus, cuiuscumque qualitatis sint, Episcopi solemniter celebranti, aut Pontificalia exercenti, assistere, ac vestibus sacris indutos eidem inferuire, nec non munera eisdem d. portiones Canonicatibus, & portionibus in decantatione Missæ, Epistolæ, & similibus functione, præstatione, incumbent ad ea per se ipsos subire, & exercere iuxta Sacrorum Canonum Concilij Tridentini dispositionem, ac cuiusque Ecclesie præscriptam ordinationem certum esse respondit sacrorum rituum Congregatio: quod si quando aliquis legitimo impedimento detentus, et se ipsum adimplere non poterit, tunc alios, eiusdem tamen Ordinis & gradus, non autem inferioris, dignitates, nempe alias dignitates Canonicos, & portionarij respectiue portionarius quilibet quisque hebdomada, ne graduum, & ordinum prærogatiuas cesset datur, deputare debet: idque per Episcopum opportunis remedijs etiam huius Decreti vigore prouidendum fore censuit eadem Congreg. supplicante Capitulo, & alijs Ecclesie Abulensis portiones refert Garc. d. c. 2. nu. 496.*

οοο *Sacra Cardin. Congreg. ita censuit: Item Episcopus non potest compellere obtinentem capellaniam, vt ipse celebrat, licet illius fundatione disponatur, quod capellani celebrent: nam illis tribus Missarum rectè per substitutum satisficit, refert Gonzal. d. s. Cancel. gl. s. nu. 84.*

Atque in choro ad psallendum] Canonicos ex sua institutione, & iure communi, teneti canere in choro sub peccato mortali, si in hoc essent notabiliter negligentes, resoluunt Nauar. de Orat. cap. 10. num. 47. & cap. 11. ad finem, & cap. 13. num. 17. & Miscel. 79. Petr. Nauar. de Restit. li. 2. cap. 2. à num. 219. Sandou. de Officio Diuino p. 6. cap. 16. Zechi. de Republ. Ecclesiast. cap. 24. de Canonicis sub num. 6. Ludon. Bei. p. 1. Respons. casuum conscient. casu 55. Arag. 2. 2. qu. 83. art. 12. Jacob de Grassis aurear. decis. lib. 2. cap. 51. numer. 12. & ca. 52. num. 22. & cap. 53. numer. 4. & 5. Pet. Ledesm. in sum. par. 2. tract. 9. cap. 4. concl. 1. diffi. 1. P. Azor. in st. Moral. par. 1. lib. 10. cap. 11. qu. 5. & 7. Par. Soar. de Rel. g. tract. 4. lib. 4. cap. 12. cum seqq. P. Valer. Reginald. in praxi fori poenit. lib. 18. à numer. 175. vbi nu. 176. resoluunt Canonicos, & ceteros Beneficiarios ad recitationem horarum Canonicarum in choro adstrictos debere ibi eas recitare, nec à peccato excusari, scilicet veniali, si eas domi recitent, nisi iustam habeant causam absentia; mortale tamen committere, si per contempum, aut contra Prælati particulare præceptum, fieret talis absentia, & Fr. Emman. in Sum. tom. 1. c. 145. num. 5. assent, Canonicos domi recitantes, & assistentes in choro non recitando, nec cantando teneti restituere distributiones quasi totas, siue etiam teneri, qui de ordinario, & frequenter confabulantur in choro, restatur Ludou. Lopez. in Instructio conscient. tom. 1. c. 246. quem sequitur Veg. in Summa p. 1. c. 118. casu 10.

CAPVT XIII.

Cathedrales tenues summus Pontifex vnit, aut accessione ex fructibus auget. Interea certo modo prouideatur Episcopo. Parochiales sed tenues Ecclesia sunt augenda &c. Pensionibus beneficia tenuia grauari minime conuenit. Suas Parochias singulas singuli Parochiani frequentent.

Quoniam a pleræque Cathedralis Ecclesiæ tam tenuis redditus sunt, & angustæ, vt Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neque ecclesiarum necessitati sufficiant; examinet Concilium prouinciale, vocatis ijs quorum interest, & diligenter expendat, quas propter angustias, tenuitatem que inuicem vnire, vel nouis prouentibus augere expediat; b confecta que de præmissis instrumenta ad summum Romanum Pontif. mittat; quibus instructus summus Pontifex ex prudentia sua, prout expe-

a Sup. sess. 7. de ref. c. 6. & 7. & sess. 14. de ref. c. 9. & infr. c. 15.

b c. vno. 10. qu. 3. c. & temporu cũ seq. 10. q. 3.

Trid.
mat.
in
100

expedire iudicauerit, aut tenues inuicem vniat, aut
 qua accessione ex fructibus augeat. Interim verò, de
 prædicta effectu sortiantur, huiusmodi Episcopi
 fructuum subuentione pro diocesis suæ tenuitate
 gent; poterit de beneficijs aliquibus, 1. dum tamen
 non sint, nec dignitates, 2. seu Canonicatus, & præbende,
 monasteria, in quibus viget Regularis obseruantia,
 quæ Capitulis generalibus, & certis Visitatoribus
 dantur, à summo Romano Pontifice prouideri. 3. in
 rochialibus etiam Ecclesijs, quarum fructus æquè ad
 qui sunt, vt debitis nequeant oneribus satisfacere;
 bit Episcopus, si per beneficiorum vnionem, non tamen
 regularium, id fieri non possit, vt primitiarum, vel dec
 marum assignatione, aut per Parochianorum symbo
 ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratio
 tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut Parochiani
 cessitate decenter sufficiat. β In vnionibus verò quibus
 seu ex prædictis, seu alijs causis faciendis, ecclesijs Pa
 chiales & monasterijs quibuscumque, aut Abbatijs, &
 gnitatibus, siue præbendis Ecclesiæ Cathedralis, vel
 legiatæ, siue alijs beneficijs simplicibus, aut hospiti
 bus, militijs siue non vniantur: & quæ vnitæ sunt, 4. 1.
 deantur ab Ordinarijs, iuxta aliàs decretum in beate
 nodo sub fel. rec. Paulo III. quod etiam in vnitis
 tempore citra æquè obseruetur: non obstantibus
 quibuscumque verborum formis, quæ hic pro suffi
 ter expressis habeantur. δ Ad hæc in posterum, omnia hec
 thedrales ecclesiæ, quarum redditus summam ducatorum
 mille, & Parochiales, quæ summam e 2 ducatorum
 secundum verum annum valorem non excedunt, 5. 1.
 lis pensionibus, aut reservationibus fructuum grauentur. 6.
 quoque ciuitatibus, ac locis, vbi Parochiales Ecclesiæ
 5 certos non habent fines, nec earum Rectores proprium
 pulum, quem regant, sed promiscuè petentibus Sacra
 menta administrant; mandat sancta Synodus Episcopo
 pro tutiori animarum eis commissarum salute, vt, dabo
 cto populo in certas, propriasque Parochias, vnitasque

2 Sess. 7. c. 6.
 3 Sup. sess. 7.
 de ref. c. 6.

suum perpetuum, a peculiaremque Parochum assignent, quibus cognoscere valeat, & a quo solo licite Sacramenta suscipiant; aut alio vtiliori modo, prout loci qualitas exegerit, provideant. Idemque in ijs ciuitatibus, ac locis, vbi nullæ sunt Parochiales, quamprimùm fieri curent: non obstantibus quibuscumque priuilegijs, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

ac. 1. 13. q. 1. c.
plures, 1
c. 1. de Paroc.
& inf. sess.
14. de reform.
c. 9.

DECLARATIONES.

1. *Dum tamen curata non sint.*] Parochialis non debet vniri Cathedrali.

2. *Seni Canoniciatus & prabenda.*] Collegiatæ non debent vniri Cathedrali sine auctoritate Papæ, qui id quandoque efficere potest, sed cum causâ cognitione particulari seu speciali.

Si duæ Parochiales per consuetudinem (quæ per 40. annos viguerit) semper tanquam vnita, vni semper collatæ sine dispensatione fuerint, eorum possessor non est molestandus.

Plebana non potest vniri Præposituræ, Romæ 27. Septembris 1574.

Si Parochialis non est vnita Canoniciatus ab initio, sed ex post facto, non comprehenditur in Concil. Trid. decreto de Parochialibus loquente.

3. *Revideantur ab Ordinarijs.*] Episcopi ex hoc Decreto possunt revidere vniones factas per biennium ante Concilium in forma gratiosa cum clausula, *de non immittendo ad partes, vocatis vocandis, &c.* prout fuit declaratum die 19. Iun. 1586. ex c. 6. Sess. 7.

4. *Nulli pensionibus aut reservationibus fructuum grauentur.*] In resignatione Parochialium in Lusitania salua manet pensio resignantibus.

Retente Episcopo Anconitano vt Canonici Cathedralis non maneat in Parochijs, ne deseratur ibi cultus Cathedralis, ita vt valeant resignare Parochias retentis 30. vel 40. scutis, visum est concedendum, modo addatur clausula, *petente Episcopo & seruatis seruandis.*

Doctori Fulginati obrinenti Prioratum cum cura animarum, & Parochialium, permissum est resignare Parochialem, pensione arbitrio Episcopi reseruata.

De Parochia 125. aureorum Episcopo Amadensi, in cuius resignatione vult relinquere 30. titulari, visum est concedendum.

Postulatum Brixiani presbyteri, vt sibi liceret alteri Parochiam tradere in Vicariatum perpetuum, reiectum est.

Pro mercede Capellani sufficiunt 30. aurei, attentis tamen rerum circumstantijs merces Vicarijs perpetuis assignari debet, nec maior centum

Trid.
vni.
1. dicitur
1574

centum, nec minor quinquaginta aureorum summa, nisi in
temporaneis solitum fuisset plus assignari. Pius V. in Bulla inno-
te. *Ad exequendum* publicata Kal. Febr. 1567.

Congregatio Concil. Trid. Interpretum censuit, valorem cen-
ducatorum (de quibus hoc Decreto statuitur ut debeant remanere
Rectori Parochialis Ecclesie quae pensione grauaatur esse in-
dum iuxta morem cuiusque regionis.

§ *Certos non habent fines.*] Quae Parochiae certos fines non habent
illae per certum populum & certas familias ita distinguantur, ut sa-
cramenta non promiscue administrantur.

Episcopus potest curam animarum totius Capituli Cathedralis
Ecclesiae incumbentem transferre, per vim unionis perpetuae, in
nam seu Dignitatem eiusdem Ecclesiae. Ita Congregatio mensis
Octobris 1586.

R E M I S S I O N E S.

60 *In Parochialibus etiam Ecclesiis, &c.*] Vide Guttier. *Pract. de*
qu. 17. num. 3. cum seqq. Mand. of. reg. 22. de Unionib. q. 4. ad
ad finem, Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 2. n. 20. & gl. 1. § 7. n. 20.
& 62.

§ *In unionibus vero quibuslibet, &c.*] Sacra Cardin. Congregatio
censuit: Parochiae, quae certos fines non habent, sed certum
populum, & per certas familias distinguuntur, usque adeo, ut sa-
cramenta promiscue non administrantur, hoc Concilij Decretum
non comprehenduntur, refert Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 1.
mer. 96.

7 *Monasteriis.*] Saluari & excipi uniones, quae sunt profusa-
ne, dotatione, augmento, vel conseruatione Collegiorum & ali-
priorum locorum ad fidei Catholicae defensionem, & propaga-
nem, bonarumq; artium cultum, resoluit Gonzal. ad reg. 8. Cancel.
gl. 5. §. 7. num. 46.

2 *Ad hac in posterum omnes hae Cathedrales Ecclesiae, &c.*] Vide
de Resignat. l. 6. qu. 2. n. 21. cum seqq. & n. 34. P. Azor. Instit. Mo-
par. 2. lib. 7. ca. 21. col. 886. & vide ad quid Flores Vari. lib. 3. quae-
num. 38.

5 *Ducatorum centum.*] Iuxta valorem ducatorum loci, in quo
beneficium, affirmant sacra Card. congregatio censuisse Lax. *Trid.*
de Repub. Ecclesiast. c. 28. n. 4. pag. 323. Marc. decif. 41. Alopi. de
Collect. decif. p. 4. collect. 745. in fine.

§ *Quod ad probationem valoris attenditur tempus quinque*
annorum ante, & quinque post, resoluunt Sainenf. decif. 23. Seta-
decif. 1340. Et quod huiusmodi valor beneficij probandi est
tempore prouisionis, & non sufficit probare de antiquo tempore
asserunt Stral. Pacific. decif. 35. Verall. decif. 330. part. 1. §. 1.

sufficere probationem per famam, asserit Farin. decis. 39. Et probationem debere esse concludentem, quod scilicet remanserunt centum liberi pro Parocho, resoluit Rot. diuets. decis. 280. & decis. 263. lib. 1.

CAPVT XIV.

In nulla prouisione seu admissione ad possessionem cuiuscumq; beneficii aut distributionum, fiant vlla fructuum deductiones conuertibiles in vsus non pios: consuetudinibus laudabilibus exceptis, & per Episcopum probatis: cuius est cognoscere de statutis, constitutionibus, &c. contrariis.

IN pluribus Ecclesijs, tam Cathedralibus, quam Collegiatis, & Parochialibus, ex earum constitutionibus, aut ex praua consuetudine obseruari intelligitur, 1 vt in electione, presentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia prouisione, 2 siue admissione ad possessionem alicuius Cathedralis Ecclesie, vel beneficii, Canonici, aut præbendarum, vel partem protentuum, seu ad distributiones quotidianas tertæ conditiones, 3 seu deductiones ex fructibus, 4 solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesijs dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cum sancta Synodus detestetur, & mandat Episcopis, vt, quæcumque huiusmodi in vsus pios non conuertuntur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ auaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant; ipsique diligenter de eorum constitutionibus, siue consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantum, quas vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, vt prauas, ac scandalosas, reijciant, & aboleant. Eos vero, qui aduersus hæc, in præsentis decreto comprehensa, quauis ratione commiserint; pœnis, a contra simoniacos editis, sacris Canonibus, & varijs summorum Pontificum constitutionibus, quas omnes innouat, teneri decer-

à i. q. r. sero
per totam,
Conc. Tolit.
c. can. 3. c. c. s.
semper, de cō-
fess. toto sero
tit. de simon.
tit. extra.

Trid.
vni.
1. b. d. d.
1. c. d.

nit: non obstantibus quibuscumq; statutis, consuetudinibus, consuetudinibus, etiam immemoralibus, et Apostolica auctoritate confirmatis: de quarum violatione, obreptione, & intentionis defectu Episcopus, quam Apostolicæ Sedis delegatus, cognoscere possit.

DECLARATIONES.

1 *Vi in electione, presentatione.* Episcopus etiam cum consensu Capituli statueri non potest, ut aliquid minimum solvatur in possessionem Canonice, hoc enim est prohibitum per Bullam Pij V.

2 *Siue admissione ad possessionem.* Episcopus, ubi alias viget consuetudo, ut quis Canonice pro introitu ad possessionem retinet omnes fructus suæ præbendæ per triennium, non potest de consensu Capituli & Canonice statueri, ut quislibet Canonice prouisus à Papa in capiendâ possessione vice sua ad defectorum unum soluat eidem fabricæ, seu sacristiæ scuta quinq; prouisus ab Ordinario scuta decem.

3 *Valer Constitutio facta per Episcopum & Capitulum presbiterium Tridentinum ad soluendam certam quantitatem tantum in possessione Episcopatus, Canoniceatum & dignitatum, cedat in fabricam, nihil autem ex pecuniâ notarijs, Curatoribus, pararijs, alijsve Ecclesiæ ministris, quibus alias constituta sunt scuta, attribuendum.*

4 *Pro admissione in possessionem Præposituræ non potest Capitulum Collegiatum quicquam exigere ab eo, cuius nomine ad possessionem, nisi ex aliqua lege vel consuetudine in aliquo potest erogandum esset, & si quid ab illo exactum esset, debet eidem Capitulo restitui.*

5 *Deductiones ex fructibus.* Per hoc Decretum prohibentur fructus primi anni, qui aliquibus in locis soluebantur de curiæ beneficijs diocesanis. Itaq; Episcopus non potest primi anni alicuius beneficij sibi retinere vel attribuire pro datione pensionis, de qua legitime ab eo prouisus est.

6 *Solutiones.* Dulciora multa seu banquetta intelliguntur in genere prohibitorum à Concilio Tridentino hoc cap. ab alio titulo exigendorum, pro admissione in possessionem alicuius Canonice beneficij. Antistes autem in receptione alicuius Canonice dulciora aut similia exigens, tandiu a Pontificis obsequio maneat suspensus, donec satisfactione præuita per Sedem Apostolicam illi suspensio relaxetur. Capitula verò & Collegia quæcunque, Ecclesiæ subiacent interdicto, & singulares personæ communicationis incurrunt sententiam Pontifici reservatam.

motis articulo excepto. Propterea iuramenta de dulciariis præ-
staad, sunt irrita, necnon ipsi iurantes in excommunicationem iam
dictam incidunt. Pius V. sic statuit in Bulla, quæ incipit, *Durum*
nimis, publicata die Kalend. Iunii. 1570. Neque verò cuiusvis præ-
teritu statuti etiam ex vigenti causa facti pro bono Ecclesiæ, potest
cogi novus Canonicus aliquid solvere pro debitis antiquis Ecclesiæ
suz, etiam contractis pro reparatione & melioratione bonorum, &
hoc, attenda Bulla Pij V. & declaratione huius Decreti.

Consuetudinem Ecclesiæ Melphitenis auctoritate Apostolica
Leonis X. confirmatam, scil. vt presbyteri & Canonici ad participa-
tionem massæ communis ipsius Ecclesiæ non admittantur, nisi prius
in Acolyratu, Subdiaconatu, & Diaconatu, videlicet in quolibet ex
dictis ordinib. per triennium, & in sacerdotio per annum d. & Ec-
clesiæ inseruierit? Congregatio respondit sublatam non esse per Con-
cilium hic, aut per Bullam Pij V. super hac eadem re editam. Com-
prehenduntur autem statuta Ecclesiarum deseruendi per annum vel
aliud tempus, & nihil percipiendi interim de massâ grossa, nisi pera-
cto integro dicto seruitio.

Comprehenditur etiam hoc decreto, quicquid soluitur promissis
deus decantandis in Ecclesijs receptiuis, vt quis admittatur ad por-
tionem sacerdotalem, etsi tales solutiones cederent in pios vsus, non
enim sunt beneficia, sed potius spectant ad auaritiam, vt Sess. 22. ca.
de obseruandis & euitandis in celebratione missarum, satis declara-
tum est.

REMISSIONES.

Vide Guttier. Canon. qu. lib. 1. c. 29. nu. 27. cum multis sequen-
tibus.

8 Mandat Episcopis, &c. [Vide Nauar. in tract. de Oration. cap. 7.
nu. 30. & in Miscel. de Pfalter. & Rosatio, Miscel. 6. n. 3. & conf. 7. de
Simonia in 2. edit. Gregor. ad l. 15. verbo, *Por premio*, tit. 17. part. 1. Fr.
Roman. in addit. ad Bullam Cruciatæ fol. 213. Cened. ad Decretal.
Collect. 16. num. 2. vbi etiam resoluit valere consuetudinem, vt Ca-
nonicus de nouo receptus soluat certam pecuniam operi pio, vel pro
cappa.

7 Sacra Cardinalium congregatio ita censuit: Dulciaria multa in-
telliguntur esse de genere prohibitorum à Concil. Trident. cap. 14.
sess. 24. ab aliquo Capitul. exigendorum pro admissione in possessio-
nem alienius noui Canonici, refert Zerol. in praxi Episco. par. 2.
verbo Possessio beneficij, §. 5. in fine.

H h

CAPVT

CAPVT XV.

In Ecclesiarum Cathedralium & Collegiatarum insigni-
bendus multis sed tenuibus & insufficientibus hac sit ratio, 1
præbendæ vniõione quorundam aliorum beneficiorum vel
aut patronorum consensu præbendarum quarundam fiat
suppressio, quæ non officiat celebrando cultui diuini,
non obstantibus, & c.

^{a Supr. c. 13.} ¶ In Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis in-
bus, vbi frequentes, 1 adeoque tenues sunt præbendæ
cum distributionibus quotidianis, 2 vt sustinendo
Canonicorum gradus pro loci, & personarum quantum
non sufficiant; 3 & liceat Episcopis 7 cum consensu
vel 4 aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia,
nre, vel, si hac ratione prouideri non possit, 5 aliquos
suppressis, cum patronorum consensu, si de iure patronatus
laicorum sint, quarum fructus & proventus reliquos
præbendarum distributionibus quotidianis applicentur
eos ad pauciores numerum reducere, ita tamen, vt totæ
sint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesiæ
commodè valeant respondere: non obstantibus quibus-
cumq; constitutionibus, priuilegijs, aut quacumque
seruatione generali, vel speciali, 6 aut effectione: 7 neque
dictæ vniõnes, aut suppressiones tolli, seu impediri
ex quibuscumque prouisionibus, etiam vigore rescripti-
tionis, aut quibusuis alijs derogationibus, vel suspensi-
onibus.

DECLARATIONES.

1 *Adeoque tenues sunt præbendæ.* Per hoc Decretum non in-
scopo vniõne beneficia Capelanij etiam Cathedralibus, co-
beant tenues redditus, cum hoc decretum loquatur solum de præ-
dis. Item neque sacristiæ aut fabricæ vniõnes fieri possunt.
2 *Sustinendo decenti Canonicorum gradui.* Non licet Abbati
pro Collegiata seculari habenti Iurisdictionem ordinariam & quæ
Episcopalem in sua Ecclesia, vbi præbendæ simul cum distribu-

hibus quotidianis adeo tenues sunt, vt pro sustinendo decenti Canonico gradu loci & personarum qualitate non sufficiant, cum consensu Capituli aliquibus ex ijs suppressis, & eorum fructibus & proventus aliquarum præbendarum distributionibus applicatis, eas ad pauciores numerum reducere.

3 Licet Episcopis.] Episcopus ergo potest, sed non tenetur, vnde Metropolitanus non potest id supplere.

4 Aliquot simplicia beneficia.] Congregatio censuit non comprehendendi Dignitates.

5 Aliquibus ex ijs suppressis.] Ob tenuitatem præbendarum Episcopus aliquas earum supprimere potest cum consensu Capituli. A qui Prelatus Collegiatae Ecclesie hanc tenuitatem præbendarum suppressionem facere non potest, licet sit exemptus, & Ecclesia sit insignis: etenim hoc solis Episcopis Concilium concessit, & quidem cum consensu suorum Capitulorum, Supr. hoc cap. § Sustinendo.

6 An affectione.] Item seruandum hic, quod sac. Eccl. mem. Pius V. & S. D. N. Gregor. XII. decreuerunt in vnionibus factis seu factendis seminarijs, vid. quod vniones de beneficijs reservatis valde sint, si modo facta fuerint ante ipsorum vacationem: quod si post vacationem fieri reperiuntur, nullæ sint, & prouisi à Sede Apostol. irriti de iuris possessionem dictorum bonorum.

7 Neque prædicta vniones.] Vniri possunt simplicia beneficia viuenticum propter tenuitatem præbendarum, sine tamen præiudicio eorum obtinentium, seruata forma huius Decreti: sed si beneficia viuenticum contingat resignari, & resignationem per Sedem Apostolicam admitti, vnio pro illa vice suspenditur.

REMISSIONES.

1 Vnde Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Vnio. §. 7. vers. Secundò, Stephan. Grat. discept. forens. c. 278. num. 34.

2 Licet Episcopis.] An etiam Vicarijs? Negant, cum vnite sit alienare, & habeatur pro re grati, & reservata, Rebuff. in praxi beneficijs de forma Vic. Archiepisc. & aliorum collat. p. 1. n. 102. & in tit. de Vnion. benefic. n. 37 Sbrozzi. de Officio Vicar. lib. 2. q. 115. Steph. Grat. d. c. 278. num. 35.

3 Cum consensu Capituli.] Quod hic consensus potest post vniõnem interuenire, tenet Stephan. Grat. d. c. 278. n. 30. vbi etiam resoluunt nullitatem vnionis ob defectum consensus Capituli à nullo posse opponi, cum hæc exceptio illi soli concedatur.

4 In vnire.] Vt singulis præbendis singula beneficia vniantur, non omnibus simul indistinctè vnum, aut plura, resoluunt Stephan. Gratian. disceptat. forens. cap. 274. numer. 34. in fine, Gonzal. ad Reg. 8. Cancell. gloss. 37. numer. 25. vbi etiam refert Concilium in presenti

H h 2 non

Trid
vni
ca

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

non concedere facultatem vniendi mensæ capitulari, sed tenenda præbendis singulorum Capitularium, quod etiam affirmat *Abbas Ricci*. in collect. decif. p. 4. collect. 1067. in fine.
 s. *Eos ad pauciores numerum reducere.*] Vide Zerol. in præf. part. 1. verbo Beneficia, §. 1. vers. Undecimò, ibi, ad dignitates, & quintò.

CAPVT XVI.

De Constitutione Vicarij, & Oeconomis sede vacante ad Capitulum pertinente.

a Cæc. Chalc. I. c. 25.
 inf. Concil. Vornatiens. c. 76.

Capitulum, a Sede vacante, vbi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum unum vel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum ecclesiasticarum, & proventuum curam gerant, quæ rationes ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. *Officialem*, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino neatur, qui 3, 7 & c. *saltem in iure Canonico sit* Doctor, Licentiatus, vel aliàs, quantum fieri poterit, idoneus, si secus factum fuerit, *bad* Metropolitanum deputatum iusmodi deuoluatur. Et, si ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulum quæ ut præferrur, *capitulum* fuerit, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus verò ad eandem ecclesiam vacantem promotus, & Vicarij, quæ ad eum spectant, ab eisdem Oeconomis, Vicariis, & alijs quibuscumque officialibus, & administrantibus, 4 qui, *sede vacante*, fuerunt à Capitulo, vel ab eodem in eius locum constituti, etiam si fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis, & administrationis, aut cuiuscumque eorum muneris, quibusque eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint: etiam si prædicti officiales, reddituum, & fructuum, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, ab absolute nem, aut liberatione obtinuerint. Eidem quoque Episcopo

b. n. licet alicui, 12. q. 2. & c. fin. de suppl. negli. pral. in 6.

poteneatur Capitulum de scripturis, ad ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.

DECLARATIONES.

1 *Capitulum Sede vacante.*] Portionarij, quia non sunt de Capitulo, non comprehenduntur sub hoc Decreto. Neque clericus potest se cum Capitulo ad hoc ingerere vt Officialem constituat aut confirmet.

2 *Item Officialem.*] Non est de necessitate, vt is qui assumitur in Officiale sit de gremio: si tamen adesse idoneus, cæteris paribus esset preferendus.

Capitulum non potest eligere Visitatorem ad visitandam Diocesim absque Vicario.

Ad Vicarium spectat obire illa omnia, quæ ex Concilio pertinent ad Episcopum, occurrente vacatione Parochialis, *iuxta cap. 18. sess. 24. de Reform.* Quare idem Vicarius, absque Capitulo, Parochialibus vacantibus deputabit idoneos Vicarios, & proponet edicta ad concursum.

Dubitatum fuit, an Vicarius in vim istius Decreti à Capitulo constitutus, teneretur procedere cum adiunctis vel sine, *iuxta cap. 6. sess. 21. Et fuit resolutum die vltima Martij, 1588.* quod si Episcopus dum vivebat, habebat auctoritatem procedendi sine adiunctis, etiam poterit Vicarius: sin minus poterat procedere Episcopus sine adiunctis, ita nec possit Vicarius.

3 *Saltem in iure Canonico Doctor.*] Vicarius vacante Episcopali Sede omnino debet eligi Doctor vel Licentiatum, si in Capitulo aliqui graduati erant: sin minus, possunt eligi alij idonei, licet non sint graduati. Quinimò si Episcopus mortuus reliquit Vicarium, quem elegerat, cum non esset Doctor, Capitulum non debet necessario eum confirmare, sed alium, qui sit Doctor, eligere potest.

Si plures ad officium Vicarij à Capitulo assumerentur, is qui in controversia repertus fuerit magis idoneus, & habuerit has qualitates Concilij Tridentini, remanere debet, & cæteri remouendi sunt. Et quia erat dubium, an id extenderetur etiam ad Ecclesiam Collegiatam defuncto eius Prælato, qui ordinariam Iurisdictionem & omnia iura Episcopalia habebat; Congregatio die 21. Septemb. 1585. censuit negatiuè, quia si non est necesse vt hic Prælatus mortuus, sit Doctor, vt dictum est supr. c. 12. præsentis sessionis, ergo neque Vicarius eius.

4 *Qui, Sede vacante, fuerunt à Capitulo.*] Capitulum Sede vacante potest eligere arbitros ad cognoscendum de causis suspicionum, quæ contra Vicarium ab ea sede vacante deputatum proponuntur, eo modo, quo Episcopus potuisset.

Fuit dubitatum an si iste Vicarius allegaretur suspectus, potest eligi arbitri? Et resolutum fuit die vlt. Mar. 1588. quod non, sed eum reuocandum esse ad Capitulum, tanquam ad Superiorem.

REMISSIONES.

¶ Vide Gig de Pensionib. q. 65. num. 12. Couar. in cap. Relatum num. 3. de Testam. P. Azor. in lit. Moral. p. 2. lib. 3. c. 37. col. 1. § Item Officialem, seu Vicarium infra octo dies. Et vide Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Capitulum, §. 3. pag. 84. Stephan. Quarta in Summa Bullarum, verbo Capitulum Sede vacante, vel. 12. Quod pag. mihi 142. ibi verum. Vbi etiam resolutum, quod si ante primum terminum octo dierum, infra quem Capitulum cogitur Vicarium eligere, ipsum Capitulum debere administrare: & in vers. Secundo dubitatur, dicit, quod si adesset discordia inter Canonicos in electione Vicarij, & plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneus habens qualitates Concilij remanere debet, ceteris remouendis. ver. Tertiò dubitatur, in n. 3. asserit, Vicarium constitutum in Capitulo Sede vacante posse reuocari ab eodem Capitulo durante vacatione. idem tenet Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Vicarius, §. 21. vers. Secundum dubium, vbi id ampliat, etiam si Canonici assensent, vel promississent sub certa poena eum non reuocare.

¶ Qui saltem in iure Canonico sit Doctor. ¶ Quarant. d. verbo Capitulum Sede vacante, numer. 3. vers. In casu vero, resolutum, quod si fuerit Doctor, potest Capitulum in ipso actu deputari, non debet consultorem Doctorem: alioquin poterit ipse Vicarius eligere consultorem sibi bene visum partibus non suspectum in causis, quibus eo opus erit.

¶ De Vicario Episcopi ultra Doctores in titul. de Officio Vicarij, §. 6. agunt latè Angel. Sy. uest. Rosell. Tabien. Armb. & alij Summi. verbo Vicarius. Be. tach. de Episcopo lib. 4. part. 7. tit. de Vicario Episcopi, Rebuff. in praxi tit. de Vicarijs Episcop. Leli. Zechi. de Repub. Ecclesiast. c. 23. de Vicario Episcopi. Guiter. Canon. 1. 2. c. 17. Sbrozz. in tract. de Vicar. Episcopi, Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Vicarius.

¶ An Vicarius Episcopi debeat esse Clericus saltem primus. Titul. de Incompatib. benefic. part. 2. cap. 10. artic. 1. Lancellor. de Iustit. Canon. lib. 1. tit. de Officio Vicarij, §. 1. Rebuff. tit. de Vicario Episcopi numer. 35. Zechi. de Republ. Ecclesiast. c. 23. de Vicario Episcopi, §. 1. num. 1. Pat. Soar. tom. 5. de Censuris, c. 2. sect. 3. numer. 8. cum sequent. Sbrozz. d. lib. 1. quæst. 31. Fr. Luch. Miranda de Ordine iudicatio quæst. 2. art. 7. Sabag. in cap. 2. artic. 1. d. num. 110. Et an possit esse Clericus conjugatus? Negant Rebuff. num. 36. Hoied. num. 11. P. Soar. num. 10. Sbrozz. num. 5. d. lib. 1. artic. 1.

Zerol. d. verbo Vicarius, dub. 7. Pat. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 46. num. 14.

§ An Vicarius habeat ordinariam iurisdictionem? Affirmant gloss. verbo Officiale, in cap. 1. de Officio Vicarij lib. 6. & verbo generaliter, in cap. Romana de Appellat. eod. li. Bertachi. d. lib. 4. num. 1. Guttier. Canon. lib. 2. cap. 17. numer. 17 & lib. 3. tract. de Matrimonio cap. 69 num. 7. Couar. Pract. cap. 4. num. 8. & lib. 3. Vari. cap. 20. num. 4. Marant. de Ordine iud. par. 4. dist. 5. num. 12. & 13. Azqued. l. 1. num. 7. tit. 9. lib. 3. nouæ Recopil. Molin. de Primogen. lib. 1. cap. 25. num. 13. Cortaf. de Benef. part. 2. cap. 8. num. 13. Pat. Molin. de Iustit. tom. 6. disput. 10. numer. 1. & 2. Sbrozz. d. lib. 2. quæst. 55. Mascard. de Probat. concl. 1412. numer. 9. & 22. Pauin. de porest. Capituli Sede vac. p. 1. q. 2. num. 2. & 3. & p. 2. q. 10. nu. 3. & 4. Hugolin. de Censuris tab. 1. cap. 1. §. 10. num. 6. Zechi. d. cap. 23. §. 2. num. 1. Salzed. ad Bernar. c. 75. in gl. verbo Dispensant, Soar. de Paz in praxi tom. 1. temp. 1. nu. 6. & 7. & tom. 2. præiud. 3. num. 3. Cardoso in praxi iudicium, & aduoc. verbo Vicarius, n. 7. Fe Ludou. Miranda de Ordine iud. q. 2. ar. 6. P. Azor. Iust. Mor. p. 2. li. 3. ap. 43. q. 5. P. Sanch. de Matrimonio lib. 3. disp. 29. num. 3. Negam. Licent. Anton. Gomez in explicatione Bullæ Cruciatæ, cap. 4. numer. 21. & 22. Morl. in Empor. iuris. par. 1. tit. 2. quæst. 17.

§ An iurisdicctio Vicarij mortuo Episcopo expiret? Affirmant Molin. de Primog. li. 1. c. 25. n. 13. P. Sanch. lib. 3. disp. 30. nu. 1. D. Guttier. tract. de Matrimo. c. 69 nu. 16. & testatur deceptum P. Henriq. in Summa l. 7. c. 21. §. 5. in gl. lit. S. vbi dicit non expirare de per se mortuo Episcopo, sed per Capitulum Sede vacante deponi. Vnde valere gesta à Vicario ignorante mortem Episcopi longè distantis, resoluunt Stephan. Gratian. disceptat. forens. cap. 18. num. 50. Pat. Sanch. lib. 3. de Matrimonio, disput. 22. num. 59. & disp. 30. num. 4. Guttier. d. cap. 69. num. 18.

CAPITULUM XVII.

Singula singulis personis conferantur beneficia ecclesiastica, obtinenti tamen insufficienti, conferri potest aliud simplex, dummodo vtrumq; personalem residentiam non requirat. Obtinentes plures Parochias dimittant vtram voluerint, & alteram teneant, &c.

¶ Cvm Ecclesiasticus a ordo peruertatur, quãdo vnus plurius officia occupat Clericorum; sanctè lacris Canonibus cautum fuit, Sy nemi nõ oportere in duabus ecclesiis conscribi. verum quoniam multi improbæ cupiditatis affectu

a Cœ. 1. Nica
c. 15. & 16.
Antio. c. 3.
& Arelat. 1.
c. 2. & 22. &
Milen. ca. 15
c. quia in tã
tã, c. ad hæc,
& c. cõ non
ignoret, de
prob. cum al
leg. sup. sess. 7
de ref. c. 3. c.
referente, &
c. de multa,
de prob. 21. q.
1. per c. 10.
c. 9.
nu. 1. de cler.
non i. fid.

Hh 4

affectu

Trid.
arai.
1. 6. 1. 1.
ca.

affectu seipfos, non Deum, decipientes, ea, quæ bene
constituta sunt, varijs artibus eludere, & plura similibus
beneficia obtinere non erubescunt: sancta Synodus ad
tam regendis Ecclesijs disciplinam restituere cupiens
presenti decreto, quod in quibuscumq; personis, quibus
cumque titulo, etiam si Cardinalatus honore fulgentibus
mandat observari; statuit vt in posterum vnum tantum
beneficium ecclesiasticum d 2 singulis conferatur, quod
quidem si ad vitam eius, cui conferatur, & honeste sustine-
dam non sufficiat; liceat nihilominus aliud simplex (Injunctum
4 n &c. dummodo vtrumque personalem residentiam non habeat
rat, eidem conferri. Hæcque non modo ad Cathedralia
ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia tam secularia
quam regularia, quæcumque etiam § &c. commendata con-
tineant, § cuiuscumque tituli, ac qualitates existant, § illa
6 qui in presentibus plures Parochiales Ecclesias, aut vnam Cathedra-
dralem, & aliam Parochialem obtinent; § a eorumque
omnino, quibuscumque dispensationibus, ac vniuersis
ad vitam non obstantibus, § vna tantum Parochia, et
sola Cathedrali retenta, alias Parochiales § 7 infra
tium sex mensium § 9 dimittere: alioquin tam Parochiales
quam beneficia omnia, quæ obtinent, b 10 § &c. ipse
vacare censeantur; ac tanquam vacantia liberè alijs idoneis
conferantur; nec ipsi antea illa obtinentes, tura confectio-
tia, fructus post dictum tempus retineant. Operatur
sancta Synodus, vt resignantium necessitatibus con-
moda aliqua ratione, prout summo Pontifici videbitur
prouideatur.

*a Sup. sess. 7.
de ref. c. 4.*

*b. execrabi-
li, §. qui ve-
ro, in extran.
comm. tit. de
prob.*

DECLARATIONES.

1 *Cum Ecclesiasticus ordo perueritatur.* Non comprehenduntur
guitates cum Canoniatu quæ nullos vel tenues habent fructus
et haberent sedem in choro, quando ex consuetudine per Cano-
cos obtineri solent, iuxta c. 1. de consuetud. in 6. Item dignitates
beneficio curato absque dispensatione Apostolica ante Concilium
potuit obtineri. *Infr. hoc c. §. habens legitime.*

Capellania, cui adiunctum est onus deseruiendi in Choro, si
ne in nō potest cum Canoniatu, per hoc Decretum, etiam si habens

tantum onus celebrandi missam, cum enim est sub eodem recto, opus est dispensatione. Attamen qui regressum habet ante Concilij publicationem ad parochialem Ecclesiam, vel ad Canonicatum, & post Concilium obtinuit vel Canonicatum, vel parochialem, vel ante obtinebat simul, non est molestandus, si post Concilium facto loco regressui vult obrinere vtrumq; beneficium, ea tamen lege, vt resideat in parochiali amissis distributionibus quotidianis pro tempore, quo in Canonicatu non deseruerit. *Hoc saepe fuit declaratum.*

2 *Singulis conferantur.*] Idem intelligitur cum effectu, vt vnum possit retinere, quia Ordinarius potest instituere praesentatum, vel conferre aliud beneficium incompatible, vel ratione residentiae, vel ratione sufficientiae, dummodo habita possessione pacifica secundi beneficij dimittat primum.

Congregatio die 2. Februarij, 1588. idem dixit seruandum esse in beneficijs, quae sint iuris patronatus, & in quibus non sit collatio sed institutio.

3 *Licet nihilominus aliud simplex sufficiens.*] Episcopus habenti vnum simplex beneficium quod non sufficit ad eius sustentationem, potest eidem aliud conferre citra dispensationem Apostolicam: & habenti beneficium sufficiens potest conferre aliud, sed habita possessione secundi beneficij sufficientis vacat primum sufficiens. *Supra hoc c. §. Singulis.*

Episcopus potest conferre secundum beneficium, si primum non sufficit ad sustentationem: sed si duo non sufficiunt, non potest conferre tertium absque dispensatione Apostolica. In collationibus autem beneficiorum Episcopus nihil pro sigillo accipere potest. Notarius vero pro labore, charta & alijs, aureum vnum non excedat.

Simplex beneficium est Archipresbyteratus, licet habeat aliquam iurisdictionem, dummodo residentia non sit in eo necessaria.

Beneficia etiam curata alijs beneficijs annexa transeunt in simplicium naturam, dummodo accessorie sint voita, & illorum cura per Vicarium ab Ordinario positum exerceatur.

Plura beneficia non possunt obtineri, licet simplicia sint, sine dispensatione Papae, intellige sub eodem recto, ac requirementia residentiam.

4 *Dummodo vtrumq; personalem residentiam non requiratur.*] Illi qui obtinent duo vel plura beneficia cum legitima dispensatione ante Concilium Tridentinum obienta, requirementia personalem residentiam, tenentur residere in eo in quo maior est necessitas: nec possunt alteri o priuari, amittunt tamen distributiones quotidianas eius beneficij, cui non inseruiunt. Secus vero si esset dignitas cum Canonicata & parochiali, quia obstat extrauagans *execrabilis*.

Hh 5

Con-

Trid-
arai-
ca

Congregatio Concilij censuit, non posse ab Ordinarijs uniones parochialium Ecclesiarum, obstantibus Collegijs Regularium seu Regularium personarum, non obstante decreto Conc. Sess. 24. cap. 13. de reformatione, & si factæ fuerint, nullas uniones.

5. *Cuiuscumq; tituli ac qualitatis existant.* Non est molestus, qui ante Concilium obtinuit unum Canonicatum ab Ordinario, & unam Parochialem, dummodo resideat in Parochiali, et h. Pij V.

Distributiones quotidianæ cuiuslibet Capellaniz argumentum in choro, ideo huiusmodi Capellania incompatibilis cum alijs beneficijs residentiam requiritibus.

Qui in præfenti plures Canonicatus obtinet legitime, & confirmatione Sedis Apostolicæ ante Concilij Tridentini confirmavit Ecclesiam Parochialem & Monasterium perpetuè committit vel ad vitam, non potest ex hoc Decreto cogi ut alteri utramque, quasi duas Parochiales obtineat, sed potest utramque cum Monasterium (quamvis curam habeat animarum) appellare parochialis hoc cap. non comprehendatur.

Hoc decretum licet ducatur in præfenti ligare, incipit tractandis Maij anni 1564.

6. *Qui in præfenti plures Parochiales.* Sub hoc cap. non comprehenditur qui cum Parochiali obtinent dignitatem & Canonicatum habentes curam annexam.

Dignitas Ecclesiæ Collegiatæ, cui à principio cura animarum iuncta est, aut illi principaliter imminet & non accessorie, comprehenditur in hoc Decreto.

Qui unam habet Parochialem cum fructibus, & alteram cum titulo, unam ex his tenetur, quam velit, dimittere. Item habens duas Parochias, quarum altera est beneficio simpliciter, vel legati in perpetuum unita, alteram dimittere tenetur.

Cum eo cui non est constitutum salarium, fuit dispensatum, plures possit retinere, quando timetur de Parochiales perire manu hæreticorum.

Habens unam Parochialem, & titulum alterius, cuius fructus omnes alteri sunt reservati, alteram dimittere tenetur.

Ordinarius potest Ecclesiam Parochialem habenti alteram Parochialem conferre, sed post adeptionem possessionis pacifice secundam vacabit prima.

Regula de Triennali non habet locum contra Decretum hanc, quia illa regula requirit titulum coloratum.

Unam Cathedrali ac aliam Parochialem habens: Item habens Episcopatum & Parochialem, quam resignare non potest, quod de iure patronatus, nihilominus unam dimittere tenetur cum duobus beneficijs.

In habentibus Parochias, & in quibus alij habent regressus vel accessus, dum coguntur resignare, danda est optio regressario, ut vel cedenti sibi Parochiam solvat eandem pensionem, vel patiatur resignare alteri eum suspensione regressus.

¶ *Vna tantum parochialis*] Episcopi Cremonensis petitio, ut quidam presbyter duas obtinens Parochiales, alteram centum scutorum, ex quibus soluit pensionem 56. alteram reservatis Patruo omnibus fructibus, possit utramque retinere, penitus est à congregatione rejecta.

Petitio etiam de duabus Parochiis, quarum altera est litigiosa, ut possit quis utramque retinere, usque dum alterius lis terminetur, rejecta est à sacra Congregatione. Unde & petenti ut ex quatuor Parochiis, cum cesserit duabus, & sibi unam reservauerit titulo S. Columbanus, licet titulum retinere, responsum est, ut titulum relinquat, nec eo accedat.

Habens legitime duas aut plures dignitates non curatas & parochialem suam curatam, unam solam retinere potest.

Non tenetur quis alterum dimittere, si habet parochialem & Canonicatum obtentum ante Concilium, sed tenetur residere in parochiali, etiamsi in fundatione Canonicatus caueatur quod illum obtinens sit ipso iure priuatus, si per 30. dies absens iuerit.

Papa attendita personarum & locorum qualitate, dispensat ut vni ac eidem Parochialis & Canonicatus simul conferatur, si utriusque interire bene potest.

Licet alias resolutum fuerit in certo casu, quod habens ante Concilium duos Canonicatus, quibus singulis esset unita parochialis, per hoc Decretum non teneretur ad alterius dimissionem; nihilominus pro absoluta resolutione contrarium est verius, videlicet quod alterum dimittere teneatur.

Habenti Parochiam cum datur Canonicatus Cathedralis, si duo illi menses sint elapsi non sua culpa, quibus debebat dimittere Parochialem, conceduntur ad dimittendum alij duo menses.

Dum hoc Decretum loquitur de beneficiorum pluralitate tollenda, scire oportet quod ante Concilium non erat necessaria dispensatio pro retentione Parochiæ cum Canonicatu, & quod si iam habenti parochialem Canonicatus conferatur, adepta possessione Canonicatus vacat Parochialis.

Habens Canonicatum & duo simplicia beneficia Ecclesiastica, quorum omnium annui redditus secundum communem estimationem non excedunt scuta 25. non prohibetur à Concilio, quin ea omnia retinere possit. Et Concilium Tridentinum prohibens quod habens Canonicatum possit acquirere Parochialem, & è contra, non cogit, ut quis dimittat alterum autorum iam acquisitorum legitime.

Resi-

Trid-
arai-
d

Residens in Prioratu qui curam habet animarum retentione Canoniarum & beneficium simplex, sed beneficio simpliciter non inferre debet.

Qui impetrauit per nouam prouisionem, Narbonensem diaconatum, & obtinebat alterum Archidiaconatum a contrarium non posset possidere Narbonensem ob potentiam intrudendi quo litigabat, petiuit ne priuaretur Aconitano, sed huius petitionis D.N. fuit reiecta.

Iuxta decisionem Congregationis aliàs editam, qua dicitur posse Canonicum ex consuetudine Ecclesie in eadem obtinere dignitatem, obtinens Canonicatum, cui post Concilium in eadem est munus Penitentiarij, non potest vigore dictæ consuetudinis obtinere etiã dignitatem in eadem Ecclesia: quia consuetudo strictè est interpretanda, & nemo potest esse duplex in eadem Ecclesia.

Habens Archipresbyteratum, si regressum habet ad Parochialem, quam obtinuit ante Concilij Tridentini publicationem, dispensatione tali, quod si regressus ei contigisset, ipsam Parochialem cum Archipresbyteratu possit retinere; si casus prædicti regressus ista euenerit, etiã post Concilium Tridentinum potest in eadem sed teneatur in Parochiali residere, & non perdit quicquam in Archipresbyteratu, nisi distributiones quotidianas.

8 *Infrà spatium sex mensum.*] Licet habens duas parochias infra sex menses alteram dimittere teneatur, fauore tamen S. Ioannis Hierosolymitani, fuit aliquibus concessus annus, ut habeat Parochiales in Italia: & si extra, fuit datus secundus annus.

9 *Dimittere.*] Etiam si illæ parochiales sint de iure parochiales Laicorum, quamuis regressitæ, & etiam si qui habet regressum nolit præstare consensum: quia tunc facta ei oblatio ne teneatur, nisi cum honesta pensione (si noluerint acceptare) resignare alteri, & regressus suspenditur vsque ad cessum vel decem annos.

Habens autem Parochialem, quam ex hoc Decreto dicitur teneatur, si ea est obligata alteri ratione regressus, conueniendi primò iste habens regressum, an ipse, cum aliqua pensione resignare, si referenda, Parochialem velit. Quod si eam recipere recuset, tunc resignare debet cum suspensione regressus.

10 *Ipsò iure vacare censentur.*] Qui non dimittit parochiam duabus Ecclesijs curatis intra tempus a sacro Concilio assignatum, debet condignas pœnas subire & puniri, prout in eo dicitur.

REMISSIONES.

Vide Dionys. Carthus. in tract. de Pluralitate Benefic. Hoied. eodem tract. Rebuff. in praxi benefic. part. 1. tit. de Dispensat. ad plura beneficia, Cened. ad Decretal. Collect. 150. P. Paul. Comitrol. Respon. Moral. lib. 1. quæst. 73. nouissimè P. Valer. Reginald. in praxi fori pœnitent. lib. 30. tract. 3. cap. 19. num. 273. cum seqq. latissimè Nicol. Garc. de Beneficijs part. 11. cap. 5. num. 260. cum sequentibus.

§ *Neminem oportere in duabus Ecclesijs conscribi.* Sacra Cardinalium congregatio censuit hoc non habere locum in pensioib. cum Ordinarius possit conferre beneficium alicui habenti iam in pensioibus Ecclesiasticis sufficientem sustentationem, refert Garfi. d. cap. 5. num. 310. in fine, vers. Quarto, & resoluunt Hoied. p. 2. cap. 7. P. A. zoni. d. pag. 2. lib. 8. cap. 10. quæst. 8. & cap. 12. quæst. 6. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. Gloss. 5. §. 5. num. 14. cum seqq.

¶ Congregatio Concil. censuit hoc decreto non comprehendi terculus beneficiales, seu pia legata cum onere Missas, aliaue diuina officia celebrandi, quæ neque Ecclesiæ habent aliquam denominationem, conferti tamen consueuerunt in titulum simplicis beneficij vni vel pluribus presbyteris ad præsentationem hæredum siue patronorum, & singula duorum aut trium auctorum valorem non excedunt. Quod decretum congregationis Sanctiss. Dominus noster probatus, & placuit seruari stylum Cancellariæ. vt vnica collatione plura vni conferti possint in titulum simplicis beneficij, refert Garfi. d. cap. 5. num. 318.

§ *Singulis conferatur.* Vide Garfi. d. cap. 5. numer. 283. vbi resoluit intelligi cum effectu, vt vnum possit retinere, quia Ordinarius potest instituere præsentatum, vel conferre aliud beneficium in compatibile, vel ratione residentia, vel ratione sufficientia, dummodo habita possessione pacifica secundi beneficij dimittatur primum.

An Coadiutoria cum futura successione inducat incompatibilitatem cum alio beneficio? Vide Lusit. Gonzal. Mendez. lib. 4. diuers. iuris argum. cap. 1. num. 8. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. Gloss. 5. §. 9. à nu. 64. & nu. 12. Nicol. Garfi. p. 4. cap. 5. à num. 122.

¶ *Honeste sustentandum non sufficiat, licet nihilominus aliud simplex, &c.* Quod habens beneficium simplex sufficiens ad commodam sustentationem, & aliud consequatur, sit incompatible cum primo, & peccet mortaliter, tenent Gloss. in cap. dudum 2. de Electione, verbo, Intitulatam, & verbo, Retinere, Syluest. in sum. verbo Beneficium 4. num. 2. Gregor. Lop. l. 3. tit. 16. part. 1. Ludou. Lopez

Trid.
ar.
1. b. d. l.
ca

Lopez in Instruct. Consc. tom. 1. cap. 251. Zechi. de Benefic. & p. nibus, cap. 5. num. 4. vers. circa tertium, Hoied. p. 1. cap. 19. no. 1. 2. 2. quæst. 63. et 2. conclus. 3. P. Azori. Instit. Moral. p. 1. lib. 2. post princip. & lib. 5. cap. 19. vers. Consuetudo quæ quis in ecclesia, & p. 2. lib. 3. cap. 7. quæst. 4. & cap. 8. quæst. 6. & cap. 9. quæst. 10. quæst. 4. & c. 11. q. 13. Fr. Emman. in Sum. tom. 1. c. 31. no. 2. min. de Resignat. lib. 2. q. 1. nu. 138. & lib. 5. q. 6. nu. 115. cum seq. p. 1. sum. cap. 36. casu 25. cum duobus seq. Lud. Beia Respons. in conscientie, p. 4. casu 26. Petri. Ledesmon. in sum. p. 2. tract. 7. conclus. 12. diffic. 5. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verbo Incommodum §. 2. P. Valer. Regin. d. tract. 3. à num. 283. Cardin. Thuse. tom. 1. conclus. 61.

§ Sufficiens.] Quod dicatur beneficium sufficiens, vide apud me z de Expectat. nu. 107. Nau. de Orat. Mitcel. 62. Prop. de p. stino in adit. ad Quarant. in summa Bullar. verbo Beneficium resignaciones, causa 8. Menoch. de Arbitr. casu 216. Hoied. d. no. num. 22. Flam. de Resignat. l. 5. q. 6. num. 131. cum seq. Zechi. de Beneficium, §. 7. conclus. 8. princ. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gl. no. 39. Marc. Anton. Genuen. in praxi Archiep. Curia Neap. l. 4. §. 1. Valer. Regin. d. tract. 3. num. 285.

* Dummodo utrumq; personalem residentiam non requirat. Cor. de Benef. p. 1. cap. 5. num. 2. Hoied. cap. 17. num. 30. Tenor verbo Beneficium, §. 7. P. Azori. Instit. Moral. p. 1. lib. 3. ca. 8. quæst. 1. Valer. Regin. d. tract. 3. num. 279. Garc. de Benef. p. 11. cap. 5. no. 373. sequentes adducit facta Cardin. congreg. de cessionibus.

¶ Prima est. Dispensatus legitime, sine dubio Canonice parochialem retinere potest: sciendum tamen est, Ordinarium per hoc dispensandi facultatem non habere.

¶ Secunda Episcopus ex causa potest dispensare, ut quis possidet nere duo beneficia difformia sub eodem titulo, dummodo quilibet per se non sit sufficiens ad sustentationem propriam.

* Tertia. An duo Canonicatus de iure in vim S. Concilij Tridentini creatorum sint incompatibiles? Congregatio respondit esse incompatibiles, refert Garc. d. c. 5. num. 381.

¶ Quarta. An is, qui duos Canonicatus simul absque dispensatione Apostol. per triennium, & ultra detinet, vitioque excidat in vim d. Decretorum Concilij Tridentini? Congregatio iudicavit, si duos huiusmodi Canonicatus simul retinere poterit, vitioque esse ipso iure priuatum. An vitioque Canonicatus possessionem tueri, & defendere valeat possessor ex reg. decretorum Tridentini? Congregatio respondit vitioque non posse: refert Garcia, ubi supra, ximè.

¶ Quinta. Episcopus habenti vnum simplex beneficium, quod non sufficiat ad eius sustentationem, potest aliud simile beneficium habere absque dispensatione Apostol. refert Læli. Zechi. de Benefic.

Ecclesiast. titul. de Beneficiis, ad fin. Nicol. Garf. d. capit. 5. numer. 310.

¶ Sexta. Episcopus potest conferre secundum beneficium, si primum non sufficit ad sustentationem; sed si duo non suffecerint, non possit conferre tertium absque dispensatione Apostolica, refert Nicol. Garf. vbi proximè, & propter illud verbum, *Aliud*, de quoid Concilio dicitur observari in Vrbe, Marc. Anton. Genuens. d. cap. 64. numer. 3. De stylo tamen Curie, si duo non essent sufficientia ad commodam sustentationem, licere obtinere plura beneficia residentiam non requirentia, testantur Hoied. part. 2. c. p. 1. à numer. 3. Azued. conf. 2. numer. 1. Cened. ad Decretal. Collect. 130. numer. 2. Flamin. de Resign. lib. 3. quæst. 1. numer. 141. Par. Azori. instit. Moral. part. 2. lib. 6. cap. 11. quæst. 8. Perez de Lara. de Annuetiar. & Capellan. lib. 2. cap. 7. numer. 12. & videtur sentire Zechi. d. cap. de Beneficiis, vers. Ad dignoscendum verò, Zerol. part. 1. verbo Beneficium, §. 7. concl. 2. Quintanad. Ecclesiastic. lib. 4. numer. 119. Quod Episcopus non potest dispensare, vt quis habeat duo beneficia simplicia, quorum alterum sit sufficiens, nec si non sunt sufficientia, & requirunt residentiam personalem, veluti duo Canonicatus, resoluunt Zerol. d. 4. 7. concl. 7. Quintanad. d. lib. 4. numer. 131. Par. Azori. d. part. 2. lib. 3. cap. 7. quæst. 4. & lib. 6. c. 2. quæst. 6. P. Valer. Regin. d. lib. 30. tract. 3. numer. 28. prope finem.

¶ *Commendata.* Vide suprâ, Sess. 7. cap. 4. & de incompatibilitate duorum Ecclesiastiarum commendatarum vide Hoied. p. 1. cap. numer. 13.

¶ Congregatio Concilij ita censuit. Non comprehenduntur in hoc decreto, qui cum parochiali obtinent monasterium commendatum cum cura, refert Gonzal. ad reg. 8. Cancel. Gloss. 5. §. 8. numer. 67.

¶ Congregatio Concilij ita etiam censuit. Habens parochialem, & monasterium in Commendam ad vitam, cui cura imminerantimarum, alteram dimittere non tenetur, referunt Gonzal. vbi proximè, Zerol. in praxi Episc. p. 2. verbo Parochia, §. 5. Nic. Garf. de Benef. p. 4. cap. 4. numer. 35.

¶ *Illi verò, &c.* Vide P. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 7. cap. 17. Collect. 870. Nicol. Garf. p. 11. cap. 5. numer. 319.

¶ *Cogantur.* Vide P. Henriq. in sum. p. 2. lib. 14. cap. 17. §. 5. in Gloss. l. c.

¶ *Infra spatium sex mensium.* Vide Nicol. Garf. d. p. 11. cap. 5. numer. 77. vbi resoluit, huic decreto non aduersari aliud suprâ, Sess. 7. de Reformat. cap. 4. quia hoc solum loqui affirmat de obtinentibus tunc plures parochiales, aut vnam Cathedralem, & aliam parochialem ex dispensatione seu vnione ad vitam, quibus iniunxit Concilium quòd vna retenta, alias infra sex menses dimitterent, non

Trid.
vbi
biblioth.
ca

non tamen loqui de pluribus parochialibus beneficijs post
 obtentis, de quibus loquitur d. cap. 4. intrepidè resolu-
 u. *ipso iure vacare censeantur.*] Quòd accepto secundo bene-
 vacat primum, & non potest tuta conscientia obtinere fructus
 beneficij, quatinus nulla detur sententia, nec fiat petitio, ut
 Pat. Henric. in sum. lib. 14. cap. 36. §. 2. in fine. in Gloss. lit. O.
 ¶ An obtinens plura beneficia ex dispensatione Papæ, licet
 tamen rationabili, sit tutus in foro conscientie? Vide Ludov.
 in instructor. Conscient. tom. 1. cap. 252. & seq. Navar. Co-
 Constit. à num. 37. Cordub. in quest. lib. 1. quest. 20. Cerni-
 spons. casuum Consc. q. 35. in addit. Didac. Perez ad Villadig.
 regul. cap. 1. num. 13. Veg. p. 1. cap. 36. casu 30. Fr. Emman. in sum.
 1. cap. 31. num. 7 & 8. Hoied. p. 2. cap. fin. num. 38. Toler. lib. 4. tit.
 Pet. Ledesm. in sum. p. 2. tract. 7. cap. 1. cit. ca. 9. conclus. & in d.
 ri Iustit. Moral. p. 2. lib. 6. cap. 12. quest. 7. 8. & 11. & lib. 5. cap. 11.
 11. P. Valer. Reginald. in praxi fori pœnitent. lib. 30. tract. 3. cap.
 vers. Sextum dubium, P. Lessi. de Iustit. lib. 2. cap. 34. num. 10.
 sequenti.

CAPUT XVIII.

Dum contingit Ecclesias parochiales vacare, fiat ex ante
 cursum præmissis edictis; describuntur qualitates eorum
 bunt examinare. Si Ecclesia fuerit Iurispatronatus Ecclesiæ
 & institutio pertineat ad Episcopum, quædam strictius
 seruanda quam casu quo Ecclesia fuerit Iurispatronatus
 laicorum, &c. Attente hoc caput legendum
 & seruandum ad amuf-
 sim.

¶ &c. **E**Xpedit maximè animarum saluti, à dignis
 que idoneis Parochis gubernari. Id vult
 rius, ac rectius perficiatur, statuit sancta Synodus,
 cum parochialis Ecclesia vacatio, 2. etiam si cura Ecclesiæ
 Episcopo incumbere dicatur, & per vnum, vel plures
 ministreretur, etiam in Ecclesiis patrimonialibus, seu
 prius nuncupatis, in quibus consuevit Episcopus
 vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad
 scriptum examen teneri mandat, per obitum
 signationem, etiam in Curia, seu aliter quomodocumque
 contigerit, & etiam si ipsa parochialis Ecclesia

vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti, seu priuilegij in fauorem S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, seu 6 Abbatum, vel 7 Capitulorum: 8 debeat Episcopus statim, habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, 9 idoneum in ea Vicarium, 10 cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis assignatione, constitucere; qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur 11 o Porro Episcopus, 12 & quius patronatus habet, π ϵ intra decem dies, vel aliud tempus, ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam 13 coram deputandis examinadoribus nominet. Liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre, ut possit postea de cuiuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episcopo, aut Synodo prouinciali pro regionis more videbitur magis expedire, 14 per edictum in publicum uocentur, qui uolent examinari. Transacto constituto tempore, omnes qui descripti fuerint, a ^{a infra, Sess. vii. de Reform. cap. 5.} 15 examinentur & ab Episcopo, siue, eo impedito, 16 ab eius Vicario generali, atque ab aliis examinadoribus: 17 non paucioribus, quam tribus: 18 quorum uotis, si pares, aut singulares fuerint, 19 accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinadores autem singulis annis 20 in diocesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponantur; 21 qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. 22 Aduenientem, vacatione cuiuslibet Ecclesiæ, 23 tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque succedente alia vacatione, aut eisdem, aut alios tres quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint uero hi examinadores Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure Canonico, vel alij Clerici, seu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, aut etiam sæculares, qui ad id uidebuntur magis idonei, iurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se, quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executuros. b τ u ^{b c. quando 24. die.} Caueantque, ne quidquam ^{ant:} 24 nec ante, nec post accipiant.

Trid.
 ab ai.
 a b i u a
 ca

ant: alioquin simoniæ vitium tam ipsi, quam alij dante
 incurrant, à qua absolui nequeant, nisi dimissis beneficiis,
 is, quæ quomodocumq; etiam antea obtinebant, & delicta
 in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus
 non solum coram Deo, sed etiam in Synodo provinciali
 si opus erit, rationem reddere teneantur: à qua, si
 contra officium eos fecisse compertum fuerit, quæ
 eius arbitrio puniri possint. ¶ &c. Peracto deinde exa-
 minentur, quotcumque ab his 25 77 idonei
 fuerint, 26 aetate, 27 moribus, doctrina, prudentia, & alijs
 28 ex hisque Episcopus eum eligat, quem cæteris 29
 idoneum iudicauerit: 30 atq; illi, & non alteri, collatio
 ecclesiæ ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre: 31
 rō iuris patronatus Ecclesiastici erit; ac institutio ad Episcopum
 pum, & non alium pertineat, is, 32 33 quem
 digniorem inter probatos ab examinadoribus iudicabit. 34
 scopo præsentare teneatur, vt ab eo instituat. Cuius
 rō institutio 33 34 ab alio, quàm ab Episcopo, erit facien-
 da; tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem
 quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat.
 34 u &c. Quod si ius patronatus laicorum fuerit; debeat
 patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, vt
 examinari, & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti.
 In omnibusque supra dictis casibus 35 non cuiquam
 quàm vni ex prædictis examinatis, & ab examinadoribus
 approbatis, iuxta supradictam regulam, de Ecclesiæ
 videtur: nec prædictorum examinadorum relatione
 quo minùs executionem habeat, *µ µ vlla deuolutio, seu
 appellatio*, etiam ad Sedem Apostolicam, siue eiusdem
 dis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, seu Episcopos,
 pos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas
 terposita, impediatur, aut suspendatur; alioquin Vicarius
 quem Ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio suo
 tempus deputauit, vel forsan postea deputabit, ab
 Ecclesiæ custodia, & administratione non amouetur
 donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus

2 Sess. 25. c. 9.

Concil.
 cum decl.
 25. c. 9.

fit, vt supra, sit pronisum: vñ & alias prouisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ, 37 sur-
reptitiæ esse censentur: non obstantibus huic decreto exem-
ptionibus, indultis, priuilegijs, præuentionibus, affectio-
nibus, nouis prouisionibus, indultis concessis quibus-
cumque. Vniuersitatibus, etiam ad certam summam, & a Sess. 7.
alijs impedimentis quibuscumque. Si tamen adeo exigui^{cap. 12.}
reditus dictæ parochiales fuerint; vt totius huius exami-
nationis operam non ferant: aut nemo sit, qui se examini
querat subijcere; aut ob apertas factiones, seu dissidia,
quæ in aliquibus locis reperiuntur, faciliè grauiores rixæ,
ac tumultus possint excitari: 38 poterit Ordinarius, si pro sua
consuetudine hæc Parochiales solitæ essent commendari ad sex men-
ses, & qui semel institui fuerint etiam ad præsentationem, non pos-
sunt amoueri ad nutum.
2. *Etiam si cura Ecclesiæ.*] Etiam hoc seruatur in Ecclesijs Cathedra-
lious vel Collegiatis, in quibus exercetur cura animarum per Ca-
pellanos amouibiles ad nutum Capitulum, vel per ipsosmet Ca-
nonicos absque examinatione ab immemorabili tempore, quod
non obstante, omnes tenentur ad subijciendum se examini Episco-
porum.
In vacationibus Ecclesiarum parochialium, licet earum colla-
tio pertineat ad Canonicos, edicta tamen, & examina ac electio per-
sonarum, quæ sunt magis idoneæ, propriè ad Episcopos ordinarios
spectat.

DECLARATIONES.

1. *Cum Parochialis Ecclesia vacatio.*] Hoc decretum non habet lo-
cum quando contingit aliquam dignitatem vacare, cui parochialis
est unita accessorie.
Si fuerit Capellania pro coadiutoria in Parochiali sita, in ea con-
seruanda seruatur hoc Decretum. Sicut & tunc, cum ex antiquissima
consuetudine hæc Parochiales solitæ essent commendari ad sex men-
ses, & qui semel institui fuerint etiam ad præsentationem, non pos-
sunt amoueri ad nutum.
2. *Etiam si cura Ecclesiæ.*] Etiam hoc seruatur in Ecclesijs Cathedra-
lious vel Collegiatis, in quibus exercetur cura animarum per Ca-
pellanos amouibiles ad nutum Capitulum, vel per ipsosmet Ca-
nonicos absque examinatione ab immemorabili tempore, quod
non obstante, omnes tenentur ad subijciendum se examini Episco-
porum.
In vacationibus Ecclesiarum parochialium, licet earum colla-
tio pertineat ad Canonicos, edicta tamen, & examina ac electio per-
sonarum, quæ sunt magis idoneæ, propriè ad Episcopos ordinarios
spectat.

Trid.
arat.
1. b. l. l.
ca.

spectat, collatio autem parochialium ab his facienda est, quos antè pertinebat conferre.

Episcopo resignantes proprias parochias *in forma dignam* signent iudicio, & provisione vicinioris Episcopi.

3. *Vni, vel pluribus Curam animarum dare.*] Sed non legitur hoc de Canonicis Cathedralis vel Collegiate Ecclesie, quibus cura animarum incumbit, & per quos ipsa cura animarum exercetur.

4. *Vel resignationem.*] S. D. N. Gregorius XIII. noluit canonicis regularibus Congregationis Lateranensis, etiam de sui Generalis, absque permisso Summi Pontificis assumere curam animarum, etiam ad tempus, multoque minus beneficium conferri ad tempus.

Decretum Concilij Tridentini quod dicit, vacationes curarum Ecclesiarum parochialibus, etiam per resignationem examine percursum praviò ab Ordinatione conferendas ei, quem aptioris tenuerit, locum non habet in resignationibus factis in vacatione in fauorem certæ personæ, cum non possint dici percursum. Itaque Concilium Tridentinum loquens de examine percursum faciendo, non habet locum in vacatione parochialium resignationem factam in manibus Papæ in fauorem personæ, eadem idem Pontifex admiserit, & mandauit examinari & expectari dignum.

Et, qui exhibuit Bullam parochiæ sibi resignatæ Episcopo Romanensium, & reiectus est ab examine, de quo fidem examinatio affert, iustum est eandem appellationem ad suffraganeum Romanensium deferre.

In provisionibus faciendis de beneficijs ex causa permutationis non est necessarium hoc examen per concursum, potestque per clausula: *ut non obstantibus beneficijs, dummodo permutationes vera, & non fraudulenta, nec de simplici ad curatum, nec in vobis magna inæqualitas, vel aliquid simile, aliàs fieri debet examine percursum.* *Infrà. §. In permutationibus.*

Ad literas Episcopi non probantis examen eius presbyteri, si signatio facta est, quia præsumptio est pro presbytero, respiciendo à Reuerendissimo Domino Datario, ut Episcopus testes examinet, & si quid contra eum habet quod indignum ac in idoneum transmittat.

In concessione iurium in fauorem eius qui præterdit habere nec examen, nec expressio beneficiorum, aut valoris est necessaria, si vera lis fuerit.

5. *Ecclesia reservata.*] In beneficijs curatis reservatis Sedi Apostolicæ, & quibusvis alijs, ex antiqua consuetudine Ordinarij imponunt edicta concursus, & à Sede Apostolica provisio fit, & probatur ab examinatore in Synodo Diocesana deputato.

videndus habet fidem approbationis suae ab Ordinario. De hoc est Bulla Pij V.

6 *Abbatum.*] Abbatis provisione curata beneficia cum vacaverint, Ordinarij dicta concursus proponere debent.

Quoties aliqua Ecclesia parochialis vacaverit, ad quam Abbas aliquis habet ius nominandi, quemcumque Abbas nominaverit, eam ad examen Ordinarius admittere debet: si autem Ecclesie vacaverit ad mortem rectorum, in quibus Abbas habet ius conferendi, eos, qui earum curationem suscipere volunt, Ordinarius probare debet, illo examinis genere, quod vocatur per concursum: neque Abbas eam ob causam ullam examinis edictum proponere potest, neque illius officij partem ullam attingere: sed id totum pertinet ad Ordinarium, qui & ipse proponere debet edicta, & examinatores ex Concilio prefato deputatos adhibere, à quibus omnes istiusmodi concurrentes examinentur: quo examine confecto, ex his, quos vitę integritas & doctrina commendabit, Ordinarius debet eligere magis idoneos, & postea Abbati relinquere, ut ex illis, cui maluerit, curam conferat.

Lucet aliqui Patriarchę habeant collationem Parochialium existentium in aliqua Diocesi, Ordinarius tamen illius Diocesis, edicta concursus proponere debet, & collatio postea legitima & approbata debet fieri à Patriarcha. Habens itaque ius conferendi aliquas Parochiales, quę sunt in Diocesi Episcopi suę provincię non potest eas conferre, nisi his, qui approbati & examinati fuerint ab examinatoibus deputatis per Episcopum eius Diocesis in qua sitę sunt istę Parochiales, & interim, dum dictę Parochiales vacant, Episcopus illius Diocesis in qua sunt, ius habet constituendi in eis Vicarium cum congrua (arbitrio suo) fructuum portionis assignatione, qui dictę parochię inseruiat, donec de Rectore fuerit provisum: nec potest Patriarcha in aliena Diocesi (licet ea sit Episcopi suę provincię) Capellanos ad animarum curationem constituere, nisi ad eiusdem Episcopi consensum, & examine eius pręeunt, quod per eum, aut eius exequutorem faciendum est, & quamdiu prædictus Episcopus provincialis dicti Patriarchę, Synodum Diocesanam habebit, Patriarcha nihil potest aliter committere. Quamobrem Ecclesiarum Rectores, quorum electio ad ipsum Patriarcham spectat, aliq̄ue præterea qui curam animarum in eis gerunt, vel Synodo non intersint, vel decretis Episcopis obtemperent. Nec potest idem Patriarcha alienos Episcopos in Diocesi Episcopi sui provincialis inducere ad Ecclesias benedicendas vel consecrandas, vel ut sacrum extremę unctionis oleum conficiant, vel chrisma adhibeant, aut aliqua Pontificalia munia obeant atque exerceant, nisi de Episcopi, cuius ipsa Diocesis est, consensu.

7 *Capitulorum.*] Etiam si ad illos collatio, institutio, seu presentatio pertineat.

Trid.
arai.
1. b. d. m.
ca

Quando collatio Parochialis ab immemoriabili tempore pertinet ad Capitulum Cathedralis vel Collegiatæ Ecclesiæ, vel ad alium inferiorem; occurrente illius vacatione pertinet edictorum promissio ad solum Episcopum si in eius diocesi Parochialis sua est. In modo vero vacante parochiali, si eius collatio spectat ad Archiepiscopum, ius examinandi eligendique virum idoneum ac edictorum proponendorum ad Ordinarium spectat; non ad ipsum Archiepiscopum.

Archidiaconus, cuius territorium est in vna diocesi, parochiales Ecclesias conferre potest tantum illis, quos Episcopus eisdem diocesi, (in qua territorium est) elegerit, magisque idoneos fuerint ex his, qui ab examinatore in Diocelana Synodo de idonei renunciati sunt.

Quoties autem vacauerit aliqua Ecclesia Parochialis, cuius collatio spectat ad Præpositum alicuius Collegiatæ, debet locum sitis curare, vt fiat edictum publicum, in quo sit adscripta dies, & huius tenoris, videlicet: quod *prostatum* semper *conferenda Ordinarium Episcopum præuenire, ipsamque conferentiam quem Episcopum idoneum elegerit ex iis quos examinatore fuerint, atque idcirco se ei denunciare, vt edicta proponantur. & tunc examen fiat suo tempore.* Infra hoc cap. §. Porro Episcopus.

8. *Debeat Episcopus statim.*] Hoc examen agere, edicta promittere & alias provisiones facere, prout in hoc Decreto, spectat tantum Episcopum, & non ad alium inferiorem, vel Capitulum, & stante etiam quod ipse inferior ex immemoriabili consuetudine haberet huiusmodi ius cumulatiue in loco suæ iurisdictionis, licet do in ipsius Episcopi diocesi Parochialis posita sit) etiam Vicarium constituere, & omnia alia facere, nisi inferior Ordinatio habuerit congregandi Synodum.

9. *Idoneum in ea Vicarium.*] Hic Vicarius debet habere cultum & administrationem omnium bonorum Ecclesiæ, etiam si huiusmodi institutio non ad Episcopum, sed ad inferiorem spectat, & obstantibus his, quæ traduntur per Doct. in c. cum vobis, de Off. dioc.

Mercenarij quidam, ex antiquissima consuetudine ab Ordinariis commendari solent ad sex menses sacerdotibus per vicium presentatis: quibus elapsis nunquam vel raro sacerdotes ipse presentem, vel nouam provisionem requirunt, sed vigore dictæ consuetudinis, ad Rectoris vel hominum libitum, in iplo mense persistunt. At si vicini illi probarent legitime ius patronatus habere, prout Concilium requirit, Sess. 25. c. 9. permittendum esset presentari institutos, prævio tamen examine, ex hoc cap. ad mandatum expresse illis facultatem semel institutos amouendi ad vicium nurum.

Congregatio censuit, pro collatione & institutione huiusmodi

fiatur curarum, seu deputatione Vicarij, vt Sess. 6. c. 2. & Sess. 7. c. 7. & c. 8. Cancellarium posse in singulas accipere mercedem suo labori conuenientem, quæ tamen proscriptura, sigillo, & cæteris omnibus computatis vnus aureum non excedat, & dummodo ipsi Cancellario salarium nullum pro officio suo exercendo præstitum sit, & ex pecunia, quam accipit, nihil profus emolumentum collatores, aut institutores vilo modo directè vel indirectè, percipiant.

10. *Cum congrua.*] Duorum aureorum (attentis certis circumstantijs) pro singulis mensibus visa fuit congrua portio fructuum portionis in assignatione vt constitueretur. Et hoc ipsum potest, Sede vacante, Capitulum. Quod si in pensionis assignatione grauamen intulerit, poterit vnus Episcopus corrigere.

11. *Potest Episcopus.*] Hoc examen omnino ad Episcopum Ordinarium spectat, in cuius Diocesi Parochialis est. Collatio autem fit ab eo, ad quem de iure spectabat, & si inferior haberet provisionis ius cum Ordinario, debet, habita notitia vacationis Parochialis, eam Notario declarare se velle dictam Parochialem conferre, & ideo rogare Episcopum, vt proponat edicta, & hac ratione tuebitur provisionis suæ ius. *Suprà, hoc cap. §. Archidiaconus. & §. Quoties autem.*

Congregatio Concilij censuit, Vicarios perpetuos in parochialibus Capitulis vnus non esse præiudicium concursu instituendos. Censuit quoque, Episcopum posse occurrente vacatione beneficij curati admittere ad concursum aliquem habentem beneficium curatum: sed si obtinuerit illud per concursum, & sic vacauerit primum beneficium per adeptam possessionem pacificam alterius curati, poterit Episcopus iterum ponere edicta noui concursus, pro beneficio illo vacante.

12. *Et qui ius patronatus habet.*] Congregatio iam dudum censuit, hoc cap. non requirere examen per concursum ad Parochialem, quæ sit iuris patronatus laicorum validè, idèd admittendum ad eam illam, qui intra tempus Iuris patronatus laicis præfixum, fuerit ab ipsis præsentatus, si à deputatis examinadoribus idoneus repertus fuerit.

13. *Coram deputandis examinadoribus nominet.*] cum nominatio patrono Ecclesie facta fuerit, potest Episcopus etiam alios idoneos ad concursum admittere.

14. *Per edictum etiam publicum vocentur, qui volunt examinari.*] Congregatio censuit, si vnus tantum ad concursum comparuerit intra mensium, posse solum examinari & approbari.

Item, vnico comparente non debet prorogari terminus, & proponi aliud edictum, sed ille qui comparuerit, examini subiiciendus est, & si idoneus repertus fuerit, eidem beneficium est conferendum, nisi qui descripti sunt, excusent se legitimo impedimento

Trid.
arai.

1. dicitur
ca

detineri, quo minus valeant ad concursum accedere: tunc enim poterit Episcopus legitime terminum prorogare.

Item, si Episcopus semel edictum proposuit per concursum, multis examinatis nullus repertus sit idoneus, licet Concilium videatur necessarium requirere edictum per concursum, si non tunc iudicatum, aliud edictum proponi; & si nemo competens idoneus, tunc alicui, prævio examine, sine concursu beneficii conferetur.

A reprobatione examinatorum datur appellatio ad effectum voluntarium, sed non ad suspensivum: & qui transacto tempore paruit, minimè est audiendus aut admittendus ad concursum.

Hoc Decretum de concursu, non habet locum in beneficiis Regularibus conferri consueverunt.

Examen concursus in parochialibus est necessarium, etiam in illis locis, ubi sunt factiones & partialitates, ob quas timeretur iustitia in concursibus peragendis.

Doctor siue Licentiatus in Theologia, siue in iure Canonico in publica Vniuersitate graduatus, non exculatur ab examine, quod potest provideri de aliqua Ecclesia Parochiali.

Omnis cura, & diligentia adhibenda est, ne Episcopi in locis Venetæ, in parochialium vacationibus, non adhibeantur per concursum, sed curandum est, ut Decretum Concilii Tridentini & motus proprii S. D. N. in huiusmodi omnino serventur.

Examen concursus non est necessarium in dignitate, quæ parochialem perpetuè, sed accessoriè vnitam habet. *Infra, l. 1. S. D. N.*

In parochialibus vacantibus per resignationem quam vocant fauorem, concursus fieri non debet, cum propriè non dicantur vacantes; provisiones tamen istarum Ordinarijs committantur, quæ tamen, non autem per concursum, provisionis, siue resignationis, & si non repertis parochiales huiusmodi conferant.

In provisionibus à Sede Apostolica specialiter factis, non formam, non est necessaria, nec de iure debet fieri examinatio, quæ per concursum. Ad eod. ut familiaris Papæ, qui de eiusdem communi one examinatus & approbatus fuit Romæ, ab Ordinario debet haberi, tanquam si fuisset approbatus & examinatus ab ipso Ordinario.

Archiepiscopo Casar-Augustano, qui noluit ad examen recipere, habentem titulum parochialis à Papa per obicum in curia, ab ipso Archiepiscopo approbatum in eadem Ecclesia scripsi potest, vel ipse cum examinatoribus examinet in forma dignum, vel mittat Ordinario viciniore.

Resignans parochiale cuidam, qui per multos annos in curia po-

Concil.
cū decl.
motus proprii

mansit, petiit ut examinaretur in curia, coram deputatis examinato-
ribus, & hoc istis partibus concessum fuit.

Habens Parochiam, si per triennium seruiuit ab ordinatio appro-
bata, modo non fuerint examinatores in Synodo constituti, remit-
tatur examinandus ad ordinatum viciniorem, & simul ad eiusdem
examinatores.

S. D. N. ex sententia Congregationis Concilij declarauit examen,
quod ex decreto hoc faciendum est per concursum in collatione Pa-
rochialium, non oportere fieri in prouisione dignitatis nuncupatae,
licet ei sit vnita Parochialis Ecclesia, dummodo hæc vnita auctori-
tate Sedis Apostolicæ, ac perpetua & accessoria sit. *Supr. hoc cap. §.
Examen.*

Perentibus Iesuitis, an Parochia Toletana in monasterium ere-
cta, & vnita eorum Collegio regi possit à deputato ab ipsis, modò
sit approbatus ab ordinatio, censuerunt Illustrissimi Cardinales
pollere.

15. *Examinentur ab Episcopis.* Licet Episcopis capellanos seu coad-
iutores ad exercendam curam animarum deputatos à Capitulo, seu
à quocunque id auctoritatis habeant, examinare, nec permittitur il-
lis absque eius approbatione curam exercere, vel Sacramenta admi-
nistrare.

Hoc Decreto comprehenduntur Parochiales seculares, quarum
collatio spectat ad Abbates & alios collatores inferiores.

16. *Ab eius Vicario generali.* Vicarius Sede Episcopali vacante, in
locum examinatorum absentium, vel defunctorum, alios auctori-
tate propria sufficere potest, sed curare debet, vt elapso anno alij in
locum demortuorum sufficiantur seu eligantur in Synodo, alioquin
pro legitimis non habebuntur, qui supererunt.

In permutationibus Ecclesiarum Parochialium, non requiritur
examen: si tamen adsit aliqua inæqualitas numeri Parochianorum,
vel permuantes non fuissent examinati eo tempore quo Parochia-
les adepti sunt, tunc eos examinandos esse declaratum fuit, sed abs-
que concursu. Itemq; si fiat permutatio cum beneficio simplici, erit
necessarium examen, sed non per concursum. *Supra hoc cap. §. 17.
prouisionibus.*

17. *Non paucioribus, quam tribus.* Tres examinatores adhiberi om-
nino debent in Parochialibus etiam modici valoris. *Infra hoc c. §.
Tres ex illis.*

Satisfit huic decreto, si tertius examinatus examinauerit, & sit pre-
sens in approbatione, licet vorum suum non applicauerit.

In examine per concursum, examinatores ex prædictis deputatis
in Synodo adsint, & idem numerus à Concilio præscriptus in omni-
bus examinationibus, tam ad minores, quam ad maiores Parochiales ser-
uandus est.

18. *Quorum votis.* Licet Concilium non expresse sit, an vota exami-
natorum

natorum palam, aut secretè fieri debeant: magis tam en examinatores palam inter se sua vota conferant, deinde Notarius beant, vt in actis suis simpliciter scribat, Titium approbatum, ut Romæ fit, secus verò reprobatum.

19 *Accedere possit Episcopus.*] In hoc casu Episcopus tantum, vel eius Vicarius habet votum decisiuum.

Episcopus non potest admittere in Parochialibus in suis manibus resignatis consanguineos, familiares, tam suos quàm resignantes ex Bulla Pij V. anni eius 3. Kal. April.

20 *In Diocesana Synodo.*] Eligendi sunt in illa Synodo examinatores, qui examinent promoueri volentes ad Parochiales: eligendi & iudices Ecclesiastici, quibus Ecclesiæ causæ ex Concil. Trident. Decreto committendæ sunt.

21 *Qui Synodo satisfaciant.*] Horum officium non expirat per mortem Episcopi.

22 *Aduenienteq; vacatione Epi.*] Datus testatur Papam potestatem de beneficijs vacantibus in mensibus etiam non reseruatis Synodali vacante, licet de his nulla habeatur reseruatio, vel in concilio iuris, vel in extrauagantibus, vel in regulis.

23 *Tres ex illis eligat Episcopus.*] Hoc seruandum est tam in Ecclesijs tenuioris redditus, quam in Parochialibus modici valoris.

Concil. Trident. non statuit præcisè, vt examinatores sint tres, sed quod non possint esse pauciores tribus. Itaq; si tres sunt examinatores, vota non possunt esse paria, sed singularia, quæ singuli singula approbant.

24 *Nec ante, nec post accipiant.*] Quacunq; etiam immemorata consuetudine non obstante.

25 *Idonei iudicati fuerint.*] An obtinentem beneficium curatum porteat esse Diaconum, vel saltem Subdiaconum, cum intra annum debeat promoueri ad Sacerdotium? Congregatio censuit non oportere.

26 *Etate.*] Episcopo Cremonensi postulanti an ijs, qui à se scriptum Testimonium auferre volunt, quod sint idoneæ ætate ad administrandum Parochiales, dare debeat in genere, an in specie, illi Parochiales testificandum est examinandos esse in genere.

27 *Moribus, doctrina.*] Præferendus minus doctus (modo idoneus) & quando eius mores sunt noti & approbati) doctiori, cuius mores ignorantur.

28 *Ex hisq; Episcopus eum eligat.*] Non prohibetur, quod si unus tantum comparuerit in concursu, atq; repertus fuerit idoneus, et idoneus Ecclesiæ conferri. *Supr. hoc c. §. Item vnico.*

29 *Magis idoneum.*] Etiam casu quo collatio pertineat ad Abbatem, alios inferiores collatores.

30 *Illi, & non alteri collatio Ecclesiæ ab eo fiat ad quem spectat.*] Constitutiones Sanctæ memoriæ Pij V. super collatione Parochialium

Concil.
cū decl.
in actis

Ecclesiarum 15. Kal. April. 1566. S. D. N. Gregor. XIII. audita relatione Congregat. Concilij respondit, non habere locum, nisi in ijs Dioccesibus in quibus fuit coacta Synodus Dioccesana, & in ea iuxta formam huius cap. fuerunt deputati examinatores.

11. *Si vero iuris patronatus.* Idem dicendum est & obseruandum in collatione & institutione iuris patronatus mixti, scilicet partim Laici, partim Ecclesiastici.

Non habet locum hoc Decretum contra institutionem & fundationem, nam seruanda est lex in institutione & fundatione posita: tamen presentatus est examinandus, & approbandus ab Ordinario, citra concursum, siue id repugnaret institutioni, siue fundationi.

Episcopus instituere debet in beneficio presentatum ab Ecclesia Patrono, si digniorem elegerit ex approbatis ab examinatoribus.

12. *Quem patronus digniorem inter approbatus.* Ad eundem Patronum Ecclesie spectabit (quando duo aequè idonei ab examinatoribus fuerint iudicati) eligere utrum voluerit ex approbatis.

Si beneficium curatum iuris patronatus Ecclesiastici in mensibus Apostolicæ Sedi reseruatis vacauerit, Episcopus ipse Ordinarius nulla habitatione Patronorum, debet edicta concursus proponere, & idoneum eligere, ac Romam mittere instituendum eum sine Ordinario; sicut fit in alijs curatis, quæ non sunt de iure patronatus.

13. *Ab alio, quam Episcopo hoc seruetur.* Etiam si institutio esset facienda à Papa, quia tunc solus Episcopus eligit. Ita Congregatio cessat, & Sanctissimus voluit, quia Episcopus melius cognoscit personas.

Si institutio istarum Parochialium de iure patronatus Ecclesie ad inferiores pertineat, licet ad exemptos, etiam Abbates, nihilominus Episcopus Ordinarius debet edicta concursus proponere, & tunc inferior instituat magis idoneum approbatum ab Episcopo: quod si leuissimum fuerit, collatio est nulla.

14. *Quod si ius patronatus Laicorum.* Speciale est in iure patronatus Laicorum, ut non requiratur concursus in collatione Ecclesie Parochialis: sed si ea sit iuris patronatus partim Ecclesiastici, partim Laici, seruanda est forma examinis per concursum hic posita, sicut Concilium præscribit in conferenda Parochiali, quæ sit iuris patronatus merè Ecclesiastici. Idem dicendum est, quando ius patronatus ex duobus partibus pertinet ad Laicum, & pro vna tantum ad Ecclesiasticum.

Eueniente vacatione Parochialium de iure patronatus Laicorum, quando plures sunt presentati, requiritur examen per concursum inter ipsos presentatos tantum, ut ex his qui peracto examine idonei ab examinatoribus renuntiati sunt, Episcopus eum eligat quem ceteris

Trid.
pat.
1. d. d. d.
48

caeteris magis idoneum iudicauerit, atq; illum & non alterum collat, iuxta hoc Decretum.

Poterit & debet Episcopus cogere promissos post Concilium beneficio Iurispatronatus ad ostendendum titulum promissionis, eos, quos inuenierit habere Parochiales huiusmodi sine approbatione, Ordinarius admittere ad nouum examen, & eis idoneos recipere dabit confirmationem.

Rektor semel deputatus non poterit ad nutum amoueri a parochia, etiamsi allegarent se esse in possessione ita faciendi, & impetratus esset alicuius Communitatis, sed perpetuo illius Ecclesie manebit. Hoc idem fuit declaratum in praesentatione Communitatis Campi Testi, quae allegabat antiquam consuetudinem amouendi Rectorem ad libitum.

35 *Non cuiquam alteri, quam uni ex praedictis examinatis.* Nullus & quasi possessio immemorabili tempore praescripta a Capitulo exercendi curam in ciuitate, per deputandos ad id Capellanos, non res ad nutum amouibiles, non possunt efficere quominus electos post Concilium, liceat Episcopo huiusmodi examinare, ut probare.

36 *Aut appellatio.* Datur nunc appellatio ex Bulla Pij V. quae in *In conferendis*, casu videlicet eo quo Episcopus minus habilem parochiam magis idoneis post examen per concursum debitum elegerit. Etenim ij qui reiecti fuerint, a mala electione huiusmodi ad Metropolitanum, vel, si ipse eligens fuerit Metropolitanum, ad viciniorum Ordinarium &c.

37 *Subreptitia esse censeantur.* Examen omisum in Parochialibus per concursum vitiat collationes, & prouisiones Parochialium Ecclesiarum, factas post publicationem Concilii Tridentini, & parochiae Parochiales ita collatae vacant, eorumq; collatio ad Sedem Apostolicam spectat.

38 *Poterit Ordinarius, si pro sua conscientia epe.* Ex hoc verbo, *Ordinarius*, intelligitur hoc Decretum locum habere etiam in aequalibus inferioribus Praelatis: siquidem inferior Episcopo, sed qui alicuiusmodi habet iurisdictionem Episcopalem, nec alicui subditus, sed immediate Sedi Apostolicae subiectus, nullius Diocesis praepositum territorium habens, si habet ius congregandi Synodum, & legitimum instituire, examinare, ac Oeconomos Vicarios deputare, & que omnia illa, quae per hoc Decretum Episcopo praecipuntur, potestare.

Episcopus vacante Parochiali, proposuit edicta ex hoc cap. & infra decem dies, quatuor comparuerunt, qui adscripti fuerunt in forma Concilij, sed in die pro concursu & examine deputati duo tantum ex ipsis quatuor comparuerunt, qui examini se subiecerunt, & idonei reperi sunt: dubitarum itaq; fuit, an examen pro-

Etiam subsisteret, ex quo duo alij adscripti non fuerunt examinati, cum Concil. præcipiat, quod omnes adscripti, examinentur? Congregatio censuit examen istud validè subsistere, quia verba Concilij intelliguntur, quatenus veniant ad examen, alias in potestate vnius esset nolle venire, impedireque ne ulterius procederetur, quod dici non debet.

Qui, cum non sit examinatus, obtinet Parochialem (in qua virtute huius Concilij nullum ius habet) si examini se subijcere vult, audiendus est, & idoneus repertus, admittendus seu confirmandus.

Ex bulla Pij V. Quæ incipit, In conferendis, desumuntur sequentia.

Collationes, promotiones & quasvis deputationes Parochialium Ecclesiarum ab Episcopis, Archiepiscopis, & à quibusvis alijs collatoribus tam Ordinarijs, quam delegatis, & S. R. E. Cardinalibus, & Sedis Apostol. delegatis, vel Nuntijs præter & contra formam à Concil. Tridentin. traditam, præsertim in examine per concursum faciendo præscriptam, factas, aut in futurum faciendas, nullas, irritas & nullius valoris, vel momenti fore & esse, nullumque ius aut titulum etiam coloratum possidendi præbere volumus. Et Parochiales Ecclesias huiusmodi, vt prius ante collationes istas vacabant, etiam nunc vacare, easq; omnes pro tempore sic vacantes nostræ & Sedis Apostolicæ, & non aliorum, quibus ius conferendi (præterquam si sit Episcopus vel Archiepiscopus, cui curam dicti examinis iuxta Decret. Concil. Trident. habere non debent) competiti dispositioni referuimus.

Si Episcopus minus habilem, post habitis magis idoneis post examen per concursum habitum elegerit, possunt ij, qui fuerunt reiecti, à mala electione huiusmodi, ad Metropolitanum, vel si ipse eligens fuerit Metropolitanus, aut exemptus, ad viciniorem Ordinarium, vti Sedis Apostolicæ delegatum, aut alias ad dictam Sedem Apostolicam appellare, & præelectum ad nouum examen coram ipso appellationis iudice, & eius examinatoribus prouocare. Constito vero de prioris eligentis irrationabili iudicio, eoque reuocato; Parochialis magis idoneo per eundem iudicem appellationis auctoritate Apostolica (quatenus collatio ad Episcopum, à quo fuit appellatum, spectaret) conferatur, alias eidem magis idoneo per iudicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio; prouiso, vel institutio spectabit. Hæc tamen appellatio interposita interim non impediatur aut suspendatur, quo minus electio per Ordinarium primo loco facta debitæ executioni demandetur, & prouisus ab eadem Ecclesia, causa appellationis huiusmodi pendente, non amoueat. Et si quis a sententia per iudicem appellationis lata duxerit appellandum esse, tunc ad Sedem Apostolicam appellabit, si quid secus

Trid.
cap.
18.
de
re

secus in præmissis omnibus, & singulis, actum aut intentionem irritum est inane. *Hæc bulla publicata dicitur Kal. Aprilis.*

REMISSIONES.

Vide Flam. de Resignat. l. 1. qu. 7. nu. 7. & lib. 8. qu. 9. num. 7. & seqq. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gl. 6. nu. 12. cum sequentibus Nicol. Garfi. de Benef. p. 9. c. 2. à n. 103. Fr. Pet. de Ledelmann part. 2. tract. 7. cap. 1. conclus. 7. à principio, & præcipue diffinitio seqq.

Decisiones Illustriss. Cardinalium sacre Congregationis ductæ à doctoribus infrascriptis.

Prima est. Doctor siue Licentiatus in Theologia, secus ab examine, quando petit provideri de aliqua Ecclesia Parochiali, referunt Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 4. nu. 90. Nicol. Garfi. de Benef. p. 9. cap. 2. num. 103. & resoluunt Lambertin. de Jurisprudentia li. 2. qu. 11. art. 3. num. 5. Fusc. de Visitat. lib. 2. cap. 5. num. 12. de privileg. scholar. priuil. 86. num. 4. Flamin. de Resignat. lib. 1. qu. 3. & seqq. Zerol. in praxi Episc. p. 2. verbo Doctor §. 2. Marton. Genuesi. in praxi Archiepisc. Curia Neapol. ca. 65. num. 1. & nem, P. Lessi. de iustit. lib. 2. c. 34. n. 82. Prosper. de Augustino in ad Quarant. in summa Bullarum, verbo Parochialium beneficiorum collat. q. 1. plures ex antiquioribus refert Cened. ad Decret. Collat. 15. num. 5.

Secunda. Hoc decretum non habet locum in resignationibus factis in manibus Papæ in fauorem, referunt Flamin. de Resignat. quæst. 7. n. 7. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gl. 6. n. 121. cum seqq. & resoluunt, quod resignatarius proutus à Papa, vel mandatum de providendo in forma dignum obtinens, duntaxat examinari debet, & que concursu, & approbari, si idoneus repertus fuerit ad examina marum, siue resignatarius sit præsens in Curia, siue absens in Parochia, §. 2. dub. 5. & 6. Marc. Anton. Genuesi. d. c. 65. n. 1. & 2. & de Augustino vbi supr. qu. 3. P. Lessi. d. lib. 2. c. 34. n. 84.

Tertia. In permutationibus, quæ fiunt de beneficio simpliciter curato, licet non sit necessarius concursus, examen tamen necessarium est. In permutationibus tamen Ecclesiarum Parochialium requiritur examen: si verò adsit magna inæqualitas in numerum Parochianorum, vel permutantes non fuissent examinati eo tempore, quo Parochiales adepti sunt, tunc eos examinandos esse, sed ab aliquo concursu refert Garfi. d. p. 9. c. 2. n. 165. & vide Flamin. d. qu. 9. n. 12.

Zechi. de Republ. Ecclesiast. c. 28. de Parochio n. 6. Genuens. d. cap. 65. n. 2. Prosper. de August. vbi supr. qu. 3.

* Quarta. Examen concursus non est necessarium in dignitate, quæ Parochialem perpetuè & accessorie vnitam habet, refert Garfi. d. p. 9. c. 2. num. 193. Anastas. Germon. de indultis Card. §. quibusuis n. 7. Stephan. Gratian. disceptar. forens. ca. 273. n. 48.

¶ Quinta. Examen concursus non debet fieri in prouisione dignitatis Abbatiæ, tamen si vnita sit ei Parochialis Ecclesia, dummodo hæc vnio auctoritate Sedis Apost. ac perpetuè, & accessorie facta sit, refert Garfi. d. ca. 2. nu. 193. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gl. 5. §. 7. n. 13. & gloss. 6. num. 162. Prosper. de August. d. quæst. 3. P. Lessi. d. cap. 34. num. 82.

* Sexta. In dignitatibus habentibus curam animarum in Ecclesijs Collegiatis, non est necessarium examen per concursum, quale requiritur in Parochialibus Ecclesijs, refert Garfi. d. c. n. 195.

¶ Septima. Hoc decretum de concursu non habet locum in beneficijs Regularibus, quæ Regularibus conferri consueverunt, refert Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 6. nu. 162. Garfi. d. c. 2. num. 197. & 198.

¶ Octaua. In Prioratibus Regularibus habentibus curam animarum solutis commendari secularibus, non requiritur concursus, refert Garfi. d. c. 2. n. 199.

* Nona. In Vicarijs perpetuis Parochiarum vnitarum non debet fieri concursus, sed solum ad nominationem, seu præsentationem illorum, quorum dignitati, vel Ecclesiæ Parochialis est vnita, & annexa deputandi, & instituendi sunt, refert Garfi. d. capit. 2. numer. 189.

¶ Decima. Hoc decretum habet locum etiam quod Parochiales legitime sint, quando in illis summus Pontifex voluerit colligantem subrogare, vel ius demortui in alium transferrè, nisi constet sanctitatem suam voluisse dicto Decreto Concilij derogare, refert Nicol. Garfi. d. c. 2. n. 170. vide tamen Gonzal. ad reg. 8. Cancellar. gl. 6. num. 142.

* Vndecima. In Parochialibus, quas quis acquirit per regressum, non est necessarium examen, quod intelligendum, si eam possederit, secus si eam nunquam possederit, refert Nicol. Garfi. d. cap. 2. numer. 168.

¶ Vel per resignationem etiam in Curia.] Intelligi de resignatione simpliciter, non verò de illa, quæ fit in fauorem, resoluit Gonzal. d. gl. 6. n. 122. & seqq.

¶ Etiam si ipsa Parochialis Ecclesia reseruata, vel affecta fuerit.] Sacra Cardinalium Congregatio ita censuit. In beneficijs curatis reseruatis sedi Apostol. & quibusuis alijs, etiam ex antiqua consuetudine. Ordinarij proponunt edicta concursus, & à sede Apostolica promissa fiat approbatio ab examinatoribus in Synodo Diœcesana deputa-

Trid.
ar.
1. b.
ca.

putatis, si habet fidem approbationis ab Ordinario, referunt de
 Germ. de Indultis Cardin. §. Quibusvis, num. 17. Flam. de Rebus
 lib. 10. qu. 7. num. 12. Gonzal. d. gloss. 6. num. 112. Nicol. Garfi. d.
 num. 154.

o *Porro Episcopus.*] Quod hic etiam intelligatur Abbas, quod
 Ordinariam jurisdictionem, refert decidisse sacram Cardin.
 Congregat. Flores Van. li. 9. q. 24. nu. 21.

π *intra decem dies.*] Quod etiam ultra alios decem dies petere
 rogari, seu non ultra, ex Bulla Pij V. & Concil. Cusent. & Milan.
 lan. Prouinc. refert Zerol. in praxi Episcop. par. 1. verbo Parochia
 dub. 3.

ρ *Sacra Card. Congregat. ita censuit:* Si termino elapso alter
 uentat, ut res integra sit, admittendus est, referunt Gonzal.
 Cancel. gl. 9. §. 1. n. 115. Nicol. Garfi. d. c. 2. n. 206.

σ *Ab Episcopo, sine eo impeditio, ab eius Vicario generali.*] Quod
 hæc verba non tollatur, quin coram Vicario possit fieri exa-
 minatio Episcopo non impedito, sed posita esse ad denotandum
 nite, quod ab ipso Episcopo cessante impedimento fiat exa-
 minatio, soluit Garfi. d. c. 2. n. 117.

τ *Caueantq; ne quidquam prorsus occasione huius examina-
 tionis nec post accipiant.*] Vide Zerol. d. verbo Parochia §. 2. dub. 1. P.
 Relig. li. 4. de Simonia cap. 49. n. 2. Nicol. Garfi. d. p. 9. cap. 2. nu.
 cum sequi. Vide quæ tradunt Menoch. de Præsumpt. li. 3. q. 1. nu.
 Anton. Gabr. li. 1. de Præsumpt. conclus. 13. num. 6. cum sequi.
 Farin. conf. 73. num. 3. & 48. bene Pet. Ledesm. d. c. 7. concl. 1.
 finem.

υ *Sacra Card. Congreg. ita censuit:* Non potest Ordinarius
 tuere aliquod stipendium, etiam minimum, examinatores
 tatis in Synodo pro concursu Parochialium, & si synodus
 na secus statuerit, decretum esse irritum, & nullum, refert
 9. c. 2. n. 374. contrarium tamen in Ecclesijs Hispaniæ
 receptum esse testatur Pet. de Ledesm. d. concl. 7. prop. 1.
 La dificultad, pag. 159.

φ *Peractio deinde examine, &c.*] Sequuntur decisiones Illust.
 Sacre Congreg. adductæ à Nicol. Garfi. in locis infra citatis.

ζ *Prima:* Examinatores peracto examine debent eos etiam
 sententia renouare Episcopo, quos idoneos reperient, refert
 Garfi. de Benef. p. 9. c. 2. n. 104.

η *Secunda.* Non spectat ad examinatores, sed ad Episcopum
 approbatus magis idoneum, refert Garfi. d. c. 2. n. 108.

θ *Tertia.* Examinatores debent solum renouare duos
 verbi gratia, examinatos idoneos, deinde Episcopus ab ipso
 calculo, sed suo iudicio eligere debet digniorem, refert
 nu. 109.

α *Quarta.* An si pluribus examinatis aliqui ultra dimidium

Concil.
 cum decl.
 in praxi

fuerint consequti, & sic approbati, & vnus omnia suffragia prospere reportauit, Episcopus facta per examinatores relatione posita, post posito illo, in quem omnia suffragia confluxerunt, alium ex eis eligeat, qui vltra dimidiam partem vocum habuerunt, cum omnes approbati dicantur? Respondit Congregat. posse, refert Garfi. d. ca. 2. num. 109.

¶ Quinta. Licet Concilium non expresserit, an vota examinatorum palam, aut secretè fieri debeant, magis tamen expedit, vt examinatores palam inter se sua vota conferant, deinde Notario iubeant, vt in actis suis simpliciter scribat Titulum approbatum idoneum, & eum verò reprobatum, refert Garfi. d. c. 2. n. 107.

¶ Quoties, ab his idonei iudicati suorum aetate, moribus, &c.] In dubio spectare ad examinatores renunciare, quis sit magis idoneus, dicit Zerol. in praxi. Episcop. p. 1. verbo Parochia, §. 2. in princip. Et examinatores ab Episcopo, vel Vicario, quibus beneficia prouidentur incumbit, accersitos, tenet significare, & subscribere quis sit dignus, & quis dignior, sub peccato mortali, tenent Barthol. Medico. in sum. lib. 1. cap. 14. §. 32. Fr. Ludou. Lopez in instruct. confectar. tom. 1. cap. 127. per. Ledesmi. in sum. tract. 7. cap. 1. concl. 7. d. ff. c. 13.

¶ Primum præferri graduarum in aliqua scientia dicit Caputaq. de c. 277. part. 1. & Puten. decis. 200. lib. 3. Secundò originarium ciuitatis, Bellarmin. decis. 591. & posse eligi dignum de gremio Ecclesiæ, posthabito dignitate, iuxta l. in Ecclesijs, Cod. de Episcopis & clericis, resolu. Par. Valeri. Reginald. in praxi fori pœnitentiæ, lib. 50. tractatu 3. numer. 200. 3. Præferri magis literatum asserit Farina. cius Rom. decisione 677. 4. Maiori habilitate præditum, vel uti prudentia, integritate, & maturioritate, refert Farin. decis. 638. & præferri minus dignum, quando in eo concurrunt pietatis, misericordie, vel vtilitatis publicæ argumenta, testatur Pat. Valer. Reginald. d. num. 200. 5. Præferri minus doctum, modo idoneum, quando eius mores sunt noti, & approbati, doctiori, cuius vita ignoratur, refert Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 4. num. 112. & Garfi. d. part. 9. cap. 2. num. 111. Et quòd peccatum mortale committatur, quando alter dignus eligitur, prætermisso digniore, tenent Sor. lib. 3. de Iust. q. 6. art. 2. Con. in reg. Peccatum, p. 12. §. 7. num. 4. Petr. Nauar. lib. 2. de Restit. c. 2. n. 120. Valent. 2. 2. disp. 5. qu. 7. puncto 2. §. 2. quæritur. P. Azor. inst. moral. p. 2. l. 6. c. 15. qu. 1. Pat. Valeri. Reginald. d. tra. ff. 3. n. 195. Sayr. decis. 22. de Pœnitent. Alexan. Raudens. decis. 35. Aloy. Ricci. in collect. decis. p. 4. collect. 931. Stephan. Gratian. decis. 97. vbi resolu. non teneri ad restitutionem, nisi quando beneficium debetur digniori, ex aliquo statuto, vel lege.

¶ An provisio Parochialis sit nulla, si examinatores relationem fecerint solum de literatura, examen verò circa mores, aetatem, & reliqua Episcopo relinquatur? Resolu. Congre. censuisse teneri facere

Kk

rela-

relationem circa mores, aetatem, & reliqua, Nicol. Garfi. de hinc p. 5. c. 7. n. 11. vers. Ad tertium, & p. 6. c. 2. nu. 238.

¶ *Is quem patronus digniorem inter approbatores ab examinatore iudicabit, &c.* Vide Nauar. conf. 5. de iurepatron. Marc. Anton. praxi Archiep. Curiae Neapol. c. 65. num. 5. Zerol. in praxi Episcopi verbo Iuspatronatus §. 10. Pat. Azor. instit. moral. p. 2. li. 6. ca. 22. Alexand. Raudenl. Pitana decis. 33. Aloyf. Ricci. in Collect. decis. Collect. 278.

¶ *Sacra Card. Congr. ita censuit: Si Ecclesia Patochialis sine patronatus partim Ecclesiae, partim laici, seruanda est forma canonis per concursum hic posita, quam Concilium praestitit, et abda Patochiali, quae sit iuspatronatus mere Ecclesiasticus, & idem concendum est, quando iuspatronatus pro duabus partibus pertinet laicum, & pro vna tantum ad Ecclesiasticum, referunt Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gl. 6. n. 135. Garfi. d. p. 9. c. 2. n. 278.*

¶ *Ab alio.* Sacra Card. Congreg. censuit verba illa, *Ab alio colligenda esse de inferiori Collatore, referi Garfi. d. c. 2. n. 279.*

¶ *Quod si ius patronatus laicorum fuerit, &c.* Vide Flamin. de lib. signat. lib. 8. qu. 9. num. 111. Zerol. in praxi Episcopi p. 1. vers. Parochia, §. 7. pag. 271. Laeli. Zechi. de Repub. Ecclesiast. cap. 28. num. pag. 325.

¶ *Sacra Card. Congreg. ita censuit: Examen per concursum non debet in vacatione Parochialium, quae sunt iuspatronatus laicorum, sed sufficit, quod deputatus a patronis examinatus a minoribus in dioecesana Synodo deputatis, & idoneus sit, prout statuit hic Concil. Trident. non possunt tamen patroni, quicumque consuetudine contraria non obstante, ad nuntum amoveri, vel institutos, & Rectorem deputatum, referunt Flamin. de lib. 8. qu. 9. num. 111. Zechi. d. cap. 28. de Parocho, num. 6. Marton. Genuef. d. cap. 65. num. 2. P. Lessi. de iustit. lib. 2. cap. 34. num. 81. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gl. 6. nu. 134. Garfi. d. part. 9. c. 2. n. 278.*

¶ *Sacra Card. Congr. etiam ita censuit: Veniente vacatione Parochialium de iurepatronatus laicorum, quando plures sunt presentati, requiritur examen per concursum inter ipsos presentatos, ut ex his, qui facti examine idonei ab examinatore fuerint, Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum iudicauerit, itaque illum, & non alium instituat, iuxta hoc decretum, referunt Gonzal. d. gl. 6. n. 138. Garfi. d. c. 2. n. 276.*

¶ *Vlla deuolutio, aut appellatio, &c.* Vide Azeued. ad l. 1. m. 4. d. 16. li. 3. nouae Recopil. pa. 376. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gl. 6. n. 134. not. contra nullit. n. 186. & 209. & d. gl. 6. nu. 163. cum seqq. vbi quae secundae instantiae.

¶ *Alias, prouisiones omnes, &c.* Vide Zerol. in praxi Episcopi verbo Parochia §. 2. pag. 270. Comprehendere etiam prouisiones praedicit Garfi. d. c. 2. nu. 366.

¶ Sacra Card. Cong. censuit, collationem Parochialis factam sine examine per concursum, esse nullam, & irritam, & præfatas Parochiales eo modo collatas vacare, earumque collationem ad Sedem Apostol. spectare, refert Zerol. d. verbo Parochia §. 2. dub. 2.

CAPVT XIX.

Expectatiuis hæcenus concessis vti, nulli fas esto. Reseruationes mentales, &c. nulli concedantur.

Decernit sancta Synodus, 1 Mandata de providendo, & gratias, quæ Expectatiua dicuntur, nemini amplius, & etiam 2 Collegijs, a Vniuersitatibus, Senatibus, & alijs singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alio quouis colore concedi, nec hæcenus concessis cuiquam vtilicere. b d Sed nec reseruationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas ecclesias, vel monasteria alicui, etiam ex sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, concedantur, & hæcenus concessa, abrogata esse censeantur.

a Vide Sess. 25. c. 9.

b c. 1. de concess. prob. & c. detestanda, co. 11. in di.

Trid.
ar.
1. 1. 1.
c.

DECLARATIONES.

1 Mandata qua expectatiua dicuntur.] Expectatiuæ sunt omnino sublatæ, etiam si illæ factæ sint de consensu Ordinariorum.

Decretum hoc Expectatiuarum abrogatarum intelligi debet, vñ sonat ad literam, & non debet extendi etiam ex identitate rationis.

Sua Sanctitas, ex sententia Congregationis censuit, primarias preces Cæsareæ Maiestatis non comprehendi hoc Decreto anno Domini 1575. die Ianuar. 25. sic dictum est in vna Cameracensi.

Ex hoc Decreto Expectatiuarum abrogatarum colligitur, non possentigi ab Episcopo Canonicum supranumerarium ad futuram præbendam.

2 Collegijs.] Neque ipsa Capitula Ecclesiarum possunt Canonicos supranumerarios creare super futura præbenda.

REMISSIONES.

¶ Vide Rebuff. in praxi benefic. titul. de Rescriptis ad beneficia vacantia, optinè Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 1. procem. numer. 17.
Kk 2 cum

cum multis sequentibus, Corras. in Paraphrasi benefic. p. 4. c. 9. & Reginald. in praxi fori p. c. n. r. lib. 30. tract. 3. §. 2. num. 266.

§. *Etiā Collegijs, Vniuersitatibus, &c.* Quod si non expressim non comprehenderentur, resoluit Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 2. num. 22.

γ. Sacra Card. Congr. ita censuit: Expectatiua sunt omnino inuoluntaria, et si illa facta sit de consensu Ordinarij, refert Gonzal. in pro. m. num. 63. vbi num. 64. resoluit ex hoc Decreto expectatiua abrogatarum colligi non posse erigi Canonicatum in praesentium ad futuram praebendam.

δ. *Sed nec reservationes mentales, &c.* Quod mentalis reservatio erat, quando Papa reservabat beneficium, vel in specie, vel in parte; per Bullam, vel per Breue, vt personae gratia provideret, quam non exprimebat, sed in mente retinebat, & sic in nullius personae fauorem facta fuerat reservatio, tunc enim dicebatur mentalis quasi in mente retenta quoad prouisionem personae, resoluit Gonzal. dict. §. 1. pro. m. numer. 67.

CAPVT XX.

Causa omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinet in prima instantia coram Ordinarijs locorum cognoscantur, & infra biennium terminentur, ex quo licebit ad alium iudicium appellare, imò & antè in aliquo casu. Causas matrimoniales & criminales solus Episcopus cognoscat, etiam casu quo contra personam de huiusmodi causa cognitione, &c. Legati de latere non procedant contra clericos alia (ve personas ecclesiasticas, nisi Episcopo praesente) requisito & negligente. Agitur de expensis Actorum, & mercede Notarij copiam Actorum dantis appellanti, &c.

¶ *Causa omnes, ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sunt, in prima instantia & coram Ordinarijs locorum duntaxat cognoscantur: atque omnino, saltem 3. infra biennium die y mota litis, a terminentur: d alioquin post id spatium liberum sit partibus, vel alteri illarum iudices superiores aliàs tamen comperentes, adire, qui causam in eo iudicio quo fuerit, assumant, & quamprimum terminari curent, nec antea alijs committantur, nec auocentur: & neque*

^a Infr. Sess. vit. de Reformat. cap. 10. in fin.

pellationes ab eisdem interpositæ, 4 per superiores quoscumque recipiantur; eorumve commissio, aut inhibitiō fiat, nisi à definitiua, vel 5 & 6 à definitiua vim habente, 9 & c. & cuius grauaamen per appellationem 6 à definitiua reparari nequeat. Et ab his excipiuntur cause, quæ a iuxta Canonicas sanctiones apud Sedem Apostolicam sunt tractandæ; vel quas ex virginti, rationabilique causa iudicauerit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum Signaturæ Sanctitatis suæ, manu propria subscribendum, committere, aut auocare. 7 & Ad hæc, 8 cause matrimoniales, 9 & criminales, 10 non Decani, 11 Archidiaconi, 12 aut aliorum inferiorum iudicio, etiam visitando, sed Episcopi tantum examini, & iurisdictioni relinquuntur; etiam si in præsentia inter Episcopum, & Decanum, 13 seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum istarum cognitione lis aliqua in quacunque instantia pendeat: coram quo, si pars verè paupertatem probauerit, non cogatur extra ptouinciam nec in secunda, nec in tertia instantia in eadem causa matrimoniali litigare; nisi pars altera & 9 alimeta, & expensas litis velit subministrare. Legati quoque, etiam de latere, Nuncij, Gubernatores Ecclesiastici, aut alij quauicunque facultatum vigore, non solum Episcopos in prædictis causis impedire, aut aliquo modo eorum iurisdictionem ijs præripere, aut turbare non præsumant; sed nec etiam contra Clericos, aliasve personas ecclesiasticas, nisi Episcopo prius requisito, & eoque neglegente, procedant: aliàs eorum processus ordinatione uel nullius momenti sint, atque ad damni satisfactionem, partibus illati, teneantur. 7 Præterea, si quis in casibus à iure permisis appellauerit, aut de aliquo grauamine conqueustus fuerit; seu aliàs ob lapsum biennij, de quo supra, ad alium iudicem recurrerit; teneatur acta omnia, coram Episcopo gesta, ad iudicem appellationis 14 expensis suis transferre; eodem Episcopo prius admonito, ut, si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit iudici appellationis significare. Quòd si appellatus compareat; cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata sunt, expensas,

Kk 3

pensas,

a c. nec licuit, 17. diff. c. maiores, de bapt. Vigil. Papa in epist. ad Eutherum infr. & Pelagius 2. in 1. epist. circa si. cum sim.

Trid.
ar.
1. b. d. l. u.
ca.

penfas, proportionē ſua, ſi illis vti voluerit, ſubire; niſi aliter ex loci conſuetudine ſeruetur, vt ſcilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Potrò ipſam aliorum copiam teneatur notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra mēſes exhibere. Qui notarius ſi in differenda exhibitione ſimilem fecerit; ab officij adminiſtratione arbitrio Ordinis ſuſpendatur, & ad dupli pœnam, quanti ea ſis fuerit, detur appellanti, & pauperes loci diſtribuendam, compellatur. Iuxta verò, ſi & ipſe impedimenti huiusmodi ſcius, particeps ſue fuerit, aliterve obſtiterit, ne appellanti integrè acta intra tempus traderentur, ad eandem dupli pœnam, prout ſuprà, teneatur: non obſtantibus, quod omnia ſupra ſcripta, ſ; priuilegijs, indulgijs, concordijs, & ſiſtos tantum teneant auctores, & alijs quibuscuq; conſuetudinibus.

DECLARATIONES.

1 *Cauſſa omnes.*] Cauſſa omnes ad forum Eccleſiaſticum pertinetes, & beneficiales in prima inſtantia, nunquam per ſignatam ſtitia alijs committuntur. Et ſi matrimoniales cauſſe fuerint, ſ; ſcopis vicinioribus: ſed ſi vel de affectis, aut reſeruatjs beneficijs agatur, tunc in Curia committuntur.

Proviſi per Sedem Apoſtolicam de beneficijs reſeruatjs, per litteras Breuium in fauorem literarum, ſeu nomine Camere Apoſtolicæ ad accipiendam poſſeſſionem, coram Auditore eiuſdem Camere directarum citate, & ad iudicium coram eodem Auditore Camere vocare poſſeſſores alium beneficiorum, occupantes & detentores, ac ſi coram Ordinario ſuper poſſeſſorio tantum cauſſe reſeruatjs, & ſi ſententia ſuper eodem poſſeſſorio prolata fuerit, poſſeſſoris aduerſa cauſſam in Curia committere.

2 *In prima inſtantia.*] Congregatio cenſuit, hoc non procedat in Conſeruatorijs Vniuerſitatum, & aliarum de quibus c. 6. ſecl. 1.

3 *Infra biennium.*] Hoc cap. quo cauetur cauſſas omnes à locum Ordinarijs eſſe intra biennium terminandas, alioquin poſt appellationem liberum eſſe partibus, vel alteri illarum iudices ſuperiores appellare, non habet locum, ſi non ſteterit per iudicem, quo minime dictum tempus cauſſam diſſiſiat, ſed vel ob qualiter cauſſa, vel partium cauillationes. Congregatio enim cenſuit, ſ; per iudicem ſteterit, partes alios Superiores adire non poſſe.

4 Per superiores.] Quando legitime appellatur à sententia Episcopi, qui eam tulit etiam tanquam Sedis Apostol. delegatus, ex facultate Decretorum huius Concilii, nihil est derogatum iurisdictioni Metropolitanorum, c. Licet. de off. ord.

5 A diffinitiva vim habente.] Fuit resolutum sub die 4. Augusti 1588 quod quando fuit appellatum à diffinitiva vim habente, cuius gravamen per appellationem à diffinitiva reparari nequeat, & gravamen fuerit iustificatum, quod tunc Conc. non disponat, an causa principalis remittenda sit Ordinario, sed id remanet in dispositione iuris communis.

6 A diffinitiva reparari nequeat.] Intelligitur etiam hoc de gravamine indebitæ carcerationis. Ideoq; Ordinarius tenetur huic appellationi desistere, & finire processum; interim tamen eo remanente in carceribus, donec iudex appellationis causa cognita aliud iusserit.

Metropolitanus, quando ad eum appellatur, in causis concernentibus explicationem Decretorum Concil. Trident. à cognitione eorum abstinere debet.

7 Ad hæc, causa matrimoniales.] Hoc decretum non repugnat, quin Abb. tibus habentibus iurisdictionem pleno iure spirituale & temporalem, causæ matrimoniales & criminales committi possint & debeant.

An hoc Decretum sustulerit etiam res iudicatas, quæ innitebantur privilegijs ante Concilium ipsum obtentis? Congregatio die 9. April. 1587 in vna Salernitana censuit affirmatiuè, vid. sustulisse, quia sententia, quæ innitur privilegio, non dat plus roboris privilegijs, quam de se habeat sed solum imponit finem liti.

Constitutiones editæ in Synodo Diocæsana Hispalensi non potuerunt executioni demandari, pendente iudicio in Rota super eorum nullitate, & prætenis attentatis. Hoc enim inhibuit Interpretum Congregatio; & quidem iustis admodum ex causis, videlicet, quia regulariter nullitatis exceptio retardat executionem. Et præsertim, quando nullitas prætenitur provenire ex defectu iurisdictionis, quia donec pendet iudicium attentatorum, non potest procedi in causa principali, suspendit enim causam tam petitorij, quam possessorij. Tertio, quia pendente appellatione nihil est innovandum, nisi ius in re sit pen. nil inno. c. non solum, de appel. in 6. cap. appellatione interposita in princ. 2. q. 6. Doct. l. i. C. de bon. possess. Ita fuit resolutum in Congregatione die 26. Aprilis 1589.

8 Causa matrimoniales.] Congregatio censuit, non sustulisse Concilium immemorabilem consuetudinem, & ideo, si Archipresbyter legitime probaverit se admittendum, hanc iurisdictionem exerceat. Sed quali possessio immemorabilis erit probanda coram eodem Episcopo, & interim Episcopus ipse & quidem solus iurisdictionem exerceat.

Trid.
at.
1588
ca

9 *Et eximiales.* N si essent in quasi possessione immemorabili, in hoc Concilio non derogavit, si huiusmodi quasi possessione probata fuerit tribus secentis confirmibus & continuis.

10 *Non Decani.* Hoc de secularibus voluit Congregatio institutum, non de Regularibus, sed per hoc non prohibetur quod Decani possint visitare subditos suos, aliaque obire munia.

Hoc Decretum non se extendit ad illos, qui nullius Dicere sunt, sicut nec ad Decanum, & Capitulum ab Ordinarij iurisdictione exemptos, nec ad eos quibus ex privilegio Apostolico, & consuetudine etiam immemorabili causarum & controuersiarum, & in ipsos, personasque ipsis subiectis ratione contractus, causa competit. Itaque Abbates, Praepositi seu Archipresbyteri nullius Dicere, qui Ordinarij iurisdictione ab immemorabili temporibus funguntur, non comprehenduntur hoc Decreto.

Quando inferiores Ordinarij volunt procedere in criminalibus legitime constet de immemorabili quasi possessione Archiepiscoporum in cognoscendis decidendisque causis criminalibus superiorum, Decretum hoc non derogavit huic immemorabili quasi possessioni, unde in ea Archiepiscopi consuetudinis est. *Supra hoc causa matrimonii.*

11 *Archidiaconi.* Hoc Decretum non impedit ut Archidiaconi cui competere omnes oblationes, quae ex benedictionibus altarium percipiuntur, huiusmodi iurisdictiones excommunicatorum & benedictionis relinquatur his, quibus ex Decret. Concilii cap. 1. de reformatione matrimonii competit. *Infr. hoc e. s. Si autem.*

12 *Aut aliorum inferiorum iudicio.* Non comprehenduntur tales Praelati, qui sunt nullius Dicere. *Hoc sapere solentiam e. s.*

Facta visitatione, & iuratis de iure seruandis non potest cogi suam innocentiam, & ex eadem causa coram Episcopo de iure perire, nec debite punitus, ab eodem denuo potest puniri.

13 *Seu Archidiaconum.* Hoc procedit in Archidiaconis & Decanis qui sunt in Dicere Episcoporum; non autem in illis, qui sunt in Dicere, & sic voluit Congregatio.

Quod Decani & ceteri hic nominati, non possint cognoscere causas matrimoniales, hoc etiam procedit, si essent exempti.

Si autem isti Decani, Archidiaconi, & ceteri hic expressi, habent aliquod emolumentum in benedictione annulorum pro Matrimonii, vel alijs similibus, Concilium nihil eis praedicitur oportet remanere saluam dispositionem cap. 1. supr. eadem sess. de matrimonio paulo supr. hoc e. s. *Archidiaconi.*

14 *Expensis suis transferre.* Non contrariatur e. s. *sup. sess. 19. matrimonii* non loquitur de Notario, hic verò de Notario.

15 *Privilegijs.* Nota Concilium dumtaxat privilegia & consuetudinibus Ecclesiarum derogare voluisse, ne illarum praetextu daretur Episcopus, volens visitare, corrigere, & emendare. *REMISS.*

REMISSIONES.

¶ *Oram Ordinarius.*] De inferioribus etiam habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem intelligi resolvunt Nau. Conf. 2. num. 4. sub ut. de foro comp. Fr. Emman. quaest. Regular. tom. 1. q. 36. art. 4. Farinac. p. 4. decis. 100. Flamin. de Resignat. li. 3. q. 11. num. 19. vbiotum. 22. resolvit, quod sub verbo Ordinarijs comprehenditur etiam Vicarius Episcopi, de quo etiam P. Sanch. de Matrim. li. 3. disp. 19. num. 5. & 17. Gutier. de Matrim. cap. 66. num. 14.

¶ *Infradiennium.*] Vide Monald. Conf. decis. 94. Aloyf. Ricci. in collectaneis decis. p. 4. collect. 1353. in fine, Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Instantia, vers. Quarto, & vers. Sexto, tenet hoc tantum fallere in Curia Romana, vbiilis, siue instantia nunquam extinguitur, nisi per sententiam.

¶ *Motales.*] Quando dicatur lis mota? Vide Rebuff. in l. litis nomen 36. pag. 206. ff. de verbor. significat. Cabed. p. 2. decis. 15. numer. 11.

¶ *Alioquin post id spatium, &c.*] Quod consensus prorogandi iurisdictionem tollitur litigantibus in prima instantia, resolvit Soar. de Paz in praxi tom. 2. praelud. vii. num. 18. cum seqq.

¶ *Neque appellations, &c.*] Vide Zerol. in praxi Episc. p. 1. verba Appellatio, §. 1. pag. 29. Soar. de Paz in praxi, tom. 1. p. 6. in proem. num. 25. vbi num. 26. dicit hoc decretum procedere tam in interdictis latis, tam à iudice Ordinario, quam à delegato, tam in prima instantia, quam in secunda, quia non est correctorium iuris communis, sed potius declaratorium.

¶ *Vela diffinitiva vim habente.*] Quod sententia, per quam denegatur appellatio, sit interlocutoria, habens vim diffinitivam, avertit Valasc. Conf. 47. Idem de præcepto de soluendo testatur Rot. Lucen. decis. 80. Et de sententia, qua iudex pronunciauit aliquem non esse minorem, vel non habere restitutionem, & quod ab ea possit appellari, affirmant Gamma, decis. 259. numer. 2. V. ui. decis. 302. Et quod possit appellari à sententia reiectionis probationum, admittunt Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 77. numer. 11. cum seqq. Surd. decis. 36. Et à sententia delationis iuramenti alteri parti per iudicem factæ, non dissentit Mynsing. cent. 1. obseru. 39. Lancelot. de Atren. p. 1. cap. 12. limit. 50. numero 190. Gonzal. ad regulam 8. Cancell. Gloss. 9. §. 1. in annot. num. 195. Et quod possit appellari à sententia missionis in possessionem, tenet Stephan. Gratian. decis. 60. Et ab omni condensatione expensarum, firmant Gam. dec. 65. Guid. Papæ, decis. 42. Et quod possit etiam appellari à sententia sequestrationis mulieris, resolvit Ann. Alleg. 82. Et à sententia pronunciantis, executionem esse renocandam probat Amatis, decis. 19. Et à sententia absolutionis instantiæ dicunt Crescent. decis. 6. Cabed. p. 2. Arresto.

32. in fine. Et à sententia legitimationis personarum, Capell. Trid. decif. 38. Et à sententia admissiois articuloꝝ amplectentiuꝝ Gonzal. d. §. 1. in annor. nu. 191. Stephan. Gratian. d. cap. 74. num. 16. Et incidentibus in causa suspitionis officialium probat Vincent. Franch. decif. 408.

7 An ab interlocutoria, in qua iudex declarat se competenter appellari? Negant Gam. decif. 159 & 362. Marc. Anton. de iuris decif. 86. Cabe. p. 1. decif. 156. procedit Ordin. Regia Lusitanorum lib. 3. tit. 20. §. 9. ibi, *Porem no caso*, quæ loquitur de exceptiois competentiæ de iudicio sæculari ad sæculare. Affirmant Guald. decif. 10. Mynsing. cent. 3. obser. 35. Aloyf. Ricci. in Collectaentiois, p. 4. Collect. 1306. in principio, Thom. Valalc. com. d. leg. iuris Alleg. 53. num. 5. vbi resoluit, quod in causa Remissionis punitantis ad Ordines non expedietur prouocatio à iudice, qui iudicauit per grauamen, sed per appellationem, procedat Ordin. Reg. Lusitanorum, lib. 2. tit. 1. §. 28. ibi, *Pesso que no caso se pua remetidos*.

8 Et cuius grauamen per appellationem à definitiua reparari potest. Casus dampni irreparabilis vide apud Ioseph. Ludou. Perulæ decif. 83. per totam Ann. Alleg. 82. Surd. decif. 36. Zorol. in p. 1. verbo Appellatio, §. 6. Quarant. in Summa Bull. iij. verbo episcopi auctoritas, vers. 18. auctoritas num. 20. Ignar. del. Vltim. Sylua respon. lib. 1. resp. 15. num. 6. latissime Gonzal. ad reg. 1. Cam. Gloss. 9. §. 1. in annor. num. 189. cum multis seqq. Seph. Grat. forens. cap. 77.

9 Quod idem resoluendum sit, & procedat hic text. quatenus grauamen possit reparari, sed magis cum difficultate, aut prouocatio paris asserunt Gonzal. ad reg. 8. Cancel. Gloss. 9. §. 1. num. 1. Bernard. Greux. ad pract. Camera Imp. lib. 1. concl. 129. nu. 6. Aloyf. Ricci. Curia Archiep. Neap. dec. 93.

10 Quod captura afferat dampnum irreparabile, & à sententia interlocutoria, vt quis in carcerem conijciatur, potest appellari, Soat. & Donat. à Fin. tom. 2. Commun. opin. li. 9. tit. 3. num. 2. Bernard. decif. 25. lib. 2. Aloyf. Ricci. in Collect. decif. p. 3. Collect. vers. Primò, Cald. Pereira in l. Si curatorem verbo, l. 1. numero 31. D. Barbof. in l. 2. ff. Solutio Matrimon. in p. 1. numero 33. Prosper. de Augustino in addit. ad Quarant. in Summa Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, vers. 18. Auctoritas, num. 20. l. t. H. pag. 64. & 71. vbi refert sacram Cardinalium Congregationis Concilij, declarauit ita esse intelligendum, & huiusmodi grauamine appellari posse, & Ordinatum reuocatum cessum transferre ad iudicem appellationis, interim tamen non tenere in carceribus, donec iudex appellationis causa cognita iusserit.

2. Quod tortura afferat damnum irreparabile, tenent Ordin. Reg. Lusitan. lib. 3. tit. 69. §. 1. Hippol. in l. 1. ff. de quæstion. num. 34. Clar. libro 5. §. finali. quæst. 64. num. 27. Azueved. l. 3. num. 6. tit. 18. lib. 4. nouæ Recopil. Carau. Ritu. 249. Aloyf. Ricci. d. Collect. 642. vers. Secundò, & Curia Archiepiscop. Neapol. decif. 13. Zerol. d. verbo Appellatio. §. 9. vbi resoluit, quod quando omnia ritè, & rectè processerunt, vt quia datæ fuerunt, & repulsa concessa, cum essent perita, & publicatus processus, & auditus reus in omnibus suis iuribus cum eius procuratore, & aduocato, & iudicia non sunt euasura per defensiones, & alia requisita acta sunt, & videtur potius appellari ad dilatum, & ad differendum sceleris pationes, tunc non debet admitti appellatio à comminata tortura.

3. Quod à sententia Excommunicationis per Decretum interlocutorium prolata detur appellatio, quia continet damnum irreparabile, resoluit Duenh. Reg. 52. fallent. 2. Rebuff. ad leges Gallia tit. de Fiuolis appell. in Rub. sub Gloss. 1. in fine vers. Fallit quando grauamen. Gonzal. d. §. 1. in Annot. num. 197.

4. Quod sententia de compromisso faciendo, vel non, contineat grauamen irreparabile, docet Montald. Conf. decif. 29. p. 2. Et de Decreto condemnationis ad triremes, idem resoluit Vincent. de Franch. dec. 139.

5. *Ab his excipiuntur cause, &c.* Quid in beneficijs referuatis ratione manus appositionis, an possit cognosci in Curia in prima instantia sacra Cardin. Congreg. decreuit, quod sic, teste Gonzal. ad reg. l. Cancell. Gloss. 52. num. 36. & sequenti.

6. Auditores Camerae causas obligatione Camerali firmatas in partibus existentes auocare posse, etiam si extra Curiam contraxerint, & licet pendeat coram Ordinarijs, resoluit Lanc. de Attentatis, lite pendente, limit. 15. nu. 8. & cap. 20. limit. 26. Flores Vari. q. lib. 1. quæst. 12. numer. 48. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 118. in hoc.

7. *Ab hac causa matrimoniales, &c.* Vide Gutier. pract. lib. 3. quæst. 26. num. 1. Soar. de Paz. tom. 2. prelud. 1. nu. 8. vbi etiam resoluit hoc Decretum non procedere in iudicijs Ordinum Militarium, ad quos etiam pertinet cognitio causarum grauissimarum.

8. *Et alimenta, & expensas litis velit ministrare.* Vide Crescent. decif. 233. Aloyf. Ricci. in Collect. decif. p. 4. Collect. 853. in med.

9. *Eoq. negligente.* An propter negligentiam Episcopi deuoluatur iurisdictio ad Archiepiscopum? Affirmant Afflict. in cap. Imperiali, l. preterea, nu. 33. de prohibita feud. alienat. per Feder. Prosp. de Augustino in addit. ad Quarant. in Summa Bullarij, verbo Archiepiscop. auctoritas, vers. 19. auctoritas, in fine lit. M.

10. *Præterea si quis in casibus à iure permisis, &c.* Vide Steph. Gratian.

Trid.
vrai.
1. d. d. d.
ca

gian. discept. forensi. cap. 121. num. 15. vbi à num. 12. cum m. dicitur, quod hæc Concilij dispositio habet locum etiam in actibus in partibus coram iudice delegato. Et procedere in quocumque dice censuisse Rot. in vna Maiorig. Officij Penitentiarum. Ram Illustriss. Blanchetto refert Aloys. Ricci. in Collect. de. collect. 1356.

¶ *Et aliis quibuscumque consuetudinibus.* Sacram Cardin. Censuisse immemoriabiles sub hoc Decreto non com. prelat. soluit Gonzal. ad reg. 8. Cancel. Gloss. 33. num. 5.

CAPVT XXI.

Hoc capitulum continet aliquid particulare.

Considerans sancta Synodus, vt ex decretis ab ea factis nulla vnquam futuris temporibus dubitatio nascatur, verba illa, postea in decreto, publicacione prima, sub Beatissimo Domino nostro Pio Quarto Pontificis Maximi, videlicet: Quæ proponentibus Legatis, ac Prelatis, ad horum temporum leuandas calamitates, et ad das de religione controuersias, coëcendos linguas, de prauatorum morum abusus corrigendos, et ad seruandam veram & Christianam pacem conciliandam appropinquanda, donec ipsi sanctæ Synodo videbuntur; explicando ostendit, mentis suæ non fuisse, vt in prædictis verbis ratio tractandi negotia in generalibus Concilijs, et in parte immutaretur; neque noui quidquam, præterquam quod à factis Canonibus, vel generalium Synodorum forma hæcenus statutum est, cuiquam adderetur, detraberetur.

Indictio future Sessionis.

In super, eadem sacrosancta Synodus proximam Sessionem feriam quinta post Conceptionem beatæ MARIÆ Virginis, quæ erit dies nona mensis Decembris, proximè venturi, habendam esse statuit, & determinat, cum potestate etiam abbreviandi, in qua Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de aliis quibuslibet reformationis capitibus iam exhibitis, de quibus

ad eam pertinentibus. Si verò opportunum videbitur, & tempus patieretur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreviata est dies Sessionis.

SESSIO XXV.

QUÆ EST NONA, ET VLTIMA

SUB PIO IV. PONTIF. MAXIM.

COEPTA DIE III. ABSOLVTA DIE

IV. DECEMB. M. D. LXIII.

Decretum de Purgatorio.

QUONIAM Catholica Ecclesia, Spiritu Sancto edocta, ex sacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in sacris Concilijs, & nouissimè in hac Oecumenica Synodo docuerit, a Purgatorium esse; animas que ibi detentas, fidelium suffragijs, potissimùm verò acceptabili altaris sacrificio iuuari; præcipit sancta Synodus Episcopis, vt sanam de Purgatorio doctrinam, à sanctis Patribus, & sacris Concilijs traditam, à Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & vbiq̃ue prædicari, diligenter studeant. Apud rudem verò plebem difficiliore, ac subtiliores quæstiones, quæq̃ue ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumq̃ue nulla fit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur. Incertam, vel quæ specie falsi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea verò, quæ ad curiositatem quandam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt; tamquam scandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Episcopi, vt fidelium viuorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, Eleemosynæ, aliaq̃ue pietatis opera, quæ à fidelibus pro alijs fide-

Trid.
at.
C
C